

Paur kute Rômakam me jamã pi'ôk no'ôk ne ja.

Paur ne krĩraxe Rômakam me jamã pi'ôk no'ôk ne. Nãm krĩraxe Rôma'ÿr tẽm kutã memã pi'ôk no'ôk ne. Nãm 'ÿr tẽm kêt rã'ã, kute Rôma pumũnh kêt rã'ã ne kam 'ÿr tẽmmã krà ne kam amikukãm memã pi'ôk no'ôk jano. Me kute Jeju mar kute omũnh ne kam ôkre kadjwýnhbê kute amim,

—Nà mrãmri ne Metĩndjwýnh kute Paur janor. Nãm prĩne kute Metĩndjwýnh kukràdjã marja pumũ, anhÿr kadjy. Kam ne Paur memã Metĩndjwýnh kukràdjã'ã ajarẽn memã kum,

—Me kunĩ ne me axwe, ane. Mebê idjaer nàr, pyka kunĩkôt me kunĩ axwekam mexo kute Metĩndjwýnh tẽp kêtumrẽx. Nhym be Metĩndjwýnh ukaprĩkôt arým me bamã me bapytãr djwýnh jano. Me bamã kurê rã'akam, bamã bajaxwe kĩnh rã'akam me bawÿr me utãr djwýnh jano. Nhym kam me kunĩ, mebê idjaer, nàr kon pyka kunĩkôt me kunĩ dja me tu amim Jeju markumrẽx nhym Metĩndjwýnh arým meo kra ne meo tÿx, axwebê meo tÿx nhym me arým katãt ar amijo ba. Nhym Metĩndjwýnh dja kum me abê rã'ã rã'ã rã'ã. Ne kam ajte amũ akati 'ô kam dja ajte mebê idjaero tÿx nhym me arým 'ÿr amijo akẽx. Nãm ã Paur memã ane. Tãm ne ja.

¹ Ba ibê Paur. Ibê Jeju Kritu nhõ àpẽnh. Ta ne amiwÿr ijuw ne arým mebê amim ipytãn ar ijo ba. Ijo ban arým ijano ba arým Kritu'ã ujarẽnh ny jarẽnho iba.

² Amrêbê: ne kukwakam memã kabẽn jarẽnh djwýnh ar me bakukãmãremã ujarẽnh ny jarẽn mã memã kum, “Dja Metĩndjwýnh ï memã ujarẽnh ny jarẽ.”

Nãm me ã Metĩndjwỳnh nhõ pi'òkkam memã ane. ³ Kra'ã ne ujarēnh nyja. Krabê Jeju Kritu'ã ne ujarēnh nyja. Me banhõ Bẽnjadjwỳrbê kumkati'ã ne ujarēnh nyja. Nãm Kra amijo ĩ ne nã kurũm kato. Nã kurũm katon arỳm kõt kubê me bakukãmãre Dawi tãmdjwỳ. ⁴ Ne kam tyn akubyn tĩn nhym kam Metĩndjwỳnh Karõ arỳm memã tỳx jadjà nhym me arỳm tỳx. Tỳx ne arỳm memã Jeju'ã ujarēnh ar ba. Ne memã kum,

—Mrãmri, Jejubê Metĩndjwỳnh Krakumrẽx. Ga, tyk ne akubyn tĩnja pumũ, anhỹro ba. ⁵ Ta ne tu kum ikaprĩn ijano ba arỳm memã 'ã idjujarēnh ar iba. Gêdja apỳnh me ba djà kunĩkõt me idjujarēnh man arỳm tu amim Jeju markumrẽx ne arỳm katàt kabēn man kõt ar amijo ba. Ja kadjy ne ijano ba Jeju'ã idjujarēnh ar iba. ⁶ Ga, ar gadjwỳ Jeju Kritu kute amiwỳr ar ajwỳr ne ar ajo baja pumũ.

⁷ Krĩraxbê Rômakam Metĩndjwỳnh kum ar ajabê. Kute ar ajo aminhõ kadjy arỳm amiwỳr ar ajuw ne ar ajo ba. Ar akunĩmã ne ba pi'òk no'òkjakam ikabēn jarẽ.

Gê Metĩndjwỳnh tu kum ar akaprĩ. Kubê ne me Babãm. Ne kam Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê ne Jeju Kritu. Gê ar tu kum ar akaprĩn* ar ajo ba gar adjumar mex rã'ã ne.

Paur kute Rômakam me omũnh prãm'ã amijarēnh ne ja.

⁸ Ba mã ijo ba djwỳnh, Metĩndjwỳnh kumrẽxmã ar ajarēn mã kum ar akunĩkam amikĩnh jarẽ. Apỳnh me ba djà kunĩkõt ne me ar ajã abenmã kum,

—Onĩj, Krĩraxbê Rômakam me arỳm tu amim Jeju markumrẽx, anhỹro ba. Ba kam ar akam ikĩnhkumrẽx.

⁹⁻¹⁰ Ne Metĩndjwỳnhmã ar ajarēnh rã'ã ne. Kum idjà'wỳr kunĩkõt ne ba mã kum ar ajarẽ. Ba ar awỳr itēm kadjy mã kum amijo a'uw ne kum,

* 1:7 Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakaprĩ Kati. Gwaj ba ne gwaj te bajaxwe kêtãm. Nhym be, ta ne tu kum gwaj bakaprĩ.

—Djünwã, ba jakam krĩraxbê Rômakam ar'ÿr tẽn ar'ÿr bõx, idjumar mex ne ar'ÿr bõx. Ga mrãmri aje ar'ÿr ibõx'ã amim karõ jabej ba jakam ar'ÿr ibõxkumrẽx. Nã bãm ã kum amijo idjà'wÿro ane. Mrãmri ne ba ar awÿr ikrà ne. Djã nã bãm ar amã ijêx? Metĩndjwÿnh ta ne kute ar amã ijêx kêt-kõt kute imar. Djãm kum idjàpênh kêt got? Mrãmri Kra'ã ujarênh ny ne ba kàj bê memã arênh o ibakumrẽx. Kam ne ba mrãmri ar amã arênhkumrẽx.

¹¹ Mÿkam ne ba ã kum idjà'wÿro ane? Bir, ije ar apumũnh prã:mkam. Dja ba ar akam bõx ne Metĩndjwÿnh kadjy arÿm ar amã adjàpênh djà'õ'ã karõ. Metĩndjwÿnh Karõ kukwakam ar amã 'ã karõ gar arÿm maro aban arÿm Jejukõt ar amijo aba. Kõt ar amijo aban arÿm 'ã angrà tÿx ne 'ã adjukanga kêt-kumrẽx. ¹² Gwaj kam baje tu amim Jeju markumrẽx'ã aben pumũn arÿm aben man kam tu amim Jeju mar tÿ:xkumrẽx ne bakĩnhkumrẽx.

¹³ Bir, ar awÿr itẽmmã ne ba mã amim 'ã karõ krãptĩ nhym apÿnh mÿjja mã ibê aptà. Ar aje imar kêt karõ ne ba ar amã ja jarẽ. Imã ar awÿr ibõx prãm. Ga, me kute bàygogo djêo baja pumũ. Arÿm me kute ê parkam kĩnhkumrẽx. Badjwÿ dja ba ar akam bõx ne Jeju'ÿr me kwÿo akẽx nhym me arÿm tu amim markumrẽx. Tu amim markumrẽx ba kam arÿm ikĩnhkumrẽx. Ije me akam Jeju'ÿr meo akẽx prãm kute mrãmri ne ba ije pyka 'õkamdjwÿ arÿm 'ÿr meo akẽxja pyrãk. Kute arÿm ije amũ me bajtem 'õdjwÿkam 'ÿr meo akẽx pyrãk. Me ibê idjaer ne ba me mebê idjaer kêt o me bajtemo iba. Ba ne ba ije Metĩndjwÿnh'ÿr me bajtemo akẽx prãm-kumrẽx.

¹⁴ Jeju imã me kunĩ'ã karõkõt ne ba ije me kunĩmã 'ã ujarênh ny jarênh prãm. Me krõr tũmbê kregujamẽ me krõr nyjamã ije arênh prãm. Ne me krã mexmẽ me krã mex kêt mã ije arênh prãm. Ije Jeju'ÿr meo akẽx kadjy ne ba ije memã arênh prãm. ¹⁵ Kam krĩraxbê Rômakam me

gadjwýmã ije Kritu'ã ujarënh ny jarënh prã:mkam ne ba dja.

¹⁶ Bir, djãm ije Kritu'ã ujarënh ny jarënhbê ipijãm? Kati. Ba arënhkumrëx nhym me arým kwÿ ï pÿnhkôt tu amim markumrëx nhym kam Metïndjwÿnh arým me utà. Tÿxkôt me utà. Mebê idjaer kumrëx ne me utà. Ne kam me bajtembê kregujadjwÿ me utà. Kam ne ba ije arënhbê ipijãm kêtumrëx. ¹⁷ Ujarënh nykam ne Metïndjwÿnh kute memã axwe kêt jarënhjao amirït gwaj arým kam kuma. Dja me tu amim markumrëx nhym arým memã axwe kêt jarë nhym me arým kum mex. Dja me tu amim markumrëx ne amim marbê ar ba rã'ã: ne. Me bakukãmãre kabën kôt ne ba ar amã arë. Amrëbê: me bakukãmãre memã kum,

“Metïndjwÿnh kute memã axwe kêt jarënh nhym me arým kum mexja dja me tu amikajmã'ã markumrëx ne arým tïn ne ar ba”, ane.

Amrëbê: ne me bakukãmãre memã ja jarë nhym me arým 'ã pi'ók no'ók ne. Kam mrãmri dja me tu amim Kritu markumrëx nhym Metïndjwÿnh arým memã axwe kêt jarënhkumrëx nhym me arým kum mexkumrëx ne. Nãm ã meo ane ba kam krïraxbê Rômakam ar aje amim Jeju marjamã arë.

Paur kute memã Metïndjwÿnh mekam ngryk jarënh ne ja.

¹⁸ Nhym be, atemã mÿjja ne Metïndjwÿnh kute me axwemã o amirït. Amingryk ne memã o amirït. Me kute Metïndjwÿnh mar prãm kêt ne axweja kunïkam ne ngryk ne. Me axwekam kute amim,

—Kati. Ije kabën katãtwã mar prãm kêt, anhÿro bajamã ne mekam ngryko amirït ne. ¹⁹⁻²⁰ Godja me kwÿ amim,

—Mÿkam ne Metïndjwÿnh ikam ngryk ne? Djãm arým imã amijo amirït ba kuma? Kati. Ta kute imã amijo

amirît kêt kam ne tu ikam ngryk ne, ane. Djâm mrãmri ne me kwỳ kabënja? Kati. Nãm me 'êx. Arỳm ne me Metĩndjwỳnh man mar kajgo. Me te kute noo omũnh kêt nhym Metĩndjwỳnh arỳm prĩne memã amijã mỳjja kwỳo amirît ne nhym me arỳm kuma. Tỳ:xi ne tỳx rã'ã: rã'ã ne. Kubê me kunĩmẽ mỳjja kunĩ tĩn djwỳnhkumrêx. Ja ne o amirît nhym me arỳm kuma. Adjãkamã ne mỳjja kunĩ: nhipêx nhym me arỳm omũ. Jakamdjwỳ mỳjja rã'ã nhym me arỳm omũ. Mỳjja rũnh, mỳjja pyma, mỳjja tĩn nhym me arỳm prĩne omũn arỳm apôkmã amim,

—Be, Metĩndjwỳnh tỳ:xi ne tỳx rã'ã: rã'ã ne. Kubê ne mỳjja kunĩ, me kunĩ tĩn djwỳnhkumrêx. Nãm me ã amim anen arỳm Metĩndjwỳnh man kam mar kajgo.

²¹ Djâm me kute markam kum,

—Metĩndjwỳnh ara:x ne apyma:kumrêx. Me imã akĩ:nhkumrêx? ane. Arkati. Nãm me te Metĩndjwỳnh man kum rax jarênh kêt ne ate kubê krã. Ate kubê krãkam ne me arỳm arĩk amim mỳjja'ã karõ punuo ba. Bẽn katicumrêxkam ne me arỳm no kêt ne kam arỳm umar djãkam kute akamàt kô tyk pyrãk. ²² Me ta ne me amijo krã mex ne amijo àmra ar ba. Ne kam mrãmri arỳm no kêt kumrêx. ²³ Ne kam arỳm Metĩndjwỳnh raxo kubê kumkatija mar kangan kum amijarênh kanga, Metĩndjwỳnh tĩno kubê kumkatija kanga. Ne ate kam pãnh apỳnh mebêngôkre,† àk, mry, mry ngãngão mrãnh, apỳnh mỳjja tĩn 'ikrãn maro ba. Maro ban arỳm karõ nhipêx ne o Metĩndjwỳnh ne kum amijarênho ba.

²⁴ Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm wãnh memã ire. Me kum mỳjja punu prãmja ta kute wãnh ar o ba kadjy wãnh memã ire. Me ta kute wãnh ari prõ, mjên kupa'ã kurẽ ba kadjy. Me ta kute aben nhĩo àpnu kadjy. Ja kadjy ne

† ^{1:23} Apỳnh me õ pyka djari kunĩkôt ne me kunĩ bêngôkre.

wānh memã ire. ²⁵ Mrāmri Metĩndjwỳnh katàt amikaběn jarēnhkumrēx nhym me arỳm aminhirôbê kaběn rē. Aminhirôbê kaběn rēn arỳm pānh me 'êxnhĩ kaběn'ỳr amijo akēx ne kôt ar amijo ba. Me ren mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnh maro ban ren kum rax jarēho ban ren kum àpēnh ar ba rã'ã ne. Nhym be, kati. Nām me kangan arỳm mỳjja nhipêxmābit rax jarēho ban kum àpēnh ar ba. Nhym be, mrāmri ne mỳjja kunĩ nhipêx djwỳnh ra:xi. Me kute amim marja kute kum rax jarēnh rã'ã: rã'ã ne. Mrāmri ne ba ar amã arēnhkumrēx.

²⁶ Nhym be, me axwe ne me Metĩndjwỳnh kanga. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm wānh memã ire. Me kum mỳjja punu prām ta kute wānh ar o ba kady ne wānh memã ire. Nhym me arỳm pijàm kêt ne axwe amijo ban kam abenbê me kupēho ba prã:m. Me nire axwe amijo ban me my kangan arỳm amikupa'ã me nire kupēho ba.

²⁷ Nhym me mydjwỳ axwe amijo ban me ni kangan aktã kurē prã:m kam pijàm kêt kam amikupa'ã me my kupēho ba. Kam Metĩndjwỳnh arỳm memã axwe pānh jarēnh katàt. Me ta ne me amijo bikēnh mex ne.

²⁸ Metĩndjwỳnh ne kute õ mỳjjakôt arỳm memã amijo amirĩt nhym me arỳm kuma. Ne kute mar rã'ãmã ne ate kam ajte amim,

—Kati. Ije mar prām kêt kumrēx, anhỹro ba. Mã me kute ã amim anhỹro bakam ne Metĩndjwỳnh arỳm wānh memã ire. Nhym kam me arỳm mỳjja punubit man arỳm axwe amijo ba.

²⁹ Ne kam apỹnh axwe kunĩo ba tỳ:x ne.

Ne ajte ari prõ, mjên kupa'ã kurē ba prã:m kumrēx ne.

Ne ajte meo bikēnh kume:x.

Ne ajte kute amim mỳjja rũnho atom prã:m.

Ne ajte amim meo bikēnh'ã karõ prã:m.

Ne ajte me õ mỳjja'ã ngryk prã:m.

Me axwe amijo bakam ne me ajte aben par prã:m.

Ne ajte kute kabêno aben japanh prã:m.

Ne ajte memã 'êx ne me noo biknor prã:m.

Ne ajte kum me kurê:.

Ne ajte kute me kàxã me arênh prã:m ne.

³⁰ Me axwe amijo bakam ne me ajte memã me kurê'uk prã:m ne.

Ne ajte kum Metĩndjwýnh kurê:o ba.

Ne ajte tu memã àkjêr prã:m ne.

Ne amijo àmra prã:m ne.

Ne ajte amibên prã:m ne.

Ne ajte apýnh axwe kumex'ã amim karõo ba prã:m ne.

Nhym me bãmmě me nã ar te ar me akre: nhym me ajte amakkre kêt prã:m ne.

³¹ Me axwe kute amijo bakam ne me ajte no kêt: ne.

Ne ajte 'êx ne we memã kabên pydjín arênh nhym me me mar pydji. Mar pydji nhym me atekam ajte,

—Kati. Dja ba ipêx kêt ne, anen ajte kabên 'õdjwýo ikjên kabên pydji mar kêt kumrêx ne.

Ne ajte kum me abê kêt kumrêx ne.

Ne ajte ukaprĩ kêt kumrêx.

³² Me kute ã amijo anhýro bajamã ne Metĩndjwýnh arým memã axwe pãnh jarě. Me axwe jakam me biknormã. Tãm ne arým memã arě nhym me arým prĩne kuma. Nãm me te kuman axwe amijo ba rã'ã ne. Djãm me axwe amijo babit? Kati. Nãm me ajte apýnh axwe ja'ã amũ memã kum,

—Ã amijo ane. Kam ne me kum me akĩnhkumrêx, anhýro ba. Nãm me ã axweo ane ba kam arým wãm Rômakam me amã arě. Tãm ne ja.

2

Metĩndjwỳnh kute memã axwe pãnh jarěnh.

Mat 13.41; Ruk 13.3; Idja 9.27

¹ Me akwỳ ne ga me amũ memãbit axwe jarěho aba. Djãm me gadjwỳ ajaxwe kêt got ga me amũ me wã'ã amim,

—Me axwekumrěx. Dja Metĩndjwỳnh me axwe pãnh me kanga, ane? Me aje me'ã amim, “Dja me axwe pãnh me kanga”, anhỹr kôt dja Metĩndjwỳnh me gadjwỳ arỳm me akanga. Mỳkam? Bir, me gadjwỳ me ajaxwekam. Me ajaxwe kute mrãmri ne amũ me wã axwe pyræk. Me axwe kôt me ajaxwekam dja me gadjwỳ pãnh me akanga. Djãm me aje Metĩndjwỳnhmã kum,

—Ijaxwe kêt. Ga ren ikanga kêt, anhỹrmã? Kati. Me gadjwỳ me axwe kôt ajaxwekam ne ga me aje te kum anhỹrmã.

² Nhym be, me kute ã axweo bao anhỹrja'ã ne Metĩndjwỳnh katà:t memã kum,

—Pãnh dja me biknor tokry djàkam akuno, ane. Tãm ne gwaj baje markumrěx. ³ Me abê pykakam me i kajgo. Akajgokam aje amũ me wãbit'ã amim, “Dja Metĩndjwỳnh pãnh kanga”, anhỹro aba. Ne kam ajte mekôt ã ajaxweo ane. Mekôt ã ajaxweo anhỹrkam djãm apydji Metĩndjwỳnh kute akanga kětmã? Kati. Gadjwỳ. Dja katàt amã ajaxwe jarě ne kam arỳm pãnh akangakumrěx.

⁴ Nàr, ga me te ã ajaxweo ane nhym Metĩndjwỳnh ukapřĩ ra:x ne ngyrk tô:n kute amijã ngyrk nê 'ätũ:m. Djã ne ga me ukapřĩ'ã amim, “Kê, djãm mỳjja mex”? ane? Kati. Kwãřĩk wãnh ã amim anhỹr kêt. Metĩndjwỳnh kute me ajaxwebê amiwỳr ajo akěxmã ne kum me akapřĩ:. Me aje 'ỳr amijo akěxmã kum me akapřĩ. Djãm me aje amijã ja mar kêt?

⁵ Ga me atekam ajte kubê ajamakkre kêt ne 'yr amijo akêx prãm kêt. Be ga, me mã kute amim mỳjjao atomja pumũ. Me mã amim adjuw nhym arỳm mã kàjmã ajkamên arỳm kum ra:xja pumũ. Ga me aje me uràk ne mã ajaxwe nhym mã me akam ngryk ne mã kàjmã me akam ngryk ajkamê. Nhym kam dja ò akati arỳm me awỳr bôx. Kute katàt memã axwe pãnh jarênh djà nhõ akati me awỳr bôx nhym arỳm me akam ngry:k ne. Me ajamakkre kêt kam me akam ngry:k ne.

⁶ Dja Metĩndjwỳnh katàt memã o pãnh. Dja katàt apỳnh me kute mỳjjao ba kôt memã o pãnh. Me ì pỳnhkôt katàt memã o pãnh. ⁷ Me kute arek katàt amijo bajamã dja katàt memã o pãnh. Metĩndjwỳnh kute ta amimexo meo mex kadjy, ne kute memã, “Amexkumrêx”, anhỳr kadjy, ne kute memã ì ny, ì punu prãm kêtja nhõr kadjy ne me arek katàt amijo ba. Nhym kam Metĩndjwỳnh katàt memã o pãnh nhym me arỳm Metĩndjwỳnh kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

⁸ Nhym be, me kute amidjwỳnhbit mar ne kute kabên katàt kangan me axwe kôt axwe. Dja katàt me jadjwỳmã o pãnh ne arỳm mekam ngry:k ne. Nhym kam arỳm mỳjja puma: mekam apôx. ⁹ Me me axwe kôt axweja dja me arỳm ì pỳnhkôt umar punure ne tĩn prã:m. Mebê idjaer kumrêx dja ã ane. Nhym kam me bajtemdjwỳ ã ane.

¹⁰ Nhym be, me mex kôt me mexja dja me arỳm me: xkumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm kum me kĩ:nhkumrêx. Nhym kam me arỳm umar me: xkumrêx. Mebê idjaer kumrêx dja ã umar mexo ane. Nhym kam me bajtemdjwỳ ã ane. ¹¹ Mỳkam dja me ã ane? Bir, djãm Metĩndjwỳnhmã me'õ pyman kute kum 'ã mamã? Arkati. Nãm me kunõo kute aben pyràk ne katàt kute memã o pãnhkumrêxmã.

¹² Metĩndjwỳnh ne me bakukãmãre Mõjdjẽmã kukràdjà jarẽ. Me kute katàt amijo ba kadjy kukràdjà jarẽ nhym amũ mebê idjaermã arẽ. Nhym kam me aben djô'ã kukràdjà'ã, “Mõjdjẽ kukràdjà, Mõjdjẽ kukràdjà”, anhỹro ba. Dja Metĩndjwỳnh katàt memã axwe pãnh jarẽho nhỹ.

Nhym me bajtem, memã me kute Mõjdjẽ kukràdjà jarẽnh kêtja. Godja me bajtemja kwỳ kam axwe jabej arỳm axwe pãnh akuno. Djãm kam Metĩndjwỳnh kute memã kum,

—Aje Mõjdjẽ kukràdjà kõt amijo aba kêtka dja ga akuno, anhỹrmã? Kati. Mỳkam? Bir, me kute memã Mõjdjẽ kukràdjà jarẽnh kêt nhym me kam kute mar kêt. Kam dja ã memã anhỹr kêt. Nhym kam me arỳm axwe pãnh akuno. Me biknor tokry djàkam akuno.

Nhym mebê idjaerdjwỳ, memã me kute Mõjdjẽ kukràdjà jarẽnh tũmja. Godja me kwỳ kam axwe jabej Metĩndjwỳnh dja arỳm memã kum,

—Aje Mõjdjẽ kukràdjà kõt amijo aba kêtka dja ga akuno, ane. Me kute kukràdjà mar ne kõt amijo ba kêtka dja ã memã ane. Nhym kam me arỳm axwe pãnh akuno. Me biknor tokry djàkam akuno. ¹³ Djãm me kute memã kukràdjà jarẽnh nhym me kute mar kajgoja djãm Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarẽnh? Kati. Me kute amim kukràdjà markumrẽx ne kõt amijo ba jabit dja memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne.

¹⁴ Me bajtemmã me kute Mõjdjẽ kukràdjà jarẽnh kêtja. Me kwỳ ta ne me tu kute amikadjwỳnhbê kukràdjà mar ne tu kõt ar amijo ba. Kam me kwỳ ta tu kute mar mexkumrẽx ne tu kõt amijo ba mexkumrẽx. Te me kute memã Mõjdjẽ kukràdjà jarẽnh kêt nhym me ta tu kute mar ne kõt ar amijo ba mexkumrẽx. ¹⁵ Me tu kadjwỳnhbê kabẽn mexkumrẽx ne kute mrãmri ne umar djàkam arỳm Metĩndjwỳnh kukràdjà no'òk pyràk. Me ta kute

amikadjwýnhbê markam ta tu kute axwe nêje amikukrà. Ne kam axwekam kute amim, “Mrãmri ijaxwe”, nàr axwe kêt kam kute amim, “Kati, imexkumrêx”, anhÿr.

¹⁶ Me kwÿ tu kute kukràdjà kôt amijo ba ja dja Metĩndjwýnh ì memã axwe kêt jarê nhyim me arÿm kum mex ne. Amrê õ akati mörn bôxkam dja ã me kwÿmã ane. Nhyim be me kwÿ kute mex pyrãk ne te amikadjwýnhbê axwe pudju nhyim tu me kuman arÿm memã pãnh jarênhkumrêx. Jeju Krituo dja memã axwe pãnh jarênhkumrêx. Ja ne ba ujarênh nykam memã arênhho iba.

Paur kute memã me kute mex o me akrenh kêt jarênh.

¹⁷ Be, me ga ne ga me memã kum, “Ba ibê idjaer”, anhÿro aba. Ga me ajte memã kum,

—Ba ne ba Môjdjê kukràdjà kôt ar amijo iba nhyim kam Metĩndjwýnh kum ikĩnhkumrêx, anhÿro aba. Ne ajêx ne amijo amran memã kum,

—Me bajbit ne ba me ije Metĩndjwýnh mar mexkumrêx, anhÿro aba. ¹⁸ Nhyim me me amã Môjdjê kukràdjà jarê ga me we aje prĩne markam we aje Metĩndjwýnh kute amim me'ã karõ kôt mar ne mÿjja kabin we amijo mÿjja mexbit pytàn memã arê. ¹⁹ Ne kam ajte we aje amimarkôt amim,

—Me no rã katàt pry'ã mrãnh kadjy ne me kute me pa 'amÿnh ne kute meo mrãnh katàt. Ba ije me urãk ne mrãmri ibê katàt me no kêtõ iba djwýnhkumrêx, anhÿro aba. Ne ajte amim,

—Me axwe ne me kute mrãmri ne akamàt kô tykkôt me ar ba pyrãk. Ije mrãmri ne memã pry kurwÿ djwýnh pyrãk. Ba ne ba ibê me axwe kêt kadjy me akre djwýnh, anhÿro aba. ²⁰ Ne me'ã amim,

—Ba ne ba ibê me no rerekremã kukràdjà jarênh djwýnh. Me kute me kra karàre pyrãk ne me no

rerekre. Ba ne ba me no tỳx kadjy memã kukràdjà'ã idju-jarēnh djwỳnhkumrēx, anhỹro aba. We aje Metĩndjwỳnh kukràdjà katàtkumrēxja kunĩ maro abakam ne ga ã 'ã amijo adjàmrao ane.

²¹ Ba me amã arē. Me aje amũ me akren ã amim anhỹrkam mỳkam ga: ne ga amijakre kêt? Aje amũ me àkĩnhĩ kêt kadjy me akrekam mỳkam ga: ne ga adjàkĩnhĩ?

²² Aje memã kum,

—Kwārĩk wānh mebê prõo adjàkĩnh kêt, anhỹro abakam mỳkam ga: ne ga mebê prõo adjàkĩnhõ aba? Ga we amã mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx kurê:o aba. Mỳkam ga: ne ga mỳjjao metĩndjwỳnh karõ nhipêx nhõ kikrekam ar aba? Mỳkam ga: ne ga mebê adjàkĩnh kadjy kam ar aba? ²³ Aje Mõjdjê kukràdjà'ã memã kum, “Kukràdjàja ne mexkumrēx”, anhỹro abakam mỳkam ga ne ga ajte ari kukràdjàkam amikrào aba? Ga kukràdjàkam amikrào aba nhym me arỳm adjô'ã abenmã kum, “Metĩndjwỳnh kajgo”, anhỹro ba.

²⁴ Amrēbê: ne me bakukãmāre Metĩndjwỳnh kukwakam me ajã kabēn jarēn kum, “Apỳnh me bajtem ba djàri ne me me ajaxwekõt Metĩndjwỳnh japry:.”

Nãm me ã me ajã me bakukãmāremã anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga me kukràdjào abikēnhõ aba nhym me arỳm ã me ajaxwe djô'ã Metĩndjwỳnh japryõ ane.

²⁵ Me abê idjaer, mỳj kadjy ne me me amy kà nhinhu rê. Bir, me aje amy kà rēnh mar ne aje 'ã amim, “Arỳm ne Metĩndjwỳnh ijo aminhõ”, anhỹr kadjy. Djām me bamy kà rēnhkambit nhym arỳm me bajo aminhõ? Kati. Gu me baje ajte Metĩndjwỳnh kukràdjà marn kõt ar amijo babakam ne arỳm me bajo aminhõ. Nhym be, godja ga me kukràdjàkam ajaxwe jabej arỳm me amy kà rēnh kajgo.

²⁶ Kam me my kà tãja, me bajtemja, godja me ta kute

amikam katàt kukràdjà marn kôt amijo ba jabej nhym Metĩndjwỳnh arỳm meo aminhõ. Te me my kà tã nhym arỳm meo aminhõ.

²⁷ Kam, dja me my kà tãja, kubê me bajtemja arỳm me abê idjaermã ajaxwe jarẽ. Ta te kute Mõjdjê kukràdjà'ã pi'òk no'òk mar kêt kam dja arỳm me amã ajaxwe jarẽ. Ta tu kute katàt kôt amijo bakam dja me amã arẽ. Me aje Metĩndjwỳnh kukràdjà'ã pi'òk no'òk mar kajgon amy kà rênh kajgon kukràdjàkam amikrà ar o aba. Nhym kam me ta arỳm me apumũn me amã ajaxwe jarẽ.

²⁸ Mỳj xêjabê ne Metĩndjwỳnh nhõ me jakumrêx? Djãm me kute amibẽn ne ajkwa kajgokam memã kum, “Ibê idjaer, ibê idjaer”, anhỳrbit? Djã ne me kute amijo anhỳrbit ne kam mrãmri mebê Metĩndjwỳnh nhõ me jakumrêx? Kati. Djã ne me me my kà nhinhubit rê nhym kam arỳm me mrãmri kubê Metĩndjwỳnh nhõ me jakumrêx? Kati.

²⁹ Me kute mrãmri kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh kabẽn mar ne kôt amijo babit. Me jabit ne mebê õ me jakumrêx. Me kute amikadjwỳnhbê amim mỳjja'ã karõ djàkam kute Metĩndjwỳnh Karõ mar ne kum amijã maja me jabê ne õ me jakumrêx.

Nhym be, me kute kukràdjà 'ã no'òk mar kajgon me my kàbit rênhja me jabê ne õ me ja kêt. Me kute Metĩndjwỳnh Karõ mar ne kum amijã maja djãm pykakam me ar baja gêdja memã mex jarẽ? Kati. Metĩndjwỳnh dja memã mex jarẽ nhym arỳm mebê õ me jakumrêx.

3

Kute memã Metĩndjwỳnh 'êxnhi kêt ne kabẽn kajgo kêt jarênh.

¹ Nhym kam mỳj kadjy dja mebê idjaer? Kam ajte mỳj kadjy dja me me my kà nhinhu rê? Djãm mebê idjaer kute mỳjja maro kute me bajtem jakrenh? ² Nà. Me kute mỳjja

maro kute me akrenh me:xi. Bir, me kute Metĩndjwỳnh kabẽn mar. Metĩndjwỳnh kute me kute katàt amijo ba'ã memã karõkõt amikabẽn'a pi'òk no'òkja ne me kute mar ne o ba.

³ Me kwỳ kute amim Metĩndjwỳnh kabẽn mar kêtka mỳj gêdja kam kute? Djãm me kute kabẽn mar kêtka mỳj ne Metĩndjwỳnh arỳm kabẽn kajgo? ⁴ Arkati. Dja te me kunĩ 'èxnhĩn kabẽn kajgo. Nhy m be, Metĩndjwỳnh ne kabẽn kajgo kêtka mỳj. Amrêbê: ne me bakukãmãre Metĩndjwỳnhmã kabẽn kajgo kêtka mỳj jarẽn kum, “Dja me te ajã amim, ‘Kabẽn kajgo’, anen kam mrãmri akabẽnka mỳj kum kêtka mỳj.”

Nãm me bakukãmãre ã Metĩndjwỳnhmã ane nhy m me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhy m me arỳm aben djô'ã arẽnho mõ:n arẽnho mõr tãmtã gu me bakamingrãnyredjwỳ bajearẽn rã'ã. Mrãmri ne me arẽnka mỳj. Metĩndjwỳnh kabẽn kajgo kêtka mỳj.

Metĩndjwỳnh me axwekam ngrykkam ne katàt.

⁵ Nhy m be, pykakam me kajgo ta ren kabẽn kajgokam ren abenmã kum,

—Metĩndjwỳnh ren gwaj bajaxwekam ngryk kêt. Ga, gwaj bajaxwekõt me kum Metĩndjwỳnh kĩnhja pumũ. Me kute gwaj bajã, “Tãmwã ne axwe:. Ba ne ba imã me axwe kĩnh kêtka mỳj. Ba dja ba atemã ne imã Metĩndjwỳnhbit kĩnh”, ane. Be ga, gwaj bajaxwe nhy m me kum gwaj bakĩnh kêtja pumũ. Ne kam kõt kum Metĩndjwỳnh kĩnh. Gwaj bajaxwekõt me kum kĩnhkam Metĩndjwỳnh ren gwaj bakam kĩnh, ane. Me ta ren ã kabẽn kajgo jarẽnho ane.

⁶ Djãm mrãmri me kabẽn? Kati. Ne ren Metĩndjwỳnh gwaj bajaxwekam kĩnh ne ren kam gwaj bamã bajaxwe pãnh jarẽn kêt. Ne ren apỳnh me ba djã kunikõt djwỳ ren memã axwe pãnh jarẽn kêt. ⁷ Nhy m ren ajte me ta ajte kabẽn kajgokam memã kum,

—Metĩndjwỳnh ren ijêxnĩkam ngryk kêt ne. Ga, ijêxn-
hĩkôt me kum Metĩndjwỳnh kĩnhja pumũ. Me kute ijã,
“Tãmwã ne 'êxnĩ. Djãm ba dja ba kôt ijêxnĩ? Kati. Ba
dja ba imã kôt ijêxnĩ kĩnh kêtumrêx. Metĩndjwỳnhbit
dja ba imã kĩnhkumrêx”, ane. Be ga, ijêxnĩ nhym me
kum ikĩnh kêt ne kam kôt me kum Metĩndjwỳnh kĩnhja
pumũ. Ijêxnĩkôt me kum kĩnhkam ne ren ikam kĩnh ne
ren imã ijaxwe jarênh kêt ne ijêxnĩ pãnh ikanga kêt ne.
Ne ren me kabên kajgokam ã ren memã ane.

⁸ Me'õ ar ta ne arĩk ijã,

—Paur memã kum, “Gwaj bajaxwe baba nhym gwaj
bajaxwekôt arỳm mỳjja mex apôx”. Nãm ã memã anhỹro
bao ane, ane. Kati. Nãm me arĩk ikabên kêt jarê. Ne ren
mrãmri Metĩndjwỳnh me axwekam kĩnh bar ren ã memã
ane. Nhym be, kati. Mrãmri me axwekam ngryk ne kute
me kangakumrêx. Me kute ar ikabên kêt jarênh ja dja
Metĩndjwỳnh pãnh me kanga. Kute me kangaja katàt,
punu kêt, nhym Metĩndjwỳnhdjwỳ katàt.

Kute memã me kunĩ kupãhtã axwe jarênh.

Kar 17.30; Kô k 6.9; Gar 3.22; Xit 3.3

⁹ Mỳj dja gu me babê idjaer abenmã nê? Djãm gu me
baje,

—Gu me ba ne gu me bamexo me bajtem jakre,
anhỹrmã? Kati. Ba ibê Paur ne ba arỳm me kunĩ'ã,

—Mebê idjaermẽ me bajtemmẽ ne me kute aben pyrãk.
Me kupãhtã axwe:n ta te: axwe kêt prãmje, ane. ¹⁰ Me
bakukãmãre kabên kôt ne ba me amã arê. Amrêbê: me
bakukãmãre memã kum,

“Djãm me'õ axwe kêt? Arkati. Me'õ axwe kêtja
kêtumrêx. ¹¹ Me'õ kute mar kêtumrêx. Me'õ
kute Metĩndjwỳnh jabej kêtumrêx.

¹² Me ta amiprykôt binhirên ban kunĩ kupãnhã Metĩndjwýnhbê punu:re. Djãm me'õ pydji ne àpênh mex? Arkati. Me'õ mex kêtukumrêx.”

Nãm me bakukãmãre ã amrêbê: memã ane. ¹³ Ne kam ajte memã kum,

“Me ajkwakam me kabên apôx ne kute mrãmri ne me kute arým pyka krã'ã kuprãr nhym kurũm mýjja punu prôt pyrãk. Nãm me ã kabên punuo ane.

Me kute memã 'êxkôt ne me me noo biknoro ba. Me kabên ne kute kangã djwakam tokry djãja pyrãk.

¹⁴ Me kute me ün kume:x ne me kabên djã kume:x.”

Nãm me bakukãmãre ã amrêbê: memã ane. ¹⁵ Ne kam ajte memã kum,

“Nãm me amikrà kêt ne tu me paro ba.

¹⁶ Ne ari meo bikênho ba: nhym me me ô'ã tokry kume:x ne umar mex kêtukumrêx.

¹⁷ Mýj dja me umar mex kadji nê? Ja ne me kute mar kêtukumrêx.

¹⁸ Me kum Metĩndjwýnh pyma kêtukumrêx.”

Nãm me bakukãmãre ã amrêbê: memã ane nhym me arým 'ã pi'ók no'ók ne. Nhym me aben djô'ã arênho mō:n arênho mōr tãmtã gu me bakamingrãnyredjwý baja arênh rã'ã. Mrãmri ne me arênhkumrêx. Me kupãnhã axwen ta te axwe kêt prãmje.

¹⁹ Be, mebê idjaermã ne Metĩndjwýnh kukràdjã kunĩ jarê. Me kute kukràdjã maro baja, me jamã ne arê. Mýj kadji ne memã arê? Bir, me kute kukràdjã maro ban ta te kute kôt amijo anhýrmã.* Ne kam kôt kute amijaxwemã katormã. Ja kadji ne memã kukràdjã jarê. Kam dja me

* ^{3:19} Djãm pi'ók jarênh'ã ne me kute kukràdjã mar ne kôt kute amijo anhýr ja jarênh Kati. Kute memã kum, “Kwãrik wãnh ajaxwe kêt”, anhýr nhym me kôt kute ã amijo anhýr ne axwe kêtãmã. Ja'ã ne kute me kute mar ne kôt amijo anhýr ja jarênh.

kunĩ ajte Metĩndjwỳnh me axwekam ngyrk ma. Dja me amim,

—Metĩndjwỳnh ne ijaxwekam ngyrk, ane. Tãm dja me arỳm kam kuma. Apỳnh me ba djà kunĩ dja me ngyrk markumrẽx. Ja kadjy ne memã kukràdjà jarẽ. Tãm ne gu me baje arỳm mar.

²⁰ Kam djãm me kute kukràdjà mar ne kute kôt amijo anhỹro ba nhym Metĩndjwỳnh arỳm kute memã kum, “Be, ajaxwe kêt”, anhỹrmã? Kati. Nhym be, mỳj kadjy ne memã kukràdjà jarẽ? Bir, me kute amijaxwemã kator kadjy ne memã kukràdjà jarẽ.

Metĩndjwỳnh ta kute memã axwe kêt jarẽnhja'ã ujarẽnh.

Gar 2.16; Xit 3.5

²¹ Nhym be, jakam atemã me'õ kôt Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarẽnh nhym me arỳm kum mex ne. Djãm me kute Metĩndjwỳnh kukràdjà mar ne ta kute kôt amijo anhỹro ba nhym kôt kute memã axwe kêt jarẽnhmã? Kati. Atemã me'õ kôt ne kute memã axwe kêt jarẽnh. Amrêbê: kute Mõjdjêmã kukràdjà jarẽnhkam Metĩndjwỳnh arỳm memã Kritu'ã ajarẽ. Kukwakam kabẽn jarẽnh djwỳnhdjwỳ ne me arỳm memã 'ã ajarẽ. ²² Me kute tu amim Jeju Kritu markumrẽx kôt ne Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarẽnh nhym me arỳm kum mex ne. Me ĩ pỳnhkôt kwỳ kute tu amim Kritu markumrẽxja nhym kute tu memã axwe kêt jarẽnh. Mỳkam?

Bir, me kunĩ ne me axweo kute aben pyræk. ²³ Djãm me'õ ta mexo Metĩndjwỳnh mãnhtã? Arkati. Me kunĩ kupãnhã axwe. ²⁴ Nhym kam tu memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne. Djã ne me kukràdjà maro ban kôt amijo anhỹro ba nhym pãnh arỳm memã axwe kêt jarẽ? Kati. Ta ne tu kum me kaprĩn ta memã arẽ. Kritu Jeju

ta ne arým me axweo pãnh mex nhym kam kôt ta memã axwe kêt jarẽ nhym me arým kum mex ne.

²⁵ Metĩndjwýnh ne amim Jeju dja nhym kam arým me axwe pãnh pĩte'y'ã wajêt nhym kamrô prôt nhym arým ty. Nhym kam me kute tu amim markumrẽxja Metĩndjwýnh arým me ja jaxwekam ngryk kêt. Be, ja kadjy ne pĩte'y'ã wajêt. Ne mýjja 'odjwý kadjy ne Jeju pĩte'y'ã wajêt. Me kute Metĩndjwýnh kute katàt meo baja mar kadjy. Kute katàt memã axweo pãnhkumrẽx ja mar kadjy. Amrêbê: pĩte'y'ã jêt kêtri ne me axwe: nhym Metĩndjwýnh ren mekam ngry:k ne ren me biknor tokry djàkam me kumẽn kam ren arým katàt memã axweo pãnh kumrẽx. Nhym be, kati. Nãm amijã ngryk nê:n tu me axwe maro akno. Djãm ã kute memã anhýrkam katàt kute meo bakumrẽx? Nà, mrãmri katàt.

²⁶ Mýj ne me kam kuman kam Metĩndjwýnh katàtja ma? Bir, jakam ne Metĩndjwýnh Jejumã me axwe pãnh jarẽ nhym kam Jeju me pãnh tyn arým Metĩndjwýnhmã me axweo pãnh. Nhym kam me arým Metĩndjwýnh kute katàt memã o pãnhja man arým kum kato. Jeju kute me axweo pãnhjamã kato. Nhym kam me tu kute amim Jeju markumrẽxja ne Metĩndjwýnh arým katàt kute memã axwe kêt jarẽnhkumrẽx.

²⁷ Djãm kam gwaj ba ne gwaj baje,

—Metĩndjwýnh kukràdjà kôt ne ba amijo anhýro iba. Imexkumrẽxja pumũ, anhýrmã? Kati. Djãm gwaj bajõ bamex? Arkati. Nhym be, dja gwaj tu amim Jejubit markumrẽx nhym Metĩndjwýnh tu gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arým kum bamexkumrẽx ne.

²⁸ Kam, djãm me kute Metĩndjwýnh kukràdjà mar ne kute kôt amijo anhýro ba nhym kam kute kôt memã axwe kêt jarẽnh? Kati. Atemã ne wã. Nhym be, me kute tu

amim Jeju markumrëxbit. Kôtbít ne kute memã axwe kêt jarënh nhym me arým kum mexkumrëx.

²⁹ Djãm Metĩndjwýnh kute mebê idjaerbito ba? Djãm kute me bajtemo ba kêt? Kati. Kute me bajtemdjwýo ba. ³⁰ Mýkam? Bir, Metĩndjwýnh pydji:. Kam dja mebê idjaerbê me my nhinhu kà rênhja tu amim Jeju markumrëx nhym kêt arým memã axwe kêt jarë. Nhym me bajtembê me my kà tãjadjwý dja me ajte tãm. Dja me tu amim Jeju markumrëx nhym kêt arým me adjwýnhdjwýmã axwe kêt jarë. ³¹ Djãm gwaj baje tu amim Jeju markumrëxkam ne gwaj baje Metĩndjwýnh kukràdjã kêt amijo anhýrja kangamã? Kati. Nhym bê ne gwaj baje kukràdjã kanga prãm. Gwaj ba baje tu amim Jeju markumrëxkam ne gwaj baje kukràdjã kêt amijo anhýr prãm kumrëx.

4

*Kute Abraãomã axwe kêt jarënh'ã ujarënh.
Gar 3.6; Xij 2.23*

¹ Kam gwaj akubyn amijo tẽn me bakukãmãre Abraão'ã ujarënh ma. Mýj ne ta amikam kuma? Djãm ta ne mex? Kati. ² Djãm Abraão kute amijo ba mex pãnh Metĩndjwýnh kum axwe kêt jarë? Kati. Kute amijo ba mex pãnh kute kum axwe kêt jarënh kêt. Ren kute amijo ba mex pãnh ren kum axwe kêt jarë nhym ren amimexo àmra ar ba. Nhym be, kati. Metĩndjwýnhmã ne amimexo àmra kêt. ³ Mýkam? Bir, djãm Abraão ta axwe kêt? Kati. Metĩndjwýnh ne tu kum axwe kêt jarë nhym me arým 'ã ajarë. Me bakukãmãre amrëbê: memã kum,
“Abraão ne tu amim Metĩndjwýnh kamnhĩxkumrëx nhym 'ã amim,
'Be, nãm tu amim ikamnhĩxkumrëx ba kam ba tu kum axwe kêt jarë nhym arým imã mex.’ Nãm Metĩndjwýnh ã Abraão'ã amim ane.”

Nãm me bakukãmãre ã Abraão'ã memã ane. Nãm tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhym ta tu kum axwe kêt jarẽ.

⁴ Be ga, me'õ me bẽnjadjwỳr'õmã àpênhja pumũ. Kute amim pi'òk kaprĩ kwỳ byr kadjy bẽnjadjwỳrmã apê. Nãm kadjy kum apê:n arỳm o ino re. Nhym kam bẽnjadjwỳr arỳm kum pi'òk kaprĩ ngã. Àpênh pãnh ne kum pi'òk kaprĩ ngã. Djãm kajgo got? Kati. Àpênh pãnh ne kum kungã.

⁵ Nhym be, djãm me kute amijo ba mex pãnh Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarênh? Kati. Me kute amijo ba mex pãnh kute memã axwe kêt jarênh kêt. Me tu kute amim Metĩndjwỳnhbit markumrẽx nhym kôtbit arỳm kute memã axwe kêt jarênh. Metĩndjwỳnh kute me axwemã axwe kêt jarênh djwỳnh ta kute ã memã anhỹr nhym me arỳm kum mexkumrẽx. ⁶ Me bakukãmãre Dawidjwỳ ne amrêbê: ja tãm jarẽ. Metĩndjwỳnh kute tu memã axwe kêt jarênh nhym me arỳm kum mexkumrẽx. Me ja ne me kĩnhkumrẽx. Me kute kukràdjà kôt amijo ba mex pãnh ne Metĩndjwỳnh kute memã axwe kêt jarênh kêt. Tãm ne me bakukãmãre Dawi 'ã ajarẽ. ⁷ Nãm memã kum,

“Metĩndjwỳnh kute wãnh me axweo biknor ne me kam ngryk kêt ne kute me axweo bipdjur ja ne me kĩ:nhkumrẽx.

⁸ Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute tu memã axwe kêt jarênh ja ne me kĩnhti:re ne.”

Nãm me bakukãmãre Dawi ã memã ane nhym me aben djô'ã arênho mō:n arênho mōr tãmtã gu me bakam-ingrãnyre baje arênh rã'ã. Mrãmri ne arênhkumrẽx. Mrãmri Metĩndjwỳnh kute tu memã axwe kêt jarênhkam ne me kĩnhkumrẽx.

⁹ Djãm kute mebê idjaermãbit arênh? Djãm kute mebê idjaerbê me my kà rênh jamãbit arênh? Kati. Me bajtembê me my kà tãjadwÿ.

Ga, Abraodjwÿ ja ma. Abraão ne tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrêx nhym 'ã amim,

—Abraão ne tu amim ikamnhĩxkumrêx ba kam arÿm tu kum axwe kêt jarê, ane. Tãm ne gwaj arÿm kuma. ¹⁰ Mÿj ne kute kum axwe kêt jarênhkam kute? Djã ne kumrêx kum amimy nhinhu kà krãta nhym kam arÿm kum axwe kêt jarê? Kati. Kute amimy kà krã'yr kêttri ne kum axwe kêt jarê nhym arÿm kum mexkumrêx.

¹¹ Nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm kum my kà krã'yr'ã kum karõ. Nhym kabênkõt arÿm amijo tẽn arÿm amimy kà krãtan kam arÿm amijã maro ba. Nãm mar kunĩkõt amim,

—Be, amrêbê ne ba tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrêx nhym arÿm tu imã ijaxwe kêt jarênhkumrêx. Ga, imy kà krã'yrja pumũ, anhÿro ba. Amrêbê kute my kà krã'yr kêttri ne Abraão tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrêx nhym arÿm tu kum axwe kêt jarênhkumrêx.

Nhym kam tũmràm amimy kà krãtan arÿm ã amim anhÿro ba. ã amimy kà krã'yr'ã amim anhÿro ba. Mÿj kadjy ne kute my kà krã'yr kêttri kum axwe kêt jarê? Bir, me bajtem my kà tãja kunĩ kajmã'ã ne kum axwe kêt jarê. Abraøbê me kute amikajmã'ã Metĩndjwÿnh marja kunĩ nhingêt kadjy. Dja me tu amim markumrêx nhym arÿm tu memã axwe kêt jarênhkumrêx. ¹² Abraøbê ne me my kà rênhja nhingêt. Djãm Abraøbê ne me my kà rênhbit nhingêt? Kati. Abraão kute amimy kà krã'yr kêttri kute tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrêx. Nhym me kute Abraão kudjwa tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrêxja me ajbit Abraøbê me ingêt.

¹³ Nhyim ajtekam Metĩndjwỳnh arỳm tu Abraõomẽ ô'ã tàmđjwỳ arkum ar kute meo aminhõn meo bamã arẽnhkumrẽx ne arkum,

—Gamẽ adjô'ã atàmđjwỳmẽ dja gar apỳnh me ba djà kunĩkõt meo aminhõn meo aba. Meo aminhõn meo aba kute mrãmri ne me tàmđjwỳ ingêt nhõ nêkrêxo aminhõn o ba pyræk. Nãm ã tu Abraõomẽ ô'ã tàmđjwỳmã kabẽn pydjìn arẽho ane. Djãm ar kute Mõjdjê kukràdjà mar ne kõt kute amijo anhỹro ba pãnh kute arkum ar kute meo bamã arẽnh got? Kati. Nãm ar tu amim Metĩndjwỳnh kamnhĩxkumrẽx nhyim arỳm tu arkum axwe kêt jarẽn kam arỳm kõt arkum kute meo bamã arẽ. Kabẽn pydjìn arẽ.

¹⁴ Ne ren memã me kute Mõjdjê kukràdjà maro ba pãnh ren memã kute meo bamã arẽ nhyim kam me ren kute Mõjdjê kukràdjà maro ba nhibej ren amim Metĩndjwỳnh kamnhĩx kêt. Nhyim kam ren kabẽnja jarẽnh kajgo. Nhyim be, kati. Djãm me kute kukràdjà mar ne kõt kute amijo anhỹro ba pãnh memã me kute meo bamã arẽ? Kati. Ja pãnh kute memã me kute meo aminhõ jarẽnh kêt.

¹⁵ Me kute Mõjdjê kukràdjàbit maro baja ne Metĩndjwỳnh mekam ngrykbit. Mỳkam ne mekam ngrykbit? Bir, me kute kukràdjàkam amikràò ba prãmkam ne mekam ngrykbit. Nhyim be, memã me kute Mõjdjê kukràdjà jarẽnh kêt nhyim me kute mar kêt jabit ne me kute kukràdjàkam amikrà kêt. Ren me arỳm memã arẽ nhyim ren me arỳm kuma, kambit me kute kam amikrà. Nhyim be, me kute mar kêt kam ne me kute kukràdjàkam amikrà kêt.

¹⁶ Kam, me kute tu amim markumrẽxja ne Metĩndjwỳnh memã me kute meo bamã arẽ. Mỳkam? Bir, dja Abraõo djô'ã tàmđjwỳ kunĩ tu amim markumrẽx nhyim Metĩndjwỳnh ta arỳm tu kum me kaprĩ. Tu kum me

kaprîkam gêdja arÿm mrãmri tàmdjwÿ kunĩmã apÿnh me ba djàkam me ja nhõrkumrêx nhym me arÿm ar meo ba. Djãm mebê idjaer kute Mõj djê kukràdjã mar jabit dja meo ba? Kati. Me kute Abraão kudjwa tu amim Metĩndjwÿnh markumrêxja kunĩ dja me meo ba. Mrãmri ne kute me ja kunĩmã kute meo bamã arênhkumrêx. Abraãobê ne me bakunĩ nhingêt.

¹⁷ Metĩndjwÿnh ne amrêbê: me bakukãmãre Abraõomã ja jarê. Kum me bakunĩ nhingêt jarê. Metĩndjwÿnh kum, “Apÿnh me ba djã krãptĩ:kam me jamã ne ba arÿm ajo me ingêt.”

Nãm ã Abraõomã ane. Nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Nhym me aben djô'ã arênhõ mõ:n arênhõ mõr tãmtã gu me bakamingrãnyredjwÿ baje arênh rã'ã ne. Ga, mrãmri Abraão kubê me banhingêtkumrêxja pumũ. Abraão kute tu amim kamnhĩxkumrêxja ne arÿm Metĩndjwÿnh nokrekam kubê me banhingêtkumrêx. Metĩndjwÿnh ta ne kute akubyn me tyko tĩn ne mÿjja kukãm 'ã ajarê. Mÿjja kator kêt rã'ã nhym memãbit kute kator prãm kêt pyrãk. Nhym be, Metĩndjwÿnhmãbit arÿm mÿjja amirĩt nhym arÿm kukãm 'ã ajarê. Ga, mrãmri Abraão kubê me banhingêtkumrêxja pumũ.

¹⁸ Ne ren atemã me'õ ne ren te amiwÿr kute meo aminhõja katorkam ama ne ren 'ã ukanga. Nhym be, kati. Nãm Abraão kute meo aminhõmã tu amiwÿr kam amako tẽmkumrêx ne me kady tu amim Metĩndjwÿnh kamnhĩxkumrêx. Ne kam arÿm meo aminhõkumrêx, arÿm kubê me ingêt. Kubê apÿnh me ba djã krãptĩkam me ja nhingêt. Metĩndjwÿnh kute kum anhÿr kõt. Kute kum, “Dja ã atãmdjwÿ krãptĩo ane”, anhÿr kõt ne Abraão arÿm tu amiwÿr me kamnhĩxkumrêx. ¹⁹ Nãm te amim,

—Arÿm Xaramẽ ar ibêngê:tte. Nã bãm te ar ikra'õ prã:mje. Mrãmri ar ije me tykkam kra prãm kêtja pyrãk,

ane. Nãm te amim anen tu amim kamnhïxo tẽmkumrẽx. Arỳm ne Abraão'ã amex krãpti: kubê 100 pyræk. ²⁰ Djã ne Metĩndjwỳnh kum kabẽn jarẽ nhym we amim,

—Dja ijo anhỹr jabej. Nàr kon. Dja ijo anhỹr kêt jabej? ane. Kati. Nãm tu amim kamnhïx tỳxkumrẽxo tẽ. Ne kam o Metĩndjwỳnhmã ra:x jarẽ. ²¹ Nãm amim,

—Djãm Metĩndjwỳnh 'irere:k got? Mrãmri kute imã ikra jarẽnh kôt dja imã ikra nhõrkumrẽx, ane. ²² Kute ã amim anhỹrkam ne Metĩndjwỳnh arỳm 'ã amim,

—Ba tu kum axwe kêt jarẽ nhym arỳm imã mex ne, ane. ²³ Djã ne Abraãobit man amim, “Ba tu kum axwe kêt jarẽ”, ane nhym me'ã pi'òk no'òk ne? Kati. ²⁴ Gwaj badjwỳ ne arỳm gwaj bama. Dja gwaj tu amim Metĩndjwỳnh kamnhïxkumrẽx nhym arỳm gwaj bamãdjwỳ axwe kêt jarẽ. Metĩndjwỳnh kute akubyn gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnh Jejuo tĩn djwỳnh dja gwaj tu amim kamnhïxkumrẽx, tu amim markumrẽx nhym arỳm gwaj bamãdjwỳ axwe kêt jarẽ gwaj kam arỳm kum bamex ne. ²⁵ Nãm me memã Jeju kanga nhym me arỳm kubĩ. Mỳj kadjy? Bir, kute gwaj bajaxweo pãnh kadjy ne me Jeju kanga nhym me arỳm kubĩ. Kubĩ nhym arỳm akubyn o tĩn. Kute gwaj bamã axwe kêt jarẽnh kadjy ne akubyn o tĩn.

5

Kritu tykkôt me umar mex ne kĩnh.

Mat 5.12; A Kô 4.8; Pir 1.28; Ped k 4.13

¹ Gwaj baje tu amim Jeju markumrẽxkam ne Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã axwe kêt jarẽ. Kute gwaj bamã axwe kêt jarẽnhkam arỳm gwaj bakam ngryk kêt ne. Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu gwaj bajaxwe pãnh tokrykam ne gwaj bakam ngryk kêt. Gwaj bakam ngryk kêt kam ne gwaj arỳm badjumar me:xkumrẽx ne

ar baba. ² Jejukôt ne Metĩndjwỳnh arỳm kute gwaj ba mar. Gwaj tu amim Jeju markumrẽx nhym arỳm kute gwaj bamarkumrẽx. Gwaj kum amijarẽ nhym arỳm tu kum gwaj bakaprĩkumrẽx.* Tu kum gwaj bakaprĩkumrẽx gwaj arỳm kôt badjãm tỳx. Dja gwaj ĩ Metĩndjwỳnh mexkumrẽx pumũ. Baje Metĩndjwỳnh me:xkumrẽx pumũnhkam amakbê gwaj bakĩnhkumrẽx.

³ Ne kam te apỳnh gwaj badjumar punu, batokry djari gwaj bawỳr bõx gwaj bakĩnhkumrẽx. Gwaj badjumar punu, batokry japõkmã bakĩnhkumrẽx. Mỳkam? Bir, gwaj kam amim,

—Dja ba te itokryn mã Jeju kôt ar amijo iban 'ã idjukanga kêt. ⁴ Mã kôt ar amijo iba:n kam arỳm kum imexkumrẽx. Kum imexkumrẽx ne kam arỳm tu amiwỳr kamnhĩxkumrẽx. Nã gwãm ã amim anen kuman arỳm bakĩnhkumrẽx.

⁵ Baje omũnhkumrẽxkam amakbê mỳj dja gwaj amikam kuman kôt batỳx. Bir, kum gwaj bajabê:. Nãm gwaj bamã Karõ jano nhym arỳm gwaj bamã arẽho ba. Gwaj bamã,

—Ga, Metĩndjwỳnh kum ajabê:ja pumũ, anhỹro ba. Ne kum gwaj bajabêja prĩne gwaj bamã o amirĩt mex gwaj arỳm amikam kuma. Ja ne gwaj kuman arỳm baje kam amakjakam batỳx. Baje Metĩndjwỳnh pumũnhkumrẽxkam amakjakam batỳx.

⁶ Amrêbê ne gwaj te: kum bamex prãmje ne mã: bajaxwe rã'ã ne nhym arỳm õ akati bõx nhym arỳm Kritu gwaj bapãnh ty. Metĩndjwỳnh kute amrêbê tyk nhõ akati'ã kum karõ kôt ne akati wajêt nhym Kritu arỳm gwaj bapãnh ty. Gwaj ba ne gwaj bamã Metĩndjwỳnh kĩnh kêt ne ar baba nhym arỳm gwaj bapãnh ty.

* 5:2 Djãm gwaj ba ne gwaj bajaxwe kêt nhym pãnh kum gwaj bakaprĩ Kati. Gwaj ba ne gwaj te bajaxwe kêt mã. Nhym be, ta ne tu kum gwaj bakaprĩ.

⁷ Djām gwaj bajõ ne gwaj ren baje me'õ jaxwe pytår kadjy ty? Kati. Djã ne gwaj ren bajõ baje me'õ kute katåt amijo baja pytår kadjy ren batyk prãm? Kon. Gwaj baje me'õ djukaprĩ pytår kadjy mrãmri ren batyk prãm jabej.

⁸ Nhym be, djãm gwaj ba ne gwaj katåt amijo baba nàr badjukaprĩ? Kati. Gwaj ba ne gwaj bajaxwe: nhym Kritu arým kute gwaj bapytår kadjy ty. Nãm Metĩndjwýnh ã kum gwaj bajabêo amirĩto ane.

⁹ Kamrõ prõt ne tykja kam ne Metĩndjwýnh arým gwaj bamã axwe kêt jarẽ gwaj arým kum bamex ne. Gwaj baje ja markam ne gwaj amim,

—Mrãmri ne Kritu kute Metĩndjwýnh ngrykbê ipytår mexkumrẽx, ane.

¹⁰ Amrêbê ne gwaj Metĩndjwýnho bakurê djwýnh nhym Kra arým ty. Ty nhym Metĩndjwýnh arým gwaj bajo õbikwa. Kute gwaj bajo õbikwakam ne gwaj arým amim,

—Mrãmri dja amim ipytår me:xkumrẽx. Arým tyn akubyn tĩn ne. Kam dja ipytår mexkumrẽx, ane.

¹¹ Djãm jabit? Kati. Ajte. Gwaj Metĩndjwýnhkam bakĩ:nhkumrẽx. Bẽnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu djàpênhkõt kam bakĩnhkumrẽx. Kute gwaj bajaxweo pãnhkõt bakĩ:nhkumrẽx.

Me kute tu amim Kritu markumrẽxja tĩn.

Kô k 15.21

¹² Nhym be, Adão pydji me kukãm axwe nhym kam me kunĩ kudjwa arým axwen arým ty. Me kunĩ Adão kudjwa axwekam arým kunĩ ty. ¹³ Mýj ne me axwekam kute? Bir, Metĩndjwýnh kute Mõj djêmã kukràdjã jarênh nhym amũ amidjõ'ã kute memã arênh kêttri ne me arým pykakam axwe ar ba. Nhym be, djãm kute memã kukràdjã jarênh kêttri Metĩndjwýnh kute memã kum, “Ajaxwe”, anhýr? Kati. Kute memã kukràdjã jarênh kêttri nhym me kute mar kêttri ne kute memã axwe jarênh kêt. ¹⁴ Nhym be,

kute pidjô krên kêt kadjy kabên ja ne Adão arým kam axwe. Djã ne me kunĩ Adão kôt ã axweo ane? Djã ne me ã Metĩndjwýnh kabênkam amikràò ane? Kati. Me te Metĩndjwýnh kabênkam amikràò kêt ne arým axwe. Ne kam arým ty. Axwekam aben djô'ã ty: nhym kam arým Metĩndjwýnh Môjdjêmã kukràdjà jarẽ. Adão kumrêx axwe nhym me kunĩ kudjwa axwe. Nhym be, me'ôdjwý amrẽ môrmã ne atemã ne ukaprĩ. Jeju ne ukaprĩ.

¹⁵ Gwaj Adãomẽ Jeju Kritumẽ abenã ar maro nhỹ. Adão axwe nhym Jeju Kritu ukaprĩ. Adão pydji axwekam ne me krãptĩ: ty. Aben djô'ã ty. Nhym be, Jeju Kritu pydji tu kum me kaprĩ:kumrêxkam† ne arým amim me krãptĩ: pytã. Metĩndjwýnh tu kum me kaprĩ nhym Jeju Kritudjwý ukaprĩ ne arým me axwe krãptĩ: pytã. ¹⁶ Adão pydji axwekôt mýjja kator nhym be, Jeju djukaprĩkôt mýjja kator. Apýnh mýjja kator. Adão pydji axwe kôt Metĩndjwýnh arým kam ngryk ne pãnh memã biknor jarẽ nhym me arým me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, te apýnh me axwe djàri krãptĩ nhym Metĩndjwýnh kute memã Jeju nhõr kôt memã axwe kêt jarẽ nhym me arým kum mex ne. ¹⁷ Adão pydji axwekôt me kunĩ aben djô'ã ty. Nhym be, Metĩndjwýnh tu kum me kaprĩn tu memã axwe kêt jarẽ nhym me arým kum mex ne. Kute memã axwe kêt jarẽnhkôt dja me tĩn. Nãm me Jejuo aminhõ nhym Metĩndjwýnh arým kum me kaprĩ:kumrêx nhym me tĩn. Adãokôt ne me ty. Nhym be, Jeju Kritu pydjikôt ne me tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

¹⁸ Adão kute pidjô krênkôt axwe. Axweja pydji kôt ne Metĩndjwýnh arým me kunĩmã biknor jarẽ nhym me arým me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, Jeju

† 5:15 Djãm me ta ne me axwe kêt nhym arým pãnh kum me kaprĩ Kati. Me ta ne me te: axwe kêt mã nhym ta arým tu kum me kaprĩ.

Kritu me axwe pãnh ty. Ja pydjikôt ne Metĩndjwỳnh arỳm memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne. Me kum axwe kêt kam me kunĩ arỳm Metĩndjwỳnh kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. ¹⁹ Bir, me'õ pydji kute Metĩndjwỳnh kabẽn kangakam Metĩndjwỳnh arỳm me krãptĩmã axwe jarẽ. Nhym be, me'õ pydji kute Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽxkam dja Metĩndjwỳnh arỳm me krãptĩmã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne.

²⁰ Nhym ajtekam Metĩndjwỳnh arỳm memã Mõjdjê kukràdjà jarẽ. Apỳnh me axwe djario krãptĩ: kadjy ne memã kukràdjà jarẽ. Nhym be, te apỳnh me axwe djari krãptĩ: nhym ukapri:. Me te mã axwe nhym mã ukapri:. Ukapriõ amũ amikamẽn arỳm ukapri ra:x ne. ²¹ Mỳj kadjy? Bir, me mã axwe:n te axwe kêt prãmje. Ne kam arỳm me biknor tokry djakam akuno. Nhym be, Metĩndjwỳnh tu kum me kapri:kumrẽx ne memã axwe kêt jarẽ ne kam arỳm meo ba. Meo ban memã tĩn jangij nhym me kôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Nãm me tu amim me banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu markumrẽx ne kam arỳm Metĩndjwỳnhkôt tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne.

6

Me Kritumẽ ro'ã tyk ne akubyn tĩn.

A Kõ 5.17; Gar 2.20; Kor 2.13

¹ Te gwaj bajaxwe nhym Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapri. Djãm tu kum gwaj bakaprikam dja gwaj we abenmã kum,

—Gwaj mã bajaxwe ar baba rã'ã. Gêdja kam Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakapri:kumrẽx, ane? Djãm gwaj baje ã abenmã anhỹrmã? ² Arkati. Arỳm gwaj tu bajaxwe kangakumrẽx. Baje mrãmri ne me tyk kute tu axwe kangakumrẽx pyræk. Djãm kam gwaj bajaxwe

rã'ãmã? Arkati. ³ Me kute ngômã gwaj bajangjênhja kunĩ gwaj amim,

—Ba Kritu Jejumẽ itypdji. Ne kam arým kute mrãmri ne Kritumẽ ro'ã ityk ne ijadjár pyræk. Nã gwãm ã amim ane. Djãm ar aje ja mar kêt?

⁴ Kam, me kute ngômã gwaj bajangjênhkam ne kute gwaj Kritumẽ ro'ã batyk ne bajadjár pyræk. Ga, Bãm mexo uma:n arým akubyn Krituo tĩnja pumũ. Gwaj badjwý baje mrãmri ne Kritumẽ ro'ã akubyn batĩn pyræk. Gwaj ã amimaro ane. Kam dja gwaj atemã amijo baba nyo amijo baban katåt amijo baba.

⁵ Godja gwaj kumẽ batipdjikam baje ro'ã batyk pyræk jabej dja gwaj kam kumẽ baje mrãmri ne ro'ã akubyn batĩn pyræk. ⁶ Bir, amrêbê ne gwaj ar bajaxwe: baba. Ne kam Jejumẽ batipdjin arým kute ro'ã pĩte'y'ã arým bajarij pyræk. Ne kute bajaxwe wãnh arij pyræk. Gwaj ã amimaro ane. Gwaj kam arým bamã bajaxwe prãm kêt. Arým gwaj Jejumẽ batypdji. Ne kam baje bajaxweo krã'yr mar mexkumrêx. ⁷ Ga, arým me tykkam me ajte axwe kêtja pumũ. Gwaj badjwý arým baje Jejumẽ ro'ã batyk pyræk ne bamã bajaxwe prãm kêt.

⁸ Godja gwaj baje ro'ã batyk pyræk mar jabej ne kam arým baje ro'ã akubyn batĩn pyræk jadjwý mar ar o baba. Tãm ne gwaj baje tu amim markumrêx. ⁹ Mýkam? Bir, Kritu arým mrãmri akubyn tĩnkam ajte tyk'y'r bôx prãm kêtikumrêx. Dja ajte tyk prãm kêtikumrêx. Tãm ne gwaj baje ajte markumrêx. ¹⁰ Mýkam? Bir, tykkam ne arým gwaj bajaxwe pãnh tyk mãmdji. Nhym be, jakam ne akubyn tĩn ne ar ba. Metĩndjwýnh kabên kôt ar amijo ba kadjy tĩn ne ar ba.

Me kute wãnh axwemã irerkumrêxmã.

Rô 8.4; Ep 4.17; Kor 3.5; Ped k 4.1

¹¹ Tãm dja gar amijã aman amim,

—Badjwỳ ne ba ije me'õ tyk pyræk ne tu wãnh ijaxwemã inhinerkumrêx. Nhym be, jakam ije Metĩndjwỳnhkõt katàt ar amijo iba kadjy ne ba ije me'õ tyk ne akubyn tĩn pyræk ne ar iba, ane. Dja gar ã amim ane. Gwaj banhõ Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritumẽ batipdji kõt dja gar ã amim ane.

¹² Ba ar amã me'õ'ã ajarẽ gar ama. Me'õja ne õ bẽnjadjwỳrmã àpênh ar ba ne kubê utĩ:n amim,

—Ba te ije bẽnjadjwỳr kangan ikator ne ate ikrãn ityk djã kêt prãmje. Nhym ijã no tỳx ne mã ijãno djan idjapênh'ã inê ne, ane. Ar gadjwỳ ar aje me'õja pyræk ne te ajaxwe kêt prãmje ne ajaxwe rã'ã. Kwãrĩk wãnh ajte amã ajaxwe prãm kêt. Jakam akubyn kubê aminê gê ar anhĩo ba kêt, ar anhĩ tyk prãmjao ba kêt. ¹³ Kwãrĩk wãnh kum adjapênhmã me axwe nhõ bẽnjadjwỳrmã amijarênh kêt. Kwãrĩk wãnh kum aminhikra, amipar, amino, amidjumar djã jarênh kêt. Dja gar kõt ajaxwe. Kubê aminê. Nhym be, aje me'õ tyk ne akubyn tĩn pyræk dja gar Metĩndjwỳnhmã amijarẽ, kum aminhikra, amipar, amino, amidjumar djã jarẽ. Ne kam arỳm kõt katàt amijo aba.

¹⁴ Amrêbê ne gar amim,

—Ba dja ba Mõjdjê kukràdjã man kõt amijo anhỹro iban arỳm kõt Metĩndjwỳnhmã ijaxwe kêt, anhỹro aban te kõt amijo anhỹr prãmje ne ajaxwe rã'ã. Nhym be, jakam ne gar amim,

—Metĩndjwỳnh djukaprĩtire ta ne tu ijo mex, anhỹro aban arỳm tu amim markumrêxo aba. Kam ar aje wãnh ajaxwemã anhirer kadjy atỳx.

Me kute Metĩndjwỳnho bẽnjadjwỳrn kum àpênhmã.

Kô k 7.22; Gar 5.1

¹⁵ Gwaj baje Mõjdjê kukràdjã marn kõt amijo anhỹro babakõt Metĩndjwỳnh kute gwaj bajo mex kêt. Nhym be,

tu kum gwaj bakaprikôt ta kute gwaj bajo mex. Djãm kam gwaj baje we amim,

—Ba gêt ijaxwe rã'ã. Tu kum ikaprikam ba gêt ijaxwe rã'ã. Dja imã ijaxwe pãnh jarënh kêt, anhÿr ne kam kôt bajaxwe rã'ãmã? Kati.

¹⁶ Godja gar me axwe nhõ bënjadjwÿrmã kum,

—Ã. Ba amã apê ga arÿm ijo aba, anhÿr jabej gar arÿm kum adjapênhkumrëx. Ne kam arÿm ajaxwen kam ô'ã arÿm akuno, me biknor tokry djakam akuno. Nhyim be godja gar Metïndjwÿnhmã kum,

—Ba akabën kôt amã idjapênhkumrëx, anhÿr jabej ne arÿm Metïndjwÿnho ar anhõ bënjadjwÿrkumrëx jabej arÿm aje kabën marn kôt amijo anhÿro aba. Ne kam arÿm ô'ã ajaxwe kêt ne akatàt. Djãm ar aje ja mar kêt?

¹⁷ Nhyim be, ba Metïndjwÿnhmã ar akam amikïnh jarë. Gar amrëbê me axwe nhõ bënjadjwÿrmã apê. Kum adjapênhri te katàt aje amijo abamãn arerekre. Ne arÿm jakam mrãmri aje Metïndjwÿnh kabën markumrëx. Me kute ar amã Metïndjwÿnh kabën jarënhja amã kïnh. Ne kam mrãmri aje mar ne kôt amijo anhÿro abakumrëx.
¹⁸ Ne kam arÿm ajaxwe kêt mã atÿx ne arÿm akatàt. Abê Metïndjwÿnh nhõ àpênh ne arÿm kôt katàt ar amijo aba.

¹⁹ Ar ano rerekren ar ajamak mex kêt kam ne ba tu pykakam me kukràdjà kôt ar amã ikabën jarë. Amrëbê ne gar aje me axwe nhõ bënjadjwÿrmã adjapênh kadjy kum amijarë, kum aminhikra, amipar, amino, amidjumar djà jarë. Aje amũ ajaxweo amikamënh kadjy kum amijarë nhyim ar ajo ba. Gar kum apên te katàt amijo abamãn arÿm arerekre. Nhyim be, jakam dja gar Metïndjwÿnho ar anhõ bënjadjwÿr ne kum adjapênhkumrëx. Ne kam aje katàt amijo abamã arÿm atÿx ne. Dja gar kum atÿx ne arÿm katàt amijo aban amũ kum amexo amikamënh mō.

²⁰ Me axwe nhõ bēnjadjwÿrmã adjàpēnhri Metīndjwÿnh kute ar ajo ba kêtikumrēx gar te katàt kôt amrānh mex prāmje. ²¹ Jakam dja gar akubyn amijo tēn amima. Kam amikam apijàm ne. Amrēbê ate ar abakam mÿj got gar me axwe nhõ bēnjadjwÿrkam amim aby. Arkati. Ar ga ne gar ar mekôt aba kajgo. Me ate ar ba djô'ã ne me me biknor tokry djàkam akuno. ²² Nhym be, jakam ne Metīndjwÿnh arÿm me axwe nhõ bēnjadjwÿrbê ar apytà gar kum adjàpēnh ar aban arÿm ô'ã amexkumrēx. Ne amũ amexo amikamēnho mōn kam ô'ã arÿm Metīndjwÿnhkôt atīn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

²³ Tām ne ja. Me axwe pānh ne me arÿm me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, Metīndjwÿnh ne kute memã tīn jangjēnh nhym me arÿm kôt tīn ar ba rã'ã: rã'ã ne. Djām me kute kum o pānhkam kute memã angjēnh? Kati. Me kute kum o pānh kêtgam tu kute memã angjēnh. Me kute tu amim gwaj banhõ Bēnjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu markumrēx nhym arÿm ta kum me kaprīn kute memã kôt tīn jangjēnh.

7

Me kute Kritubit marn kôt amijo bamã kute arēnh.

Rô 8.2; Gar 4.1; Ep 2.2; Kor 3.7

¹ Akmere, àpnhīre ar, Metīndjwÿnh kute Mōjdjēmã kukràdjà jarēnh gar aje mar mexja, ar amã ne ba ikabēn. Me tīnri ne me kute kukràdjà mar ne kôt kute amijo anhÿro bamã. Nhym be, djām me arÿm tykkam kute kôt amijo bamã? Kati. Arÿm me tykkam me kute kôt amijo ba kêt. Djām ar aje ja mar kêt got?

² Ba ar amã arē. Me'õ nire arÿm mjēnkam dja arek mjēn'ã ngrà. Metīndjwÿnh kukràdjàkôt arek mjēn'ã ngrà. Mjēn tīnri 'ã ngrà. Godja mjēn'ã ngrà kêt jabej arÿm Metīndjwÿnh kukràdjàkam amikràn arÿm axwe. Nà, dja

mjên tĩri 'ã ngrà. Nhyim be, arỳm kubê mjên tykkambit dja arỳm 'ã ngrà kêt.

³ Godja mjên tĩri me'ödjawỳ'ỳr mōr jabej nhyim me arỳm kum mjênkam axwe jarē. Arỳm ne me'ōjao akĩ. Nhyim be, godja mjên arỳm kubê ty nhyim my 'ōmē arkum aben kĩnh kwārĩk wānh ar abenwỳr mō. Djã ne kam ar Metĩndjwỳnh kukràdjàkam amikrà? Kati. Arỳm mjên kubê tykkam nhyim ar kute abenwỳr mōrkam kute kukràdjàkam amikrà kêt. Me kute kum mjênkam axwe jarēnh prām kêtikumrēx. Tām dja gar ama.

⁴ Mjên tykkam kukràdjaja mỳj'ã ne ba ar amã arē? Mỳj ne gar aje kam marmã? Bir, amrēbê ne gwaj Metĩndjwỳnhmã bamex kadjy Mōjdjê kukràdjà man kôt amijo anhỹro baba. Tām ne kute mrāmri ne gwaj bamjên arỳm tyk pyrāk. Jakam ne gwaj baje kukràdjà kôt amijo baba prām kêt. Jakam arỳm Kritu tyn akubyn tĩn ne. Kritumē batipdjikam ne gwaj baje Mōjdjê kukràdjà marn kôt amijo anhỹro baba prām kêt. Kam Metĩndjwỳnhmã bamex kadjy gwaj Kritubit man kôt ar amijo baba. Ja'ã ne ba ar amã mjên tykkam kukràdjà jarē. Kritu tyk ne akubyn tĩnamē batipdji kadjy ne gwaj Kritu man kôt ar amijo baba. Metĩndjwỳnhmã bamexkumrēx kadjy gwaj Kritu man kôt ar amijo baba.

⁵ Amrēbê gwaj ba baje amidjwỳnhbit o kĩnh prām kam ne gwaj tu bajaxwe:. Me te Mōjdjê kukràdjào gwaj bajaxwe nēje gwaj bajakre gwaj bajamakkre kêt ne kam bajaxwe: ne. Metĩndjwỳnhkam bajaxwe: ne. Nhyim bit kute me biknor tokry djàkam gwaj bamēnhmã. ⁶ Amrēbê ne gwaj baje te Mōjdjê kukràdjà marn te kôt amijo anhỹro baba. Ne amim,

—Dja ba Mōjdjê kukràdjà man kôt amijo anhỹro iban arỳm Metĩndjwỳnhmã ijaxwe kêt, anhỹro baba. Ne kam kôt te bajaxwe kêt prāmje.

Nhym be, jakam arým gwaj Kritumě batipdjikam baje ro'ã batyk pyræk ne arým baje ajte Môj djê kukràdjà tùm'ã pi'òk no'òkja mar prãm kêt. Djãm gwaj baje ajte amim,

—Dja ba Môj djê kukràdjà man kôt amijo anhÿro iban arým Metĩndjwÿnhmã ijaxwe kêt, anhÿrmã? Kati. Gwaj baje amim anhÿr kêt kumrêx. Jakam ne gwaj mÿjja ny man amim,

—Arým ne Metĩndjwÿnh Karõ iwÿr bõx ne ijo ba. Ta ne kute Metĩndjwÿnhmã ijo mexo ba, anhÿro baba.

Dja me Môj djê kukràdjà man kôt amijaxwe ma.

Rô 3.20, 5.20

⁷ Metĩndjwÿnhmã gwaj bajaxwe kêt kadjy ne gwaj ajte Môj djê kukràdjà kôt amijo anhÿro baba kêt. Kam, djãm gwaj we baje amim,

—Môj djê kukràdjà punu, anhÿr jabej? Arkati. Ne ba ren Môj djê kukràdjà mar kêt ne ren amijaxwemã ikator kêt ne ren ajte amijaxwe mar kêt. Ê, ren me Môj djê kukràdjào nêje ikukrà kêt, imã me'õ nhõ mÿjja pro kĩnh ne amim 'ã karõ kêt kadjy ren ikukrà kêt ba ren tu imã me õ mÿjja pro kĩnh ne 'ã amim karõo iban kam ren kam amijaxwe ja mar kêt. Me kute nêje ikukrà kêt kam ne ba ren kam amijaxwe mar kêt.

⁸ Nhym be, kati. Arým ne me Môj djê kukràdjào nêje ikukrà. Ba kam arým amijaxwe ma. Ba kàjbê imã me'õ nhõ mÿjja puro kĩnh nhym me Môj djê kukràdjào mã imã,

—Kwãrik wãnh amã me õ mÿjja puro prãmje ar aba kêt, ane. Ba kam ba arým imã me õ mÿjja pro kĩ:nh. Ne kam arým me õ mÿjja puro prãmje ar iba. Ne arým imã apÿnh me õ mÿjja puro kĩ:nh ne arým ijaxweo imõr me:x ne. Ne ren Môj djê kukràdjà kêt nhym ren me mar kêt nhym ren me axwe ren kute kajgo pyræk. Kam ne ba ren badjwÿ ren amijaxwe mar kêt ne. Nhym be, kati. Arým ne ba kukràdjà man ajte kôt ijaxwe ma.

⁹ Amrêbê ije Môjdjê kukràdjà mar kêtri ne ba ate ikrân amim,

—Dja ba Metĩndjwỳnhkôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, anhỹro iba. Ne kam kute itĩn pyræk ne ar iba. Ne kam arỳm Môjdjê kukràdjà man amim,

—Je, arỳm ijaxwe:. Ijaxwe pãnh dja Metĩndjwỳnh arỳm ikangan me biknor tokry djàkam imê, ane. Ba kam arỳm ityk pyræk. ¹⁰ Ba arĩk amim,

—Dja ba Môjdjê kukràdjà mextire man kôt amijo anhỹro iban arỳm Metĩndjwỳnh kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Ne kam te ije kôt amijo anhỹrmãn kam arỳm amim,

—Ijaxwe:. Dja Metĩndjwỳnh ikangan me biknor tokry djàkam imê. Nã bãm ã amim ane. Ne kam ije Môjdjê kukràdjà mextire markam amityk ma.

¹¹ Mỳkam? Bir, ba ne ba amim ijêx ne aminoo aknon amim,

—Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt amijo anhỹro iban Metĩndjwỳnh kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Nhym be, kati. Me kunĩ te kute kukràdjà marn kôt amijo anhỹr prãmje, ne kam kam amikràò ba. Badjwỳ ne ba kam amikràò iba. Ne kam aminoo aknon arĩk amim,

—Dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt amijo anhỹro iban arỳm Metĩndjwỳnh kôt itĩn ne ar iba rã'ã: rã'ã ne, ane. Nhym be, kati. Ije kukràdjàkam amikràkam dja Metĩndjwỳnh me biknor tokry djàkam imê. ¹² Djãm kam Môjdjê kukràdjà punu? Kati. Mexkumrêx. Metĩndjwỳnh kukwakam ne Môjdjê kute memã kukràdjà jarênh. Môjdjê kute kam me axwe kêt kadjy me akre katàtkumrêx. Kukràdjà mexkumrêx.

¹³ Djãm Môjdjê kukràdjà mex kôt ije amijo anhỹr djô'ã ne ijaxwen me biknor tokry djàkam itēmãm? Arkati. Ba kukràdjà maro iban kam arỳm amijaxwemã ikaton amima. Ne kam te kukràdjà kôt amijo anen mã ijaxwen kam arỳm mã amim,

—Dja Metĩndjwỳnh ijaxwe pãnh me biknor tokry djàkam imě. Be, ijaxwe ne punu:re, anhyro iba.

Ta te: axwe kêt prãmje mã axwe'ã kute amijarěnh.

Gar 5.17

¹⁴ Metĩndjwỳnh Karõ ne Mõjdjê kukràdjà jarě. Nhyr be, jakam djě ne ba mã Metĩndjwỳnh Karõ ma? Kati. Imã ijaxwe prã:m ne te ijaxwe kêt prãmje. ¹⁵ Djãm imã mỳjja kĩnhja ne ba o iba? Kati. Imã mỳjja kĩnh kětja ne ba o iba. Mỳkam ne ba o iba? Kon. Ije mar kêt. ¹⁶ Imã mỳjja kĩnh kêtõ ibakam ba arỳm amim,

—Mrãmri, Mõjdjê kukràdjà mexkumrěx, ane. ¹⁷ Djãm kam ba ne ba o iba, imã mỳjja kĩnh kětjao iba? Kati. Ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne 'ã imã apnên ijo ba. ¹⁸ Djãm imex got? Ije amidjwỳnhbito kĩnh prãmkam djãm imex got? Ije mỳjja mexo iba kadj te imã mỳjja mexbit kĩnh. Kam, ije mỳjja mexbito iba kadj mỳj dja ba amijon? Kon. Ije amikam mar kêtumrěx. ¹⁹ Imã mỳjja mex kĩnhja djãm tãm ne ba o iba? Kati. Imã ijaxwe kĩnh kětja ijaxwe ja ne ba o iba. Te imã ijaxwe kĩnh kêt mã o iba. ²⁰ Kam, imã ijaxwe kĩnh kětjao ibakam djãm ba ne ba o iba? Kati. Ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne ijaxwe'ã imã apnên ijo ba.

²¹ Kam, djã ne ba mrãmri mỳjja mexo ibakumrěx? Kati. Bit ije mỳjja mexo iba kunikõt ne ba mã mỳjja punu o iba. ²² Ba ne ba imã Metĩndjwỳnh kukràdjà kĩnh. ²³ Nhyr be, ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne ijaxwe'ã imã apnê. Ba amim, “Ba on imexbit”, ane. Ne kam mã ijaxwen te ijaxwe kêt prãmje. Ije mỳjja mexo iba prãm kunikõt mã ijaxwe. ²⁴ Ba amim,

—Ỳ, watĩre. Ikadjwỳnhbê ijaxwe ja ne ijaxwemã ingrěk prãm ba arỳm me biknor tokry djàkam itěmmã. Mỳj me'õ dja ikadjwỳnhbê ijaxwe jabê ipytà? Nã bãm ã amim ane. ²⁵ Bir, gwaj banhõ Běnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Křitu dja

ikadjwÿnhbê ijaxwebê ipytà. Ba kam mã Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarê. Tãm ne ja.

Ba kam mã amim,

—Ba on Metĩndjwÿnh kabên kôtbít amijo iba, ane. Nhim be, ikadjwÿnhbê ijaxwe mã kute ijo ba prãmkumrêx. Tãm ne ja.

8

Me kute Metĩndjwÿnh Karõ marja tĩn.

¹ Křitu Jejumê gwaj batıpdji nhım arÿm kute gwaj bakadjwÿnhbê bajaxweo apêxmã. Kam, Metĩndjwÿnh kute gwaj bamã bajaxwe pãnh jarênh kêt gwaj me biknor tokry djakam babiknor kêtumrêx. Baje amidjwÿnhbito kĩnh kadjy bajaxweo baba kêtja, baje Metĩndjwÿnh Karõ kôt amijo babaja, gwaj ba dja gwaj me biknor tokry djakam babiknor kêtumrêx.

² Mÿkam? Bir, gwaj mã bajaxwekam arÿm me biknor tokry djakam batêmmã. Nhim be, gwaj arÿm tu amim Křitu Jeju markumrêx nhım Metĩndjwÿnh Karõ gwaj babê bajaxwe kurên kubê gwaj bamã tÿx jadjà gwaj kam arÿm katàt amijo baba kadjy batÿx. Ne kam babiknor kêtumrêx ne Metĩndjwÿnhkôt batĩn ne ar baba rã'ã: rã'ã ne. ³ Bir, gwaj baje amidjwÿnhbito kĩnh kadjy bajaxweo babakam ne gwaj te: katàt baje amijo baba prãmje ne te baje Mõjdjê kukrãdjà mar ne te kôt baje amijo baba mexmã. Nhim kam Metĩndjwÿnh pykamã ta Kra pydji jano nhım ta amijo kute me axwe nhĩ pyrak ne ar ba. Nãm aminhĩ tã pĩte'y'ã wajêt nhım Metĩndjwÿnh arÿm gwaj bamã tÿx jadjà. Katàt baje amijo baba kadjy arÿm gwaj bamã tÿx jadjà nhım gwaj bajaxweja arÿm gwaj bamã rerekren ajte kute gwaj bajo ba kêt.

⁴ Dja gwaj amidjwÿnhbito kĩnh kêt ne bajaxweo baba kêt ne Metĩndjwÿnh Karõ man kôt ar amijo baba. Nhim

kam arÿm gwaj bamã tÿx jadjà. Gwaj bajaxwe kêt kadjy bamã tÿx jadjà. Gwaj kam arÿm kum bajaxwe kêt ne katàt ar amijo baba. Ne kam arÿm tu Môj djê kukràdjà kôt katàt ar amijo baba.

Me ta kute amidjwÿnhbito kÿnh.

Gar 5.16

⁵ Bir, me ta kute amidjwÿnhbito kÿnhja ne me kum axwe mar prãm. Nhyim be, me kute Metÿndjwÿnh Karõ kôt amijo baja ne me kum Karõ mar prãm. ⁶ Nhyim me mã kum axwe mar prãm ja dja me me biknor tokry djàkam akuno. Nhyim be, me kum Karõ mar prãm dja me Metÿndjwÿnhkôt tÿn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne umar mexkumrëx.

⁷ Mÿkam ne me mã: kum axwe mar prãm akuno? Bir, me kum Metÿndjwÿnh kurêkam. Me ja ne me kute Metÿndjwÿnh kukràdjà kôt amijo ba prãm kêt. Nãm me te: kôt amijo ane. ⁸ Me ja, me kute amidjwÿnhbito kÿnh kadjy axweo ba prãmja ne me te kute Metÿndjwÿnho kÿnhmã.

Me kum Metÿndjwÿnh Karõ mar prãm'ã ujarënh.

Dju r 7.38

⁹ Nhyim be, djãm ar ga ne gar amã ajaxwe maro aba prãm? Kati. Ar ga ne gar amã Karõ mar prãm. Mrãmri ar akam Metÿndjwÿnh Karõ ÿrkumrëx jabej ar amã Karõ mar prãm. Nhyim be, me'okam Kritu Karõ ÿr kêtja Metÿndjwÿnh kute o aminhõ kêtumrëx.

¹⁰ Nhyim be, mrãmri Kritu ar akam ÿrkumrëx jabej ar anhÿbit dja ty. Me axwe djô'ã me batyjkakam dja ar anhÿbit ty. Nhyim be, Metÿndjwÿnh kute ar amã axwe kêt jarënh nhyim Karõ kute ar ajo bakam dja gar kôt atÿn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne. ¹¹ Nhyim kam Metÿndjwÿnh arÿm Karõo akubyn Jejuo tÿn. Karõ ja ar akam ÿr jabej dja ar gadjwÿ ar ajo tÿn. Krituo tÿn djwÿnh ar ajo tÿn. Dja gar te arÿm ty

nhym akubyn ar gadjwỳ ar ajo tñn. Ar akam Karõ ÿr jao akubyn ar ajo tñn.

¹² Kam, djãm gwaj baje amidjwỳnhbito kñnh kadjy mã bajaxweo babamã? Kati. ¹³ Dja gar arek ajaxweo aban arỳm akuno. Me biknor tokry djàkam akuno. Nhym be, dja gar apỳnh ajaxwe krãta. Aparo ajaxwe'ỳr amrãnh, anhikrao aje ajaxwe nhipêx, anoo aje ajaxwe pumũnh, adjumar djàkam aje ajaxwe mar, ajajkwao aje mỳjja punu jarênh ajaxweja kunĩ krãta kute mrãmri ne me kute mỳjja bĩnkam arỳm àpênho krã'yr pyræk. Dja gar Metĩndjwỳnh Karõ maro ajaxwe krãtan arỳm Metĩndjwỳnhkõt atĩn ne ar aba rã'ã: rã'ã ne.

¹⁴ Mỳkam? Bir, me kute Metĩndjwỳnh Karõ maro ba nhym kute meo baja ne me mrãmri kubê Metĩndjwỳnh krakumrêx. ¹⁵ Karõ kute ar ajo bakam djãm Metĩndjwỳnh ar ajo õ àpênh kajgon kum ar akurên ar ajo ajkê gar amã uma: ar aba? Kati. Karõ kute ar ajo bakam Metĩndjwỳnh arỳm ar ajo krakumrêx gar amã kĩ:nhkumrêx. Ne kam kum, “Djũnwã”, ane. Mebê idjaer kabênkõt ne me kum, “Aba”, ane. Nhym be, me bakabênkõt ne gwaj kum, “Djũnwã”, ane.

¹⁶ Metĩndjwỳnh Karõ ta ne gwaj bakadjwỳnhbê gwaj bamã,

—Be, omũ. Mrãmri abê Metĩndjwỳnh krakumrêxja pumũ, anhỹro ba. Kam, gwaj babê Metĩndjwỳnh krakumrêx. Tãm ne gwaj baje markumrêx. ¹⁷ Arỳm gwaj babê krakam dja gwaj arỳm Metĩndjwỳnh nhõ mỳjjao aminhõ. Kritumê ro'ã dja gwaj õ mỳjjao aminhõn ar o baba. Kõt batokry jabej o aminhõ. Kritukõt mrãmri batokry jabej dja gwaj õ mỳjjao aminhõn arỳm ro'ã bame:xkumrêx.

*Me kute amimexkumrêx kam amak.
Dju r 17.22; A Kõ 4.17; Kor 3.4*

¹⁸ Bir, mỳj dja gwaj batokry jakam kuma? Bir, 'ã dja gwaj amim,

—Jakam ba itokry ne kute itokry rax pyræk. Nhym be, dja ba ĩ Kritumẽ ro'ã ime:xkumrẽx nhym me kunĩ arỳm ipumũ. Dja ba kam ikĩnh. Ne ikĩnhkam ajbir itokry ja mar kêt, ane. Gwaj ã batokry'ã amim ane. ¹⁹ Dja gwaj babê Metĩndjwỳnh krakôt bakato. Dja amrẽ õ akati bõx gwaj kam arỳm bakato. Djãm kam dja gwaj bapunu: got? Kati. Dja gwaj kam bame:xkumrẽx. Mỳjja kunĩ Metĩndjwỳnh kute ipêx ja ne amiwỳr gwaj bakatorkam ama:. Mrymẽ bàmẽ pykamẽ mỳjja kunĩ amiwỳr gwaj bakatorkam ama:.

²⁰ Mỳkam ne amiwỳr gwaj bakam ama:? Bir, Metĩndjwỳnh kute mỳjja kunĩ nhipêx ja ne amrêbê amijo ajkẽn arỳm punu. Pykakam 'ê kumex ne mỳjja djækre kumex kato. Djãm mỳjja ta ne amijo ajkê? Kati. Metĩndjwỳnh kabẽnkôt ne ã mỳjja amijo bikẽnho ane. Nhym be, ajmãkam dja mỳjja kunĩ mexkumrẽx. Mỳjja kunĩ amiwỳr amimexkam ama:.

²¹ Mỳkam? Bir, jakam ne mỳjja punu prãm, kà rerek prãm, kro prãm, apõk prãm. Nhym be, mỳjja kute amijo mexkam dja punu prãm kêt, kà rerek prãm kêt, kro prãm kêt, apõk prãm kêt kumrẽx. Gwaj babê Metĩndjwỳnh kramẽ ro'ã dja mỳjja me:xkumrẽx ne kĩ:nhkumrẽx. Dja ĩ gwaj babê Metĩndjwỳnh kra amirĩt. Ne kam bamexkumrẽx ne bakĩnhkumrẽx. Nhym kam me baro'ã mỳjja kunĩdjwỳ mexkumrẽx. Kam ne mỳjja kunĩ amiwỳr amimexkam ama:.

²² Jakam ne mỳjja kunĩ: tokry pymaje kangãgã. Kute mrãmri ne me nire kra àn tokry pymaje kangãgã pyræk ne kute kra bixadjwỳrkam ama:k pyræk. Amrêbê: ne mỳjja kangãgãn jakam kangãgã rã'ã ne.

²³ Gwaj badjwỳ ne gwaj banhĩ nykam ama:. Gwaj badjwỳ baje arỳm amijã Metĩndjwỳnh Karõ kakinha ne

gwaj banhĩ nykam ama:. Dja gwaj babê Metĩndjwỳnh krakumrêx amirĩt. Nhym akubyn bôxkam dja gwaj bamã banhĩ ny ngã. Dja gwaj banhĩ nyja rerek prãm kêt ne apêx prãm kêt ne ny rã'ã. Banhĩ nykam amakbê bakangãngã. Banhĩja punu prãm kam batokry pymaje bakangãngã.

²⁴ Gwaj amiwỳr banhĩ ny kam ama: nhym arỳm Metĩndjwỳnh amim gwaj bapytà. Nhym be, djãm arỳm ne gwaj banhĩ nyja pumũ? Kati. Gwaj ren arỳm banhĩ ny pumũn ren amiwỳr kam amak kêtkumrêx ne ren ate bakrãn ar baba. ²⁵ Nhym be, kati. Kute gwaj bamã banhĩ ny jadjàr kêtri ne gwaj amiwỳr kam ama:n kam akrànmã amiwỳr amār 'iry.

²⁶ Gwaj banhĩ nykam amakbê Metĩndjwỳnh Karō kum gwaj bakaprĩ:. Gwaj bakaprĩn barerekrekam ne Karō kum gwaj bakaprĩ:. Ne Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo a'u:w. Gwaj bakaprĩn barerekrekam dja gwaj amim,

—Mỳj dja ba ikaprĩkam Metĩndjwỳnhmã ikabên jarēnh on? anen te baje Metĩndjwỳnhmã amijarēnhmã. Nhym kam Karō kute pykakam gwaj bajo ba arỳm gwaj bama. Gwaj baman arỳm kum gwaj bakaprĩ:. Kum gwaj bakaprĩn arỳm amũ kàjkwakam Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo a'u:w. Djãm gwaj bakabēnkam ne gwaj bajo a'uw? Kati. Ta kabēn mar kêtkam. Kum gwaj bakaprĩ:kam ne kabēno kangãngãn gwaj bajo a'u:w. Nãm ã Karō amybỳm amũ kàjkwakam Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo à'wỳro ane.

²⁷ Metĩndjwỳnh ne kute me kunĩ djumar djakam me kabēn mar mexkumrêx ne kam arỳm kute prĩne Karō kabēn mar mex. Karō ta ne arỳm kute gwaj bajã Metĩndjwỳnh kabēn mar. Kute gwaj bajã amim karōkam kabēn ja kute mar ne kabēn kôt kute kum gwaj bajo à'wỳr. Jeju kute arỳm gwaj bajo ò me ja, Karō kute Metĩndjwỳnhmã gwaj bajo à'wỳr. Metĩndjwỳnh kabēn kôt

kute kum gwaj bajo à'wỳr. Nhym kam Metĩndjwỳnh arỳm kute prĩne kabẽn mar mex.

Kra mex kôt me mex.

Rô 8.37; Pir 1.12; Ped k 5.10

²⁸ Be, nhym apỳnh mỳjja kute gwaj bajo baja. Mỳjja kunĩkôt. Apỳnh gwaj bakaprĩ djàri nàr apỳnh gwaj bakĩnh djàri kute gwaj bajo baja. O ne Metĩndjwỳnh amim gwaj bajo mexo tẽ. Gwaj bamã abêja ne gwaj bajo mexo tẽ. Metĩndjwỳnh ne amrêbê: gwaj bakukãm amim gwaj bajã karõn arỳm kôt amiwỳr gwaj bajuw ne ar gwaj bajo ba. Ne kam arỳm apỳnh mỳjjao gwaj bajo mexo tẽ. Ja ne gwaj arỳm baje mar.

²⁹ Mỳj kadjy ne gwaj bajo mexo tẽ? Bir, Kra mex kôt gwaj bamex kadjy. Mỳjja kunĩ kêtri ne kute me kukãm õ me ja kunĩ mar ne arỳm amijo me utà. Kra mex kôt kute meo mex kadjy ne amijo me utà. Krakôt kute õ me ja kunĩ mexo tẽmkam ne kute mrãmri ne me kra kutewa apôx nhym kôt aben nwhitepã kamy kunĩ apôx pyræk. Kra kute kamy krãptĩ:mã wa kadjy ne Kra mex kôt gwaj bajo mexo tẽ. ³⁰ Kute amijo me utàr ja ne amiwỳr me ku'uw ne meo ba. Kute amiwỳr me 'wỳr ja ne memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne. Kute memã axwe kêt jarẽnh ja dja meo me:xkumrẽx. Nhym me arỳm kàjkwakam Kra mex kôt mrãmri me:xkumrẽx. Dja gwaj kàjkwakam kôt arỳm bame:xkumrẽx.

Metĩndjwỳnh kum me abê ne me'ã ukanga kêt.

³¹ Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã axwe kêt jarẽ. Ne kam dja ĩ Kra kôt prĩne gwaj bajo mex. Kam, djãm me'õ kute Metĩndjwỳnh bê gwaj bajo akẽx gwaj kôt bajaxwemã? Kati. Metĩndjwỳnh ã kum gwaj bajabêo anhỳrkam dja me'õ kubê gwaj bajo akẽx kêtumrẽx. ³² Nãm amijã Kra djwỳnh pydji nê kêt ne gwaj bakunĩ kadjy kanga

nhyim arÿm gwaj bapãnh ty. Djãm kute gwaj bakadjy Kra kangakam kute gwaj babê mÿjja mex'ô nêãm? Arkati. Kute gwaj bamã mÿjja mex kunĩ nhõrmã.

³³ Mÿj me'ô dja gwaj bamã axwe jarê? Kati. Metĩndjwÿnh kute amijo gwaj bapytãrja dja gwaj bamã axwe jarênh kêt. Ta ne arÿm gwaj bamã axwe kêt jarê gwaj arÿm kum bamex ne. Kam dja te me'ô kute gwaj bamã axwe jarênhmã.

³⁴ Mÿj me'ô dja gwaj bamã me biknor tokry djàkam babiknormã arê? Kati. Kritu Jeju ne tyn akubyn tĩn ne ajte Metĩndjwÿnh djubôk'ãnh nhÿ. Metĩndjwÿnh djubôk'ãnh nhÿn ajte gwaj banêje kum kabêno nhÿ. Kam dja te me'ô kute gwaj bamã babiknormã arênhmã. ³⁵ Kritu kum gwaj bajabê:

Dja te me'ô gwaj bajo ajkê nhyim Kritu kum gwaj bajabê rã'ã:n gwaj bajo ba rã'ã: ne.

Dja te apÿnh gwaj bakaprĩ djãri ajte gwaj bajo ba nhyim Kritu kum gwaj bajabê rã'ã.

Dja te apÿnh mÿjja tÿx ajte gwaj bajo ba.

Dja te me ajte kum gwaj bakurê. Kretimã badjãpênhkam te kum gwaj bakurê.

Dja te ajte gwaj bamã prã:m.

Dja te ajte gwaj bakà kêtgam bamã kry:.

Dja te apÿnh mÿjja puma ajte gwaj bajã apôx.

Dja me ajte te kãxo gwaj bapa. Nhyim Kritu mã: kum gwaj bajabê rã'ã:n gwaj bajo ba rã'ã: ne.

³⁶ Apÿnh gwaj bakaprĩ djãri kute gwaj bajo ba kôt ne me bakukãmãre amrêbê: Metĩndjwÿnhmã amijarên kum,

“Be, amã ar idjãpênhkam ne me kute ar ibĩn pyrãk. Myt kunĩkôt ne me kute ar ibĩn pyrãk. Nãm me ar ijo mrykĩ'ãtomti pyrãk ne kum ar ibĩn prãm.”

Nãm ã me bakukãmãre Metĩndjwÿnhmã anen arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Kam gwaj badjwÿ bakamingrãnyre dja

gwaj mrãmri mekôt ã apÿnh bakaprĩ djàri maro ane.
Jejumã badjàpênhkam ã apÿnh bakaprĩ djàri maro ane.

³⁷ Jeju ne gwaj bajã ukanga kêt ne kum gwaj bajabê rã'ã:.
Kam te apÿnh mÿjja pymaja gwaj bajo ba gwaj amim Jeju
mar tÿx ne arÿm kubê amijo akêx kêtukumrêx.

³⁸ Djãm gwaj batykkam kum gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã
ukangamã? Kati.

Nàr, djãm gwaj batìn ne ar babakam kum gwaj bajabê kêt
ne gwaj bajã ukangamã? Kati.

Nàr, djãm kadjy mrãnh djwÿnh 'õ kute gwaj bajo
bikênh nhym kum gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã
ukangamã? Kati.

Nàr, djãm me karõ punu,
nàr djãm jakam apÿnh mÿjja apôx,
nàr djãm amrê apÿnh mÿjja apôx mör,
nàr djãm apÿnh mÿjja 'itÿx gwaj bajo bikênh nhym kum
gwaj bajabê kêt ne gwaj bajã ukangamã? Kati.

³⁹ Nàr, djãm kàjkwa kurūm mÿjja apôx,
nàr djãm pyka krakri mÿjja apôx,
nàr djãm Metĩndjwÿnh kute amũ apÿnh mÿjja kunĩ
nhipêx'õ kute gwaj bajo bikênh nhym kum gwaj
bajabê kêt ne gwaj bajã ukangamã? Arkati.

Apÿnh mÿjja puma te gwaj bajo ajkê nhym Metĩndjwÿnh
kum gwaj bajabê:n gwaj bajo ba rã'ã:.

Nãm ã kum gwaj bajabêo ane. Gwaj baje Kritu Jejuo banhõ
Bēnjadjwÿr djwÿnhkôt ã kum gwaj bajabêo ane. Tãm ne
ba tu amim markumrêx.

9

Metĩndjwÿnh ta kute amijo me utàr.

¹⁻² Djãm gwaj baje Mōjdjê kukràdjã mar ne kôt baje
amijo babakam ne Metĩndjwÿnh kute gwaj bamã axwe
kêt jarênh gwaj arÿm kum bamex ne? Kati. Nã gwãm

tu amim Jeju markumrêx nhym arým gwaj bamã axwe kêt jarê gwaj arým kum bamex ne. Nhym be, inhõ me wýnh, inhõbikwabê mebê idjaer djãm me kute tu amim Jeju markumrêx? Kati. Me kute amim Jeju mar kêt. Nãm me amim,

—Ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iba nhym Metĩndjwýnh arým imã ijaxwe kêt jarê ba arým kum imex, ane. Me kute amim Jeju mar kêt kam dja Metĩndjwýnh arým pãnh me kanga. Kam ne ba ikadjwýnhbê ikaprĩn iban imýr rã'ã: ne. Kritu kôt ne ba katãt ikaprĩ'ã ar amã amijarênhkumrêx. Metĩndjwýnh Karõ ta ne ajte idjumar djà kadjwýnhbê imã,

—Mrãmri 'ã ajêx kêt kumrêx, ane. Mrãmri ikaprĩkumrêx. ³ Inhõ me wýnh, inhõbikwabê mebê idjaer ne me kute amim Jeju mar kêt. Ba ren me kadjy Metĩndjwýnhmã kum,

—Kwãrik wãnh mebê idjaer kanga kêt. Ba dja ga me pãnh ikanga, ane. Nhym ren me kam arým tu amim Jeju Kritu markumrêx ba ren arým ã Metĩndjwýnhmã ane. Nhym be, kati. Me kute amim Jeju mar kêt. Kam ne ba mekam ikaprĩ:re. ⁴ Mebê idjaerkumrêx. Metĩndjwýnh ne amrêbê meo kra nhym Metĩndjwýnh rax djô'ã me ra:x. Ne kam ajmã kuten amim Jeju mar kêt ba arým mekam ikaprĩre ne. Metĩndjwýnhmẽ ne me kute aktã abenmã amijarênh mãm dji nhym arým memã kum,

—Ba dja ba me ajo djuw mex rã'ã: rã'ã ne, ane. Ne arým memã Môjdjê kukràdjà jarê nhym me o ba. Ne kukràdjà kôt kum apê ne kum amijarênh ba. Nhym kute memã mýjja jarênh mãm dji. Me kukãm apýnh mýjja mex apõxmã kute memã arênh mãm dji. Nhym me ajmã ne Jeju mar kêt ne ar ba. Ba kam mekam ikaprĩre ne.

⁵ Me bakukãmãre ne me me babê idjaer kukãmãrekumrêx nhym Jeju Kritu arým mekam amijo ĩ

ne kato. Kubê ne apÿnh me ba djà kunĩkôt me kunĩ, mÿjja kunĩ Tĩndjwÿnh. Pydji ne me:xkumrêx ne ra:x. Mex ne rax rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arênhkumrêx. Jeju Kritu me ibê idjaer kurũm kato nhym kam me ajmã ne Jeju mar kêt ne ba. Ba kam mekam ikapri:re ne imã me kapri:kumrêx.

⁶ Metĩndjwÿnh kute mebê idjaero kran kute memã, “Me abê ikra”, anhÿrkam ne me kwÿ arÿm kanga. Me kwÿ kute kangakam djãm arÿm kam Metĩndjwÿnh kabên kajgo? Kati. Metĩndjwÿnh kabênkôt me kwÿbê Metĩndjwÿnh krakumrêx. Djãm mebê idjaer kunĩ ne Metĩndjwÿnh kute meo kra? Kati. Me kwÿbit. ⁷ Nàr, djãm Abraão djô'ã me ar ba kunĩ ne Metĩndjwÿnh kute memã,

—Me abê Abraão tàmdjwÿkumrêx, anhÿro ba? Kati. Me kwÿmãbit. Nãm Abraãomã kum,

—Idjak kurũm dja atàmdjwÿ apôx, ane.

⁸ Mÿj'ã ne gwaj kabên ja ma? Bir, amrêbê: me bakukãmãre Abraão ta ne amikabênkôt õ àpênh kajgomã Imaêr dji nhym kato. Djãm kra Imaêrmê ô'ã tàmdjwÿ apôxmê djã ne Metĩndjwÿnh me jao krakumrêx? Kati. Metĩndjwÿnh kute kabên pydjìn arênh kôt ne prôkumrêxmã Idjak dji nhym arÿm kato. Nhym kam Metĩndjwÿnh arÿm o krakumrêx. Kra Idjakmê kam tàmdjwÿ apôxmê ne Metĩndjwÿnh meo krakumrêx.

⁹ Arÿm ne Abraãomã kum,

—Dja ba ì bôx nhym Xara arÿm kra, ane. Metĩndjwÿnh kute kabên pydjìn arênh ne ja. Nhym kam arÿm kra kato nhym Metĩndjwÿnh amikabênkôt arÿm o kra.

¹⁰ Nhym ajtekam me banhingêt Idjak Rebekamã kra ar kudji nhym tujarô rã'ãkam Metĩndjwÿnh arÿm kra ar'ã amim karõ. ¹¹⁻¹³ Ar rwÿk kêtri. Ar mex nàr ar axwe kêtri ne arÿm ar'ã amim karõn Rebekamã kum, “Kutewa dja kutapumã apê”, ane.

Pi'ôkkam kute me bakukãmãremã ar arënh kôt ne ã Rebekamã ane. Ne memã kum,

“Imã Djako kïnh. Nhym be, imã Ixau kïnh kêt”, ane.

Djãm mexkam ne kum Djako kïnh? Kati. Djãm axwekam ne kum Ixau kïnh kêt? Kati. Kute ar'ã amim karõ kôt kum Djako kïnh ne kum Ixau kïnh kêt. Idjujarënhja ne me kunĩ'ã amijakre. Mÿj dja gwaj me kunĩ'ã amim arën kuma? Bir, dja gwaj amim,

—Be, Metĩndjwÿnh ne amikabën kôt arÿm amijo me utà. Kute me kêtri me'ã amim karõ kôt ne arÿm amijo me utà. Djãm me ta mexkôt ne amijo me utà? Kati. Amikabën kôt. Kute amiwÿr me 'wÿr djwÿnh ta amikabën kôt ne kute amijo me utà, ane. Tãm dja gwaj idjujarënh ja markam amim arën maro baba.

¹⁴ Metĩndjwÿnh ta kute amijo me utà. Me kator kêtri kute amijo me utà. Kute amim me'ã karõ kôt kute amijo me utà. Djãm kam gwaj ba baje amim,

—Be ga, Metĩndjwÿnh kute katàt amijo ba kêtja pumũ, anhÿrmã? Arkati. Metĩndjwÿnh katàt ry tipdji. ¹⁵ Ga, Metĩndjwÿnh amrëbê: me bakukãmãre Mõjdjemã kum,

“Ba dja ba amim me'õ'ã karõn tu imã kaprĩ. Ba dja ba amim me'õ'ã karõn tu imã kïnh.”

Nãm ã Metĩndjwÿnh me bakukãmãremã ane.

¹⁶ Mÿj ne gwaj kabën ja burũm kuma? Bir, djãm me'õ ta kum kïnh nhym kum kaprĩ? Kati. Nàr, djãm me'õ ta kum apê nhym kum kaprĩ? Kati. Metĩndjwÿnh ta ne tu kum me kaprĩ. Tãm ne gwaj Metĩndjwÿnh kabënja burũm kuma. ¹⁷ Amrëbê: me bakukãmãre ar bari ne Metĩndjwÿnh Parao'ã amakkre kêt mën ajte o bikënho dja. 'Ã amakkre kêt mënho ãmri ne kum,

“Mÿj kadjy ne ga anã kurũm ruw ba ajo ikato? Bir, ije ajã ajamakkre kêt mënne ne ajo ibikënne kadjy. Ije me kunĩmã akam itÿxo amirĩt kadjy ne ba ajo ikato.

Apÿnh pyka kunîkôt dja me iraxmã katon abenmã irax ne ipyma jarẽ. Ja kadjy ne ba ajo ikato. Me kute ipyma: mar kadjy. Kadjy ne ba ajo ikato.”

Nãm ã Paraomã ane nhym me arÿm 'ã pi'ôk no'ôk ne. ¹⁸ Arÿm ne ba Rebeka'ã ajarẽn ajte Môjdjê'ã ajarẽn ajte Parao'ã ajarẽ.

Mÿj dja gwaj Metîndjwÿnh kute kam arkum kabẽn jarẽnh burũm kuma? Mÿj'ã ne amijakre? Bir, Metîndjwÿnh ta ne amim me'ã karõ. Ne kam amikabẽnkôt arÿm tu kum me kwÿ kaprî. Tãm ne gwaj kute Rebekamã kabẽn jarẽnh ne ajte Môjdjê'ã kute kabẽn jarẽnh burũm kuma. Ba kam ajte Parao'ã ajarẽ. Mÿj dja gwaj Metîndjwÿnh kute kum kabẽn jarẽnhja burũm kuma? Bir, Metîndjwÿnh ta ne amim me'ã karõ. Ne kam ta amikabẽnkôt ajte tu me kwÿ'ã amakkre kêt rẽ. Tãm dja gwaj Paraomã kabẽn burũm kuma.

¹⁹ Djãm ar ajõ imã,

—Metîndjwÿnh kute ã amim me'ã karõo anhÿrkam mÿj me'õ ne kubê àptàrmã? Arkati. Metîndjwÿnh ta kute me'ã amakkre kêt mẽnkhkam ne ren memã axwe jarẽnh kêt. Mÿkam ne memã axwe jarẽ? ane. Djãm aje ã imã anhÿrmã? ²⁰ Kati. Kwãrik wãnh mÿjwã wã jarẽnh kêt. Pykabê ne ga ar aban angri:re ga we ajte akabẽno aje Metîndjwÿnh japanhmã. Nã bãm me bakukãmãre kabẽn kôt amã ane. Amrêbê ne me memã kum, “Djãm arÿm mÿjja nhipêx kute ipêx djwÿnhmã kum, ‘Mÿkam ne ga ga inhipêx prãm ne kam ã ijo ane’? anhÿrmã? Kati.”

Nãm ã me bakukãmãre memã ane. Mrãmri ne me bakukãmãre memã arẽnhkumrêx. ²¹ Ga, ngyo ngõnh nhipêx djwÿnh ta kute amim 'ã karõ kôt kute ngy kajgo jamÿnh ne o ngõnh nhipêxja pumũ. Ta mÿjja mex kadjy ngõnh nhipêx. Nàr, ajte ta mÿjja punu kadjy ngõnh

nhipêx. Metĩndjwỳnhdjwỳ, kute me ipêx djwỳnh ta amikabēnkôt tu ã meo ane. Djãm kam gwaj baje bakabēno apanhmã? Kati.

²² Ta amikabēnkôt tu ã meo ane. Mekam ngryk ne tu kute meo biknorkumrêx kadjy ne me ipêx. Me kwỳ ja'ã ne ta amim karõn amim,

—Dja ba ĩ me kwỳkam ingyko amirĩt ne. Nhym me kunĩ ipumũn arỳm 'ityx ma, ane. Ne kam ajte amijã ngryk nēn amiwỳr me amãr 'iry.

²³ Ne kam mekam ukaprĩ kadjy me kwỳ nhipêx. Amrēbê: ne ta me'ã amim karõn amim,

—Me ja dja ba amimexo meo me: xkumrêx. Ne me kunĩmã mekam idjukaprĩo amirĩt. Me kunĩ dja me 'ã ipumũn ime: xkumrêx ma. Ja kadjy dja ba amimexo meo me: xkumrêx, ane. Djãm ta kute amim me'ã karõn ajte ã me ipêxo anhỳrkam djãm katàt kute amijo ba kêt? Kati. Katàt ne amijo ba. ²⁴ Ta ne tu ã gwaj badjwỳ gwaj bajo mexo ane. Ta ne amiwỳr gwaj bajuw ne gwaj bajo ba. Djãm me ibê idjaerbato ba? Kati. Me abajtemdjwỳo ba.

²⁵ Metĩndjwỳnh ta ne amim me'ã karõ. Ne kam ta amikabēnkôt arỳm amijo me utàn ar meo ba. Me bakukãmãre Ôdjêja amrēbê: ja jarē. Metĩndjwỳnh ta amikabēnkôt kute amijo me kwỳ pytàrja jarē. Metĩndjwỳnh ne Ôdjêjamã kabēn jarē nhym me bakukãmãremã kum,

“Metĩndjwỳnh ne me amã,

‘Amrēbê ije me kwỳo inhõ kêt. Nhym be, jakam dja ba memã inhõ me ja jarē.

Me kwỳ amrēbê imã me kĩnh kêt. Nhym be, jakam dja ba imã me kĩnh.’

Nãm ã Metĩndjwỳnh me amã ane.”

Nãm ã me bakukãmãre Ôdjêja memã ane nhym me arỳm kabēn'ã pi'òk no'òk ne. Ga, Metĩndjwỳnh ta kute amijo

me bajtem kwỳ pytârja pumũ. ²⁶ Nhyam kam ta ajte memã kum,

“Metĩndjwỳnh ne me amã,

‘Pyka 'õkam me'ã ne ba memã kum,

Ije meo ikra kêt ne ja, ane. Pyka tãm kam dja me ï memã kum,

Me abê Metĩndjwỳnh tĩn ne ar baja kra ar, ane. Dja me ï ã memã ane', ane.

Metĩndjwỳnh ã me amã ane.”

Nãm ã me bakukãmãre Ôdjêja memã ane nhyam me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, ajte Metĩndjwỳnh ta kute amijo me bajtem kwỳ pytârja pumũ.

²⁷ Nhyam kam me bakukãmãre Idjaij ajte amrêbê: tãm jarê. Metĩndjwỳnh ta amikabênkôt kute amijo me kwỳ pytârja jarê. Idjaij mebê idjaer'ã kàj bê memã kum,

“Dja mebê idjaer krãptĩ: kute mrãmri ne ngô raxbê pyka kêt kam pykati 'ykaç krãptĩ pyræk.

Dja te me krãptĩ nhyam arỳm amim me ngrêrebit pytà. Me anhybit me utà. Me kute amim mar me utà.

²⁸ Nhyam me kute Metĩndjwỳnh mar kêt djwỳ. Mỳj dja me on?

Bir, Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Metĩndjwỳnh kute pykabê me axwemã pãnh jarênhmã. Dja meo kukrà kêt kumrêx ne katàt memã pãnh jarênhkumrêx ne on inomã kumê.”

Nãm ã me bakukãmãre Idjaij memã ane nhyam me arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, ajte Metĩndjwỳnh ta kute amijo me kwỳ pytârja pumũ.

²⁹ Nhyam kam Idjaij ajte tãm'ã ajarên memã kum,

“Bẽnjadjwỳr djwỳnh 'itỳxo kubê kumkati amrêbê: me axwe raxkam arỳm krĩraxbê Xôtômamê krĩraxbê Gomora gan pyka mẽ o amrà.

Ne ren kum me bajã ma kêt gu ren me badjwỳ arỳm mekôt bakêt. Nhym be, kati. Nãm kum me bajã ma nhym kam me badjô'ã me anhy rã'ã, me kwỳ rã'ã ne.”

Nãm ã me bakukãmãre Idjaij memã ane. Ga, me bakukãmãre kabënja kunĩ kôt Metĩndjwỳnh ta amikabẽnkôt kute amijo me kwỳ pytâr ne meo baja pumũ.

Mebê idjaer kute Kritu mar kêt.

³⁰ Mỳj dja gwaj jakam abenmã arẽ? Bir, me bajtem ne me amrêbê kute Metĩndjwỳnhmã amijo mex jabej kêt. Nãm me te kum amijo mex jabej kêt nhym Metĩndjwỳnh ta arỳm kum me kaprĩn memã axwe kêt jarẽ. Me tu amim Jeju Kritu markumrêx nhym Metĩndjwỳnh arỳm tu memã axwe kêt jarẽ nhym me arỳm kum mex ne.

³¹ Nhym be, mebê idjaer kute Metĩndjwỳnh kukràdjã marn kôt amijo bakam djãm me arỳm kum axwe kêt? Kati. ³² Mỳkam? Bir, me kute amim Kritu mar kêtkam. Me kute amim,

—Djãm ba dja ba amim Jeju ma got? Ba Môj djê kukràdjã man kôt ar amijo iban arỳm Metĩndjwỳnhmã ijaxwe kêt, ane. Me kute amim anhỹro bakam ne me axwe rã'ã ne. Kam ne me kute kên me par tok nhym me rôrôk pyrâk. Me kute amim Jeju mar kêt. ³³ Metĩndjwỳnh ne amrêbê me bakukãmãremã kum, “Ota, ba Xijãokam kên'õ nhỹr. Kên wã kute me par tokkam me rôrôk prãm kumrêx. Kam dja me kum kên wã kurê.

Nhym be, dja me kwỳ ĩ pỹnhkôt tu amim markumrêx ne arỳm pijãm kadjy kêtkumrêx.”

Nãm Metĩndjwỳnh ã memã ane nhym me arỳm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Kritu'ã ne kên jakren arẽ nhym me kum kurêmã. Nhym kôt mebê idjaer ã kum kurên mar kêto ane.

10

¹ Akmere, àpnhîre ar, imã mebê idjaer kî:nh. Mebê inhôbikwakam imã me kînh. Metîndjwýnh ren amim mebê idjaer kunî pytà ba ren mekam ikînhkumrêx. Nã bãm mã Metîndjwýnhmã kum,

—Gop amim me utà. Gop amim me utà, anhÿro iba.

² Ba ne ba amrêbê mekam ar iban prîne me omû. Kam djãm me Metîndjwýnhmã àpênh prãm ngri got? Me kum àpênh prã:m. Me te kum àpênh prãm ne kute Metîndjwýnh mar kêt. Me arîk ar kupa'ã ba.

³ Metîndjwýnh ta ne memã kum,

—Me kute amim Kritu markam dja ba memã axwe kêt jarê nhym me arÿm imã mex ne, ane. Nhym me atekam ajte mar kêt ne amim,

—Djãm ba ije amim Jeju marmã got? Kati. Ba dja ba ijaxwe kêt. Ba dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arÿm ijaxwe kêt ne Metîndjwýnhmã imex ne, anhÿro ba.

⁴ Djãm gwaj ba baje amim,

—Djãm ba ije amim Jeju marmã got? Kati. Ba dja ba Môjdjê kukràdjà man kôt ar amijo iban arÿm Metîndjwýnhmã ijaxwe kêt, anhÿrmã? Djãm gwaj baje ã amim anhÿrmã? Kati. Kritu ta ne gwaj bakadjy prîne kukràdjà man kôt amijo ba me:xkumrêx. Gwaj baje Kritubit mar ne tu amim markumrêx nhym Metîndjwýnh arÿm tu gwaj bamã axwe kêt jarê gwaj arÿm kum bamex ne.

Mÿj dja me nêñ arÿm axwe kêt?

⁵ Me bakukãmãrebê Môjdjê ne amrêbê: memã kum, “Dja me katàt kukràdjà man kôt amijo ban kam arÿm tîn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne”, ane. Kute memã ja jarênhkam mÿj dja me nêñ arÿm axwe kêt? Bir, dja me katàt kukràdjà man kôt ar amijo ban

arÿm axwe kêt. Ja ne Môjdjê amrêbê memã arê. ⁶ Nhyim be, ajbir jakam me kute tu amim Jeju markumrêx, nhyim Metîndjwÿnh arÿm tu memã axwe kêt jarê nhyim me arÿm kum mex ne. Gar akwÿ ne gar arîk amim,

—Mÿj me'õ godja kàjkwa djwÿnhmã wabi? Ne ren me'õ kàjkwamã wabin ren iwÿr Krituo ruw ba ren kôt omÿn tu amim markumrêx, ane. Kwãrik wãnh ja jarênh kêt. ⁷ Gar akwÿ ajte arîk amim,

—Mÿj me'õ godja me tyk ba djakam ruw? Ne ren me'õ me tyk ba djakam Kritu'yÿr ruw ne ren iwÿr o wabin iwÿr o bôx ba ren tu amim markumrêx, ane. Kwãrik wãnh ja jarênh kêt. Mÿkam dja gar ja jarênh kêt? Bir, arÿm ne me ar amã Kritu'ã ajarê gar arÿm ama. Ne kam ajte tu amim markumrêx kêt. ⁸ Metîndjwÿnh ne me bakukãmãremã kum,

“Djãm onij ikabên nõ? Kati, arÿm ne akadjwÿnhbê nõ. Ajajkwa kôt ne ga memã arê nhyim ajajkwakam nõn adjumar djà kadjwÿnhbê nõ”, ane.

Kabên ja ne bar kàj bê memã arê. Dja me kwÿ tu amim kabênja mar ne amim Kritu markumrêx. Ja kadjy ne bar memã kabên ja jarê. ⁹ Nã bãm ar memã kum,

—Dja gar amibu'ã memã amijarên memã kum, “Mrãmri Jejubê inhõ Bënjadjwÿr djwÿnhkumrêx”, anen ajte ar adjumar djà kadjwÿnhbê amim, “Mrãmri ne Metîndjwÿnh akubyn Jejuo tînkumrêx”, ane nhyim arÿm amim ar apytà, ane. Ar ikabên ja ne bar memã arê. ¹⁰ Mÿkam? Bir, me umar djà kadjwÿnhbê ne me tu amim markumrêx nhyim arÿm tu memã axwe kêt jarê nhyim me arÿm kum mex ne. Ne kam amibu'ã memã amijarên memã kum,

—Arÿm ba tu amim Jeju markumrêx, ane nhyim arÿm amim me utà. ¹¹ Me bakukãmãre kabên kôt ne ba ar amã ikabên ja jarê. Amrêbê: ne me bakukãmãre memã kum,

“Djãm me kute tu amim markumrëx nhym Metïndjwÿnh kute amim me utàr kêt nhym me arÿm pijàm? Kati.

Djãm me kute amim, ‘Ba arÿm tu amim Metïndjwÿnh markumrëx nhym arÿm ibê kajgo’, anhÿrmã? Kati. Me kwÿ ï pÿnhkôt kute tu amim markumrëxja dja Metïndjwÿnh arÿm me utàrkumrëx.”

Nãm ã me bakukãmãre memã ane nhym me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Ga, me kute tu amim markumrëx nhym kute amim me utàrja pumÿ. Mrãmri me kabënkumrëx. Ba kôt ar amã ikabën jarë.

¹² Djãm kam kute mebê idjaerbit pytàr ne kute amÿ me bajtembê kreguja pytàr kêt? Kati. Kute me bajtemdjwÿ pytàr. Mÿkam? Bir, Bënjadjwÿr djwÿnh ne pydji:n me kunimã bënjadwÿr rax. Mebê idjaermã Bënjadjwÿr ra:xi. Me bajtemmã Bënjadjwÿr ra:xi. Me ï pÿnh kôt me kute kum amijo à'wÿrja ne Bënjadjwÿr djwÿnh kute apÿnh meo djuw mex. Ó mÿjja kume:xo meo djuw mex. ¹³ Me bakukãmãre ne me amrëbê: ã memã ane. Nãm me memã kum,

“Me kwÿ ï pÿnhkôt dja me Bënjadjwÿr djwÿnhmã amijo a'uw ne kum, ‘Ipytà’, ane nhym arÿm me utà.”

Nãm ã me bakukãmãre memã ane. Ga, me bajtemdjwÿ kute tu amim Jeju markumrëxja pumÿ. Metïndjwÿnh kute amim me adjwÿnhdjwÿ pytàrja pumÿ. Mrãmri ne me kabënkumrëx ba me amã arënhkumrëx.

¹⁴ Nhym be, me kute amim Jeju kamnhÿx kêtka djãm me kute kum, “Jeju ipytà”, anhÿrmã? Kati. Ne ajteka me kute Jeju'ã ujarënhja mar kêtka djãm me kute amim kamnhÿxmã? Kati. Ne ajteka kraxje me kute memã Jeju'a ujarënh kêtka djãm me kute marmã? Kati. ¹⁵ Ne ajteka me kute me'ÿr me anor kêtka djãm me kute memã Jeju'ã ujarënhmã? Kati. Nhym be, Metïndjwÿnh

arÿm me'ÿr me kwÿ jano nhym me arÿm kaj bê memã 'ã ajarẽ nhym me kum kî:nhkumrêx. Me bakukãmãre kabên kôt ne ba ar amã ja jarẽ. Amrêbê: me bakukãmãre memã kum,

“Kritu'ã ujarênh ny, kôt me umar mexja. Apÿnh mÿjja mex'ã me ujarênh nyja. Ujarênhkam me kî:nhkumrêxja. Djãm kute memã 'ã ujarênh ny jao mrãnh djwÿnh mex ngri got? Me'ÿr bôxkam me kum kî:nhkumrêx.”

Nãm ã me bakukãmãre memã ane. Ga, me kwÿ kum kînhkumrêxja pumũ. Mrãmri me kabênkumrêx.

¹⁶ Nhym be, djãm mebê idjaer kunĩ ne me arÿm Kritu'ã ujarênh ny ma? Djãm me kunĩ arÿm Krituo aminhõ? Kati. Mebê idjaer kunĩ kute Krituo aminhõ kêt. Me bakukãmãre Idjaij ne amrêbê: me arẽ. Me kute amim mar kêtja jarẽ. Nãm memã kum,

“Nhÿnh got me'õ kute tu amim ar ikabên markumrêx?”

Nãm me bakukãmãre ã mebê idjaer jarênh ane. Ga, me kute amim mar kêtja pumũ. ¹⁷ Bir be, kam me kute memã Metĩndjwÿnh kabên jarênhkambit ne me arÿm kuman tu amim markumrêx. ¹⁸ Djãm arÿm ne me mebê idjaermã 'ã ujarênh ny jarẽ nhym me arÿm kuma? Nà, arÿm. Amrêbê: ne me bakukãmãre memã arẽ nhym me arÿm kuma. Nãm me memã kum,

“Apÿnh me ba djã kunĩkôt ne me me kabên ma. Djãm jakambit ne me kuma? Kati. Orĩ:nãdjwÿ ne me arÿm kuma.

Apÿnh me ba djã kunĩkôt ne me arÿm me'ÿr kabêno bôx ne arÿm memã arẽ nhym me arÿm kuma.”

Nãm me bakukãmãre ã memã ane. Ga, mebê idjaer arÿm kute Kritu'ã ujarênh ny marja pumũ. ¹⁹ Ba ajte me amã arẽ. Mÿj'ã ujarênh ny kute amijakreja djãm me kute mar? Nà. Me kute mar. Ne kam me kute mar kajgo. Metĩndjwÿnh ne amrêbê mebê idjaermã

amikabên jarê. Me bajtem'ã memã amikabên jarê. NhyM Mòjdjê arým kabên man amũ Metĩndjwýnh kukwakam me bakukãmãremã arên memã kum,

“Metĩndjwýnh ne me amã,

‘Me aje me'ã, Me kakrit, anhÿrja. Me ja dja ba amim me utà. Dja ga me kam te ga aje me uràk prãmje angryk ne. Ne aje me'ã, Me no kêt, anhÿr ja. Me ja dja ba amim me utà. Dja ga me kam te ga aje me uràk prãmje amim angry:k ne.’

Nãm ã Metĩndjwýnh me amã ane.”

Nãm ã me bakukãmãre Mòjdjê mebê idjaermã ane. ²⁰ Ne kam me bakukãmãre Idjaijdjwý kum mebê idjaer puma kêt ne ajte me bajtem'ã memã ajarê. Metĩndjwýnh ne kum amikabên jarê nhyM kukwakam arým me bakukãmãremã kum,

“Metĩndjwýnh ne me amã,

‘Me kute ijabej kêt ja ne me arým imã kato. Ba ne ba memã amijo amirĩt nhyM me arým imã kato. Me kute ijabej me kukjêr kêtjamã ne ba amijo amirĩt.’

Nãm ã Metĩndjwýnh me amã ane.”

Nãm ã Idjaij me bajtem'ã mebê idjaermã ane. ²¹ NhyM Metĩndjwýnh ajte mebê idjaer'ã memã kum,

“Me kute aminhirôbê ikabên rênh ne amakkre kêt. Me jamã ne ba kryràM te ipa koror ne amiwÿr me kam amako iku'ê: nhyM ijã akamàt nhyM me kute imar kêt kumrêx.”

Nãm ã Metĩndjwýnh mebê idjaermã ane. Be ga, mebê idjaer arým kute Kritu'ã ujarênh ny mar ne mar kajgoja pumũ.

11

Metĩndjwýnh kute amijo me anhybit pytàr.

¹ Kam djâm arÿm ne Metĩndjwÿnh ò mebê idjaer kunĩ kanga? Arkati. Ga, badjwÿ ibê mebê idjaer 'õja pumũ. Nhyim bê ne badjwÿ kute ikanga. Ibê Abraão tãmdjwÿ'õ. Tãmdjwÿ Bēnjamĩn djô'ã ne ba ikato. Ba ibê idjaerkumrēx nhyim kute ikanga kêt. ² Metĩndjwÿnh ne me kunĩ kêtri amijo me kwÿ pytà. Kute amijo mebê idjaer kwÿ pytār ja ne kute me kanga kêt. Me bakukãmāre Erij ne amrēbê Metĩndjwÿnhmã mebê idjaer'ã kabēn ne 'ã ajarē. Nhyim me arÿm kabēn'ã pi'òk no'òk. Erij kabēn dja gar ama. Nãm arĩk amim,

—Arÿm ne me kunĩ Metĩndjwÿnh kanga, ane. ³ Ne kam Metĩndjwÿnhmã kum,

“Bēnjadjwÿr djwÿnh, arÿm ne me akukwakam kabēn jarēnh djwÿnh kunĩ pa. Ne arÿm apÿnh anhõ ki djari kungrà. Ba kam ipydjin ar iba nhyim me kute badjwÿ ibĩnmã ijabej ar ba.”

Nãm ã Erij kum ane nhyim me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. ⁴ Nhyim mÿj ne Metĩndjwÿnh me bakukãmāre Erijmã arē? Bir, nãm kum,

“Ba ne ba amim me krãptĩ: pytà. Me'ã akre kubê 7.000 kute bajbit amim imarkam ne me Baaumã kōnkrão krĩ kêt ne kute kum amijarēnh kêtukumrēx ba arÿm amim me utà.”

Nãm ã Metĩndjwÿnh me bakukãmāre Erijmã ane nhyim me arÿm 'ã pi'òk no'òk ne. Be ga, amrēbê: mebê idjaer kwÿ kute amim Metĩndjwÿnh mar tÿxja pumũ. Me anhy kute amim mar tÿx. ⁵ Ajbir jakamdjwÿ mebê idjaer janhy kute amim Jeju Kritu mar tÿx. Ta ne me kêtri tu kum me anhy kaprĩn amijo me utà nhyim kam me kute amim mar tÿx. ⁶ Djâm me ta kute katàt kabēn mar ne kôt kute amijo ba pãnh ne Metĩndjwÿnh amijo me utà? Kati. Ta ne me kêtri tu kum me kaprĩn arÿm amijo me utà. Nãm ren me kute arÿm kum o pãnhkam ren amijo me utà djã ne ren kam tu

kum me kaprî? Kati. Kam ren tu kum me kaprî kêt. Nhym be, kati. Tu kum me kaprîkumrêxkam ne me kute kum o pânĥ kêt.

Mebê idjaer krăptî jamakkre kêt.

⁷ Kam, djâm gwaj baje amim,

—Metîndjwÿnh ne arÿm õ mebê idjaer kanga, anhÿrmă? Kati. Mebê idjaer ta te kute Metîndjwÿnhmă amijo mex jabej ar ban axwe ră'ă ne. Ne kam Metîndjwÿnhmă mex kêt ne. Nhym be, Metîndjwÿnh kute me kêttri amijo mebê idjaer kwÿ pytâr ja ne me arÿm Metîndjwÿnhmă mex ne. Nhym kam mebê idjaer 'ă kătâmja Metîndjwÿnh arÿm me'ă amakkre kêt mẽ. ⁸ Me bakukămăre kute amrêbê: me'ă pi'òk no'òk kôt Metîndjwÿnh ă meo ane. Kamă ne me bakukămăre memă kum,

“Metîndjwÿnh ne me'ă kăptî mẽ. Năm me te non no kêt.

Te me amak krekren kute mar kêt.”

Năm ă me bakukămăre memă ane nhym me jakam amakkre kêt ră'ă. ⁹ Nhym me bakukămăre Dawi ajte memă tăm jarê. Me amakkre kêt nhym 'ă memă kum,

“Me kute ate krăn àkur raxbit markam gê Metîndjwÿnh me aêrbê memă axweo pânĥ.

Gê me te: aminêje amijo ane. Kute mrămri ne mrybê ka'ê aêrbê kute unênh pyrăk, nhym kute kên me aêrbê kute me tok nhym me rôrôk pyrăk.

¹⁰ Gê me amakkre kêt ne no kêt gê me kaprî pymaje ibôn mrănĥ ră'ă: ră'ă ne.”

Năm ă me bakukămăre Dawi me amakkre kêt'ă memă ane.

Kute me'ă pidjô jakren 'ă memă ujarênh.

¹¹ Ba kam ar amă arê. Mebê idjaer ne me kum Jeju kĭnh kêt ne arÿm axwe. Kute mrămri ne kute kên me par tok nhym me rôrôk pyrăk. Me kum kĭnh kêt kam djâm Metîndjwÿnh tu kute me kangakumrêxmă? Arkati.

Nhym be, arÿm me kum Jeju kĭnh kêt-kam ne Metĭndjwÿnh arÿm me bajtem'ÿr akêx ne arÿm amim me utàro dja. Mebê idjaer ne mebê idjaer kêtjamã me bajtem jarêho ba nhym Metĭndjwÿnh arÿm me'ÿr akêx ne me utàro dja. Dja amim me bajtem pytàro dja nhym mebê idjaer arÿm omũ. Kute me bajtem pytàrkôt omũ:n arÿm amim ngryk ne. Me te ta kute me uràk prãmje amim ngryk ne. Ne amim,

—Je tô mÿkam ne ba me imã Jeju kĭnh kêt? Ga, Metĭndjwÿnh kute me bajtembit pytàrja pumũ, ane. ¹²Nãm me kum Jeju kĭnh kêt nhym me kute Jeju mar arÿm amũ me bajtemjamã Jeju'ã ajarê. Apÿnh me ba djà kunĭkôt ne me memã arê nhym me arÿm tu amim markumrêx. Nhym kam Metĭndjwÿnh arÿm amim me utà. Nhym kam me arÿm kĭ:nhkumrêx. Nhym be, mebê idjaer kum Jeju kĭnh kêt-kam ne me kĭnh kêt-kumrêx.

Nhym be, mebê idjaer kute meo me bajtembit, me bajtembit ne Metĭndjwÿnh amim me utà. Kute amim me utàrkam ne me kĭ:nhkumrêx. Kam godja mebê idjaer amim ngryk ne ĩ akubyn Metĭndjwÿnh'ÿr amijo akêx jabej ne tu amim Jeju markumrêx jabej. Me kute tu amim Jeju markumrêxkam dja me kĭ:nhkumrêx. Dja me kĭnho me bajtem jakrenh me:x ne.

¹³ Me abajtemmã ne ba ikabên. Kritu ne me abajtemmã ijano. Ije me amã Kritu'ã idjujarênh kadjy ijano. Ije me amã Kritu'ã idjujarênhkam ikĭnh ne mebê idjaermã me akam ikĭnh jarênh kume:x. ¹⁴ Nã bãm inhõ me wÿnhmã me ajarên memã kum,

—Ba me bajtemmã Kritu jarêho iba nhym me krãptĭ: arÿm tu amim markumrêx nhym Metĭndjwÿnh arÿm me krãptĭ: pytà, anhÿro iba. Ba ã memã anhÿro ibao ane. Nhym godja me te: ta kute me uràk prãmje amim,

—Ga, Metĩndjwỳnh kute arỳm ikangaja pumũ. Nãm me bajtembit me utàro ba. Jakam dja ba tu amim Jeju markumrẽx gẽ Metĩndjwỳnh arỳm amim ipytà, anhỳr jabej. Godja me amim ngryk ne arỳm tu amim Jeju markumrẽx jabej nhym Metĩndjwỳnh arỳm me utà.

¹⁵ Nhym be, jakam mebê idjaer kute amim Jeju mar kêt. Kam Metĩndjwỳnh arỳm me kanga. Nãm me bajtem'yr amijo akẽx ne arỳm amim me utàro ba. Me kute tu amim Jeju markumrẽxkam ne amim me utàro ba. Nhym be, godja mebê idjaer amim ngryk jabej ne tu amim Jeju markumrẽx jabej nhym Metĩndjwỳnh arỳm amim me utà. Kam, arỳm kute me utàrkam mỳj dja me kam nẽ? Bir, dja me kute mrãmri ne arỳm me tyk ne akubyn tĩn pyràk. Kam dja me kunĩ kĩnhkumrẽx.

¹⁶ Amrẽbê: ne me abenmã kum,

—Be, me kukãmãkjê kukràdjà kôt ne me kute Metĩndjwỳnh kumrẽxmã djwỳ kwỳ rênh ne kum òr. Godja djwỳ kumrẽx me kute kum rênhja kum mex jabej nhym kôt djwỳ kunĩdjwỳ kum mex. Nàr, godja pidjô jarê kum mex jabej nhym apỹnh padjwỳ kum mex, ane. Mrãmri ne me kute abenmã arẽnhkumrẽx. Me bakukãmãre Abraão ne kute uràk. Abraão arỳm Metĩndjwỳnhmã mex. Kam, dja ô'ã mebê idjaerdjwỳ Metĩndjwỳnhmã mex.

¹⁷ Ba me amã arẽ ga me ama. Mebê idjaer ne kute pidjô djujabê pa pyràk. Me abajtem ne ga me aje pidjô djujabê kêt pa pyràk. Mebê idjaer kute Jeju mar kêt kam ne Metĩndjwỳnh arỳm me kangan kam arỳm me abajtem pytàn me ajo aminhõ. Kute mrãmri ne me'õ kute pidjô bàrikam pa djujabê mok ne kute pãnh pa djujabê kêt jadjàr pyràk. Me ga ne ga me arỳm jakam tu amim Jeju markumrẽx nhym Metĩndjwỳnh arỳm me apytàn me ajo aminhõn me ajo djuw mex. Me aje mrãmri ne pidjô djujabê kêt pa kute pidjô djujabê jarêkam kangô mex

kaôro ariija pyrâk. Mebê idjaer djwÿnh kwÿ kute amim Jeju marmê ro'ã ne Metÿndjwÿnh arÿm me ajo djuw mex.
¹⁸ Djâm me amã mebê idjaer kurêmã? Djâm me aje amijo adjâmran amim,

—Be, ga, Metÿndjwÿnh arÿm mebê idjaer kangan kum me bajbit ikÿnhja pumÿ, anhÿrmã? Kwãrik wãnh amijo adjâmra kêt. Ga me abajtem dja ga me mrãmri amijã ikabên ma. Djâm ga ne ga Metÿndjwÿnhmã tÿx jangij got? Arkati. Ta ne amã tÿx jangij kute mrãmri ne pidjô jarê bàrimê pamã tÿx jangiênh pyrâk.

¹⁹ Ga me ren amim,

—Be, Metÿndjwÿnh ne mebê idjaer kangan arÿm me ibajtembit ipytà. Nãm me kanga kute mrãmri ne me'ô kute pidjô djujabê pa mok ne kanga pyrâk. Ne kam arÿm pãnh pidjô djujabê kêt pao tèn pidjô djujabê bàrikam adjà. Nãm Metÿndjwÿnh ã me ijo ane, ane.

²⁰⁻²¹ Mrãmri ne Metÿndjwÿnh arÿm amim me apytàro ba. Nhym be, kwãrik wãnh amijo adjâmra kêt ne amim,

—Te me ibajtem nhym Metÿndjwÿnh arÿm me ijo kra. Me bajbit kum me imexkumrêx, anhÿr kêt. Kwãrik wãnh ã amijo adjâmrao anhÿr kêt. Dja ga amã Metÿndjwÿnh pyma. Mebê idjaer kute Jeju mar kêt kam ne Metÿndjwÿnh arÿm me kanga. Nãm me kanga kute mrãmri ne me kute pidjô pa djwÿnh mok ne kanga pyrâk. Me ren Jeju kanga kêt nhym ren arÿm amim me utà. Me ga ne ga me tu amim Jeju markumrêx nhym arÿm amim me apytà. Kam, dja ga me akubyn amijo tèn amiman amidjwÿnho adjâmra kêt. Metÿndjwÿnh ta kum me akaprikam ne arÿm me apytà. Dja ga me amidjwÿnho amra nhym arÿm me gadjwÿ akanga.

²² Dja ga me Metÿndjwÿnh kum me kaprija ma:ro aba. Ne uma:djwÿ ma:ro aba. Mebê idjaer ne me kute amim Jeju mar kêt ne arÿm Metÿndjwÿnhbê amijo akêx. Kam ne

arým mekam ngryk. Nhym be, me ga ne arým tu kum me akaprĩ. Dja ga me ukaprĩ ma:ro aba. Godja ga me ukaprĩja mar kêt jabej nhym arým me akanga. Dja me akanga kute mrãmri ne me kute pidjô pa mok ne wãnh kanga pyræk.

²³ Mebê idjaer arým kute Jeju mar kêt djwý godja me kwý arým Jeju'ýr amijo akêx jabej ne tu amim markumrêx jabej. Metĩndjwýnh dja ajte meo kran me utà mrãmri ne kute amim me abajtem pytàrja pyræk. Kute akubyn me utàr mar mexkumrêx.

²⁴ Ga, me abajtem Metĩndjwýnh kute me apytàr ne ajo kraja pumũ. Nãm amim me apytà kute mrãmri ne me kute pidjô djujabê kêt paja pidjô djujabêkam adjàr pyræk. Kute ã kum me akaprĩo anhýrkam djãm kum mebê idjaer kaprĩ prãm kêt? Kati. Mebê idjaer ne me kute mrãmri ne pidjô djujabê pa pyræk. Kum me kaprĩ prãm kumrêx. Kum ajte meo kra prãm kumrêx ne kum amim me utàr prãm kumrêx. Kam dja me ajte kubê Metĩndjwýnh krakumrêx kute mrãmri ne amrêbê me kukãmãrebê Metĩndjwýnh krakumrêxja pyræk.

Metĩndjwýnh kute tũmràm mebê idjaer kunĩ pytàr.

²⁵ Akmere ar, mebê idjaer kwý rax ne me amakkre kêt ba arým me amã me arê. Me aje mar kadjy ne ba me amã arê. Dja ga me aman arým amijo adjàmra kêt. Dja mebê idjaer djwýnh amakkre kêt ar ba:. Nhym kam me bajtem Metĩndjwýnh 'ýr amijo akêx ne kôt ar amijo ba. Metĩndjwýnh ne me kêtri arým amijo me bajtem kwý pytà. Kute amijo me utàrja kunĩ dja 'ýr amijo akêx ne tu amim Jeju markumrêx nhym arým me utà.

²⁶ Dja me utà nhym kam mebê idjaerdjwý arým tu amim Jeju markumrêx, kunĩ: tu amim markumrêx nhym Metĩndjwýnh arým amim me kunĩ pytà. Ije me amã ja jarênh ne me kute mar kêt kumrêx. Mar kêt kumrêx ba

arÿm me amã arê. Dja ga me aman arÿm amijo adjàmra kêt. Me bakukãmãre kute amrêbê: 'ã pi'òk no'òk kôt dja ã me adjwÿnhdjwÿ pytàro ane. Kamã ne Metÿndjwÿnh memã kum,

“Dja me utàr djwÿnh krÿraxbê Xijão kurÿm katon amim me bêt idjaer pytà. Djako djô'ã ne me bêt idjaer apôx. Dja amim me utà nhym me arÿm Metÿndjwÿnhmã axwe kêt.

²⁷ Bamê me bêt idjaer kukãmãremê ne bar aktã abenmã ikabên jarênh mãm dji. Nã bãm memã kum,

‘Ije memã ikabên jarênh kôt dja ba arÿm me axwe maro aknon arÿm me kam ingyk kêt ne.’

Nã bãm ã memã ane.”

Nãm ã Metÿndjwÿnh me bakukãmãremã ane. Ga, kute me bêt idjaerdjwÿ pytàrmãja pumÿ.

²⁸ Nãm me me bêt idjaermã Kriu'ã ujarênh ny jarê nhym me kum kÿnh kêt. Me kum kÿnh kêt kam ne me arÿm Metÿndjwÿnh kurê djwÿnh. O kurê djwÿnh nhym arÿm me bêt amijo akêx ne arÿm amim me utàr kêt. Nãm me bêt amijo akêx ne arÿm amim me bajtem pytà. Nhym be, kum me ikukãmãre kÿnh. Kum me kÿnh kôt ne kum me ibê idjaer kwÿ kÿnh rã'ã ne. Kute me kêt ri amijo me ipytãrja kum me ikÿnh rã'ã.

²⁹ Amrêbê ne me bakukãmãremã apÿnh mÿjja jarê. Ne ajte kute meo ba kadji amiwÿr me ku'uw. Djãm kute kabên jarênh ne ajte atemã kabên 'ô jarênhmã? Kati. Djãm kute kabên tÿm japanh ne o biknormã? Kati. Mrãmri ne tu kabên jarênhkumrêx. Kam ne kum me bêt idjaer kwÿ kÿnh rã'ã.

³⁰ Ga me abajtem ne ga me amim Metÿndjwÿnh mar kêt. Amim mar kêt nhym kam arÿm tu kum me akaprÿn amim me apytã. Me bêt idjaer ne me amim mar kêt nhym kam arÿm me bêt amijo akêx ne arÿm tu kum me akaprÿn amim me apytã. ³¹ Nã, me bêt idjaerdjwÿ ne me kute jakam amim

mar kêt. Dja me amim mar kêt nhym Metĩndjwỳnh kum me akapřĩ kôt ajte kum me kapřĩ. ³² Nãm me bẽ idjaermẽ me bajtemmẽ arỳm axikôt amakkre kêt. Amrẽbẽ: ne me Metĩndjwỳnh kabẽnkôt amakkre kêt ne ta te amak mexmã. Mỳj kadjy ne me amakkre kêt? Bir, Metĩndjwỳnh kum me kunĩ kapřĩ kadjy ne me amakkre kêt.

*Metĩndjwỳnh rax'ã ujarẽnh.
Ep 3.20; Kor 1.16*

³³ E kum, Metĩndjwỳnh ne kute mỳjja mar me: xkumrẽx. Kute amim me'ã karõ mar me: xkumrẽx. Kute me mar mexo me barer me: x ne. Mỳj me'õ ne kute kum kator ne kute mar? Djãm me'õ amak mexo 'ỳr bõx? Ari:kati. Umaro memã kre ra: x ne me'õ umaro 'ỳr bõx kêt kumrẽx. Kute me kunĩõ ba me: xkumrẽx. Mỳj me'õ ne kute uràk? Ari:kati. ³⁴ Me bakukãmãre ne me amrẽbẽ: Metĩndjwỳnh djumar'ã ajarẽn memã kum,

“Bẽnjadjwỳr djwỳnh kute apỳnh mỳjja marja djãm arỳm ne me'õ kute mar? Djãm arỳm ne me'õ kumrẽx kum mỳjja'ã karõ nhym arỳm kôt kute mar? Ari:kati.”

³⁵ “Nàr djãm Metĩndjwỳnh we me'õmã kum, ‘Ga ne ga akumrẽx imã angã. Dja ba kam amã o pãnh ne’, ane? Ari:kati.”

Nãm ã me bakukãmãre Metĩndjwỳnh djumar'ã ujarẽho ane. ³⁶ Ta ne kumrẽx amim mỳjja kunĩ'ã karõ nhym kôt mỳjja kunĩ apõx. Ta ne mỳjja kunĩ nhipẽx nhym apõx. Amikadjy ne ipẽx ne. Gẽ me kunĩ 'ã kum rax jarẽnh rã'ã: rã'ã ne. Mrãmri ne ba ar amã arẽnhkumrẽx.

12

*Me kute Metĩndjwỳnhmã aminhõr'ã memã karõ.
Kor 1.10; Tex k 4.1; Ped k 2.11*

¹ Akmere, àpnhĩre ar, Metĩndjwỳnh kum gwaj bakaprĩ:kumrẽx. Kum ar akaprĩ:kam dja gar kum amingã. Ga, Jeju kute Metĩndjwỳnhmã aminhõrja pumũ. Nãm kum amingãn pĩte'y'ã wajêt ne arỳm ty. Ar gadjwỳ dja gar kudjwa kum amingã. Djãm me kute abĩn ne kute kum anhõrmã? Kati. Ar ga dja gar atĩn ne prĩne kum amijã ma gê ar akam kĩnh ne ar ajo aminhõn ar ajo ba. ã kum aminhõro anen kam arỳm katàt Metĩndjwỳnh kabẽn markumrẽx ne kõt amijo abakumrẽx. Ja ne mexkumrẽx.

² Djãm me kum Metĩndjwỳnh kĩnh kêtja kute ar ajo amipyràk ne amikukràdjà punu kõt kute ar ajo bamã? Kati. Kwãrĩk wãnh mekõt amijo aba kêt. Dja gar mebê adjumar djà nyn atemã akabẽn nybit ma. Mỳj kadjy? Bir, Metĩndjwỳnh ne arỳm ar ajã kabẽn mex jarẽ. Nãm amim ar ajã karõn kabẽn mex jarẽ. Dja gar atemã akabẽn nybit man arỳm amijã Metĩndjwỳnh kabẽn mexja ma. Ne kam kabẽn mex kõt ar amijo aban prĩne kum amex. Kum amex nhym arỳm akam kĩnhkumrẽx. Ja kadjy dja gar mebê atemã adjumar djà nyn atemã akabẽn nybit ma.

³ Ba ar akunĩmã ikabẽn jarẽ. Djãm amikukwakam ne ba ar amã arẽ? Kati. Metĩndjwỳnh ta ne tu kum ikaprĩn arỳm imã ikabẽn'ã karõ. Kõt ne ba ar amã ikabẽn jarẽ. Ar anhĩ pỳnhkõt ar amã arẽ. Ar gadjwỳ ne Metĩndjwỳnh arỳm ar amã adjàpênh djà'ã karõ. Ar aje adjàpênh djà markam dja gar mã amim Metĩndjwỳnh rax ma. Kwãrĩk wãnh arĩk amim, “Be, iraxkumrẽx”, anhỳr kêt. Dja gar katàt amim,

—Be, nã bãm tu amim Metĩndjwỳnh markumrẽx nhym arỳm imã idjàpênh djà ja'ã karõ ba kabẽnkõt maro iba, ane. Djã gãm me ã amimaro ane.

⁴ Ga, gwaj banhĩ pỳnhja pumũ. Gwaj banhĩ pỳnhkõt badjàpênh djà krãptĩ. Gwaj baparkam bamrãnh djà. Gwaj banhikrao baje mỳjja kupênh djà. Ne gwaj bakràkam banhõ mỳjja mar djà. Ne gwaj banokam baje mỳjja

pumũnh djà. Ne gwaj bajamakkrekam baje mỳjja mar ne kupênh djà. Gwaj banhĩkam badjapênh djà krãptĩ. ⁵ Ga, Kritudjwỳ. Te gwaj bakrãptĩ gwaj baje amim Kritu markam baje kumê banhĩ pydji pyræk. Djãm gwaj bamã aben jabê kêt mã? Djãm gwaj apỹnh ar babamã? Kati. Gwaj banhĩ pỹnhkõt abeno banhõbikwa.

⁶ Metĩndjwỳnh tu kum gwaj bakaprĩkam gwaj abeno banhõbikwan banhĩ pỹnhkõt apỹnh badjapênh djà. Metĩndjwỳnh ta ne gwaj bamã badjapênh djà 'ã karõ gwaj maro baba. Gwaj banhĩ pỹnhkõt apỹnh Metĩndjwỳnh mã badjapênh djàn kum badjapênh ar baba.

Godja me'õ Metĩndjwỳnh kukwakam kabên jarênhja mar jabej gê kute amim Metĩndjwỳnh mar kõt memã arê. ⁷ Nàr, godja me'õ me kadjy mỳjja 'õ kupênh mar jabej gê me kadjy kupê. Nàr, godja me'õ memã Metĩndjwỳnh kukràdjà jarênh mar jabej gê arê. ⁸ Nàr, godja me'õ kute 'ã memã karõ mar jabej. Me kute amim Jeju mar rerekre jamã 'ã karõ mar jabej. Me kute amim mar tỳx'ã memã karõ mar jabej. Gê memã 'ã karõ ba gê me amim mar tỳx. Nàr, godja me'õ memã mỳjja nhõr jabej gê õdjàn nh ne memã kungã. Nàr, godja me'õ kute meo ba mar jabej gê meo ba 'ãno djan 'ã ukanga kêt. Nàr, godja me'õ kum me kaprĩ mar jabej. Djãm nokre kaprĩn kum me kaprĩ mã? Kati. Dja nokre kĩnh ne kum me kaprĩ.

Me kum me abê'ã memã karõ.

Dju r 13.34; Xim k 1.5; Idja 13.1

⁹ Dja gar amã me abê. Kwãrĩk wãnh amijo ajêx kêt. Dja gar mrãmri amã me abê katàtkumrêx.

Godja me abenkam axwe nàr amijo axweo ba, ar ga dja gar amã axwe kĩnh kê:tkumrêx. Nàr, godja me abenkam mex nàr amijo ba mex ar ga dja gar amã mex kĩnh ne 'ã angrà: ne.

¹⁰ Kute ar amã akamy jabê pyræk ne abenmã aprĩ:ren amã aben jabê.

Kwãrĩk wãnh gar me'ã amim,

—Gê me kumrêx imã imex jarê. Ba kam amipãnh ã memã mex jarênh ane, anhÿr kêt. Ar ga akumrêx dja gar memã wan tu memã mex jarênh aba. Memã mex jarênh aban kãjmã memã rax kamênh aba.

¹¹ Metĩndjwÿnh kadjy mÿjja'õo aba'ã ar adjukanga kêt ne atÿx. Dja gar Karõ man kôt amã Metĩndjwÿnh jabê:n arek kadjy mÿjjao aba.

¹² Dja gar amiwÿr Metĩndjwÿnh nhõ mÿjja mexja kamnhĩxkumrêx. Aje amiwÿr kamnhĩxkôt akĩnhkumrêx.

Dja te apÿnh ar akaprĩ djari ar ajo ba arek amim Jeju mar tÿx rã'ãn 'ã adjukanga kêt. 'Ã adjukanga kêt ne Metĩndjwÿnhmã amijo adjà'wÿr rã'ã ne.

¹³ Godja Jeju nhõ me ja õ mÿjja kêt jabej ar amã me kaprĩn amikutã memã mÿjja kwÿ ngã.

Gê me ar awÿr wangjê gar meo djuw mex. Ja dja gar amã kĩnh.

¹⁴ Godja me'õ ar ajo bikênh jabej gar Metĩndjwÿnhmã o a'uw ne kum,

—Dja ga o djuw mex, ane. ã kadjy kum ane. Kwãrĩk wãnh kum,

—Dja ga ijo angryk ne o ajkê, anhÿr kêt.

¹⁵ Godja me'õ kĩnh jabej ar gadjwÿ kôt akĩnh.

Godja me'õ muw ar gadjwÿ kôt akaprĩn muw.

¹⁶ Dja gar axikôt akabên man axikôt arê.

Kwãrĩk wãnh amijo araxmã amijo adjãmra kêt. Ar amã me kajgo kĩnh ne ro'ã ar aba.

Kwãrĩk wãnh amim,

—Ba ne ba ijamak mex'ã ipydji, anhÿr kêt.

¹⁷ Godja me'õ ar ajo ajkẽ kwãrĩk wãnh amipãnh o abikẽnh kêt.

Dja gar akabẽn katàt ne katàt amijo aba gẽ me amim ajã, —Be, mrãmri, tãmwã ne katàt kute amijo bakumrẽx, ane.

¹⁸ Ar ga dja gar me kunĩmẽ abenmã akabẽn mexkumrẽx jarẽ ne 'ã adjukanga kêt. Nàr gar te me'õmã akabẽn mex jarẽ nhym tu ar ajapa. Kwãrĩk wãnh rã'ã.

¹⁹ Akmere, àpnhĩre ar, imã ar akĩnhkam ne ba ar amã ikabẽn jarẽ. Kwãrĩk wãnh amipãnh kêt. Dja gar Bẽnjadjwỳr djwỳnhkam ama gẽ ta ar ajo ngryk.

Metĩndjwỳnh ne amrẽbê: me bakukãmãremã kum, “Ba ne ba ibê memã o pãnh djwỳnh. Ba dja ba ajo ingryk ne o pãnh. Kwãrĩk wãnh amipãnh kêt.”

Nãm ã Bẽnjadjwỳr djwỳnh memã ane. Kam dja gar kam ama. ²⁰ Nhym kam ajte memã kum, “Kam godja akurẽ djwỳnh kum prãm jabej ga kum mỳjja ngã gẽ kukrẽ. Godja kum kôr jabej ga kum ngô ru gẽ o ikõ.

Dja ga ane nhym ta arỳm amiman amim ngryk jabej ne ajo õbikwa jabej.”

Nãm Bẽnjadjwỳr djwỳnh ã me bakukãmãremã ane. Kam kwãrĩk wãnh amipãnh kêt.

²¹ Me kute ar ajo bikẽnhkam djãm mekõt ajaxwemã? Kwãrĩk wãnh mekõt ajaxwe kêt. Ar ga dja gar adjukaprĩo meo djuw mex.

13

Me kute me bẽnjadjwỳr kabẽn kõt amijo ba'ã memã karõ.

Xit 3.1; Ped k 2.13

¹ Pykakam me bẽnjadjwỳr rũnh me kute katàt amijo ba'ã kute memã karõkam dja gar me kabẽn mar tỳx ne

kôt ar amijo aba. Nhÿnh ne bĕnjadjwÿr'õ Metĭndjwÿnh kute ar kĕt. Nãm me bĕnjadjwÿr kunĭ pumjuw. ² Gĕdja me'õ kum õ bĕnjadjwÿr kurĕ jabej. Djãm õ bĕnjadjwÿr kajgo ne kum kurĕ? Kati. Kajgo kĕt. Metĭndjwÿnh ne 'ã bĕnjadjwÿr mĕ. Me kum kurĕ dja Metĭndjwÿnh arÿm memã axwe pãnh jarĕ.

³ Djãm me mexkam kum krãkamngõnh nhõ bĕnjadjwÿr pyma? Kati. Me axwekambit kum uma. Ar amã uma kĕt kadjy mÿj dja gar nĕ? Bir, dja gar amextiren ar aba nhym arÿm ar amã mextire jarĕ. ⁴ Mÿj kadjy dja gar kabĕn ma? Bir, ar amextiren ar aba kadjy ne me ar amã krĭ. Metĭndjwÿnh ne ar akadjy me'ã õ àpĕnh rĕ nhym me ar amã krĭ. Nhym be, godja gar ajaxwe jabej on atĭn prãm. Djãm kute amijã kãxdjwa kajgo nhõrn kute o ba kajgo? Kati. Metĭndjwÿnh ne me àpĕnh'ã me kurĕ kute kukwakam àpĕnhmã, me badjumar mex kadjy àpĕnhmã. Kam dja me'õ axwe nhym arÿm kam ngryk nhym arÿm tokry. Kadjy ne me bĕnjadjwÿr nhõ kãxdjwa kajgo.

⁵ Kam dja gar tu me kabĕn ma. Djãm ar amã umakambit? Djãm kambit dja gar kabĕn ma? Kati. Ar ga ne gar aje anhõkre kadjwÿnhbĕ 'ã amim,

—Pykakam anhõ bĕnjadjwÿr kabĕn ma, anhÿro aba. Ar akabĕnja kôt dja gar me bĕnjadjwÿr kabĕn ma.

⁶ Kam dja gar ajte amikutã me bĕnjadjwÿrmã ar anhõ pi'õk kaprĭ kwÿ ngã. Me kute ar amã ĩpõxu'ã karõ kôt memã kwÿ ngã. Mÿkam? Bir, me mã ar akadjy bĕnjadjwÿrkam àpĕnhkam. Metĭndjwÿnh ne me'ã õ àpĕnh djwÿnh rĕ. Gora ar memã angã. ⁷ Me kute 'ã ar amã karõ kôt ar anhõ bĕnjadjwÿrmã angã. Ar aje adjàpĕnh pãnh pi'õk kaprĭ jamÿnhja ar aje kum kwÿ nhõrmã. Aje me kabĕnkôt amikutã kwÿ ngriren 'yr ne aje kum õrmã. Kwãrĭk wãnh kubĕ nĕ kĕt. Ar kum angã. Nàr, gar pi'õk kaprĭ pãnh me'õbĕ nèkrĕx jamÿ. Nhym me ar amã,

—Ar aje nëkrêx jamÿnh pãnh'ã akreja kôt dja gar pi'ôk kapri kwÿ ngã. Amikutã me bënjadjwÿrmã kwÿ ngã, ane. Kwãrik wãnh kubê nê kêt. Ar kum angã. Nàr, dja me ar amã,

—Dja gar amã me bënjadjwÿr puma, ane. Tu ar amã uma. Nàr, dja me ar amã,

—Dja gar kàjmã me bënjadjwÿrmã rax kamë, ane. Tu kàjmã kum rax kamë.

Akubyn bôxkam amakbê me kum aben jabê'ã memã karô.

Mat 22.39; Dju r 15.12; Ped k 1.22

⁸ Ar aje amikutã memã anhô mÿjja'ô nhõrmã kwãrik wãnh mebê nê kêt. Ar amã me abêmãdjwÿ kwãrik wãnh mebê aminê kêt. Dja gar mrãmri amã me abêkumrêx ne arÿm aje Metĩndjwÿnh kukràdjã marn kôt amijo aba mexkumrêx. Me kute katàt amijo ba'ã kute memã karôkôt kukràdjã kôt gar arÿm amijo aba mexkumrêx.

⁹ Me bakukãmãre ne Metĩndjwÿnh kukwakam memã kabën kukràdjã jarën memã kum,

“Kwãrik wãnh mebê prô nàr mjêno adjàkĩnh kêt.

Kwãrik wãnh me'õnh bĩn kêt. Kwãrik wãnh adjàkĩnhĩ kêt.

Kwãrik wãnh me'ã ajêx kêt.

Kwãrik wãnh me amã me'ô nhõ mÿjja puro kĩnh ne 'ã amim karô kêt.”

Nãm ã memã anen kam ajte memã kum,

“Me amã amibu'ã me ja jabê. Kute mrãmri ne ga me amã amijabêja pyrãk dja ga me ã amã amibu'ã me ja jabêo ane.”

Nãm ã memã ane. Ja dja gar aman ar amã me abê. Ar amã me abêkam ne gar tu Metĩndjwÿnh kukràdjã kôt amijo aba mex. Me kute katàt amijo ba'ã kute memã karôkôt kukràdjã kunĩkôt gar tu amijo aba mex. Kukràdjã 'ô ne 'ã kàtãm kêt. Ar amã me abêkam gar aje kukràdjã kunĩ marn kôt amijo aba mexkumrêx.

¹⁰ Nhyam bê ne me kum me abêkam kute meo bikênh. Kati. Dja gar mã amã me abêjabit man arým urokam Metĩndjwýnh kabên kukràdjà kuníkôt amijo aba mexkumrêx.

¹¹ Kam, ba ajte ar amã arê. Arým 'ýr. Mýkam ne gar ate akrã? Ar aje mrãmri ne me ôto nôr pyræk. On ar ano týt. Gwaj baje tu amim Kritu kamnhĩxkumrêxmo kraxkam akubyn bôxja kute onij pyræk. Nhyam be, kati. Gwaj bawýr bôx ne kute amim gwaj bapytâr nhõ akatija arým 'ýr.

¹² Arým akamât kêt 'ýr. Me axwe kumexkam kute pykakam akamât pyræk. A'u ne gwaj bajo rãm ne ja. Dja Kritu bôx nhyam arým me mexkumrêx. Me mexkumrêxkam dja kute pykakam a'u pyræk. Kam gwaj on wãnh badjapênh punu kute akamât kô tyk pyræk ja kanga. Kute mrãmri ne me krâkamngônh kute amipytâr kadjy õ kàxo kubêkà jangjênh pyræk. Gwaj Kritu kukwakam batýt ne katât ar amijo baba. Kritu kute gwaj bajaxwebê bamã týt jadjâr. Dja gwaj bamã týt jadjà gwaj arým katât ar amijo baba. Kukwakam katât ar amijo baba ne arým baje mrãmri ne me kute a'ukam mrãnh pyræk.

¹³ Gwaj memã katât ar amijo baba kute a'uri me katât ba pyræk. Djãm mekôt ar abixaêr punumã? Djãm kadjwati kangôkam* ar abibãnhmã? Djãm mekôt aprõ kupa'ã, amjên kupa'ã akurê abamã? Djãm mekôt ar abixaêr týt: x ne tu apunu raxmã? Djãm ar aje abenmã akabên punu abamã? Djãm ar aje aben nhõ mýjja puro'ã angrykmã? Kati. Kwãrĩk wãnh. ¹⁴ Běnjadjwýr djwýnhbê Jeju Kritu mextire kôt dja gar amextiren ar aba. Ar amex ja dja gar

* ^{13:13} Mýjja me kute o kôm ne kôt bibãnh kunija, kadjwati kangômê uba kangômê, mýjja kangô kunĩ ne me kum kadjwati kangô jarê.

ama. Kwārīk wānh ar aje amidjwýnhbito kīnh kadjy ar ajaxwe aba kêt.

14

Me kute Jeju mar rerekreja'ã memã ujarēnh.

Mat 7.1; Rô 2.1; Xij 4.11

¹ Me kwý kute amim Jeju mar rerekreja dja gar o anhōbikwa. Kwārīk wānh mýjja'õ mýr jabej ar amã kurê kêt ne 'ã amim, “Axwe”, anhýr kêt. ² Me kute ar amã,

—Dja gar ãm mry pumũ, anhýro ba. Ga kam aje amim Jeju mar týxkam amim,

—Kati. Ba dja ba mýjja kunĩ kuro iban kam Metĩndjwýnhmã imex rã'ã, anhýro aba. Nhym me kwý kute amim Jeju mar rerekren kum mry pyman djwýbit kuro ba.

³ Kwārīk wānh ar amã kurê kêt. Ar aje mýjja kunĩ kuro abakam kwārīk wānh ar amã me'õ kute djwýbit kurja kurê kêt. Nàr ar akwý aje djwýbit kurja kwārīk wānh me kute mýjja kunĩ kur'ã akabēn kêt ne amim, “Me axwe”, anhýr kêt. Mýkam? Bir, Metĩndjwýnh ta kute arým o krakam. Kwārīk wānh mýjja kur mýr jabej ar amã aben kurê kêt.

⁴ Me axwekam djãm ar ga dja gar memã axwe pãnh jarē? Kati. Metĩndjwýnh dja memã axwe pãnh jarē. Nàr, me mexkam djãm ar ga dja gar memã kīnh djà ngã? Kati. Metĩndjwýnh dja memã kīnh djà ngã. Djãm ar ga ne gar meo aba? Kati. Metĩndjwýnh ne meo ban me axwebê memã týx jangjêho ba. Kam kwārīk wānh ar amã kurê kêt.

⁵ Amrêbê me bakukãmãre ne me kute apýnh akati maro ba. Nhym ajbir jakam dja me kute amim Jeju mar kwý amim, “Akati punu ne ja”, anhýro ba. Nhym ajtekam me kwý kute amim Jeju mar kute akati mar kêt ne amim,

—Kati. Akati kunĩ ne mex ne 'õ kute aben japanh kêt, anhÿro ba. Gê kam me kunĩ ta ĩ pÿnhkôt prĩne akatio amiman ta akati ma nàr ta mar kêt. Kwãrĩk wãnh akati'õ mÿr jabej ar amã aben kurê kêt.

⁶ Me'õ kute akati marja ta kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh markam kute akati mar. Nàr, me'õ kute akati mar kêtja ta kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh markam kute akati mar kêt. Ajte me'õ kute mÿjja kunĩ kurja ta kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh markam kute kur. Ga, ta kute 'ã Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarẽnhkam kute kurja pumũ. Nàr, me'õ kute djwÿbit kurja ta kute Bẽnjadjwÿr djwÿnh markam kute djwÿbit kurja pumũ. Ga, kute djwÿbit kurkam kute 'ã Metĩndjwÿnhmã amikĩnh jarẽnh ne kute kurja pumũ.

⁷ Gwaj baje amim Jeju mar kunĩ djãm gwaj baje amidjwÿnhbit maro babamã? Kati. Dja gwaj Metĩndjwÿnh maro baban ajte gwaj babu'ã me ar baja maro baba. Gwaj batĩnri dja gwaj Metĩndjwÿnh maro baba nàr gwaj tyn Metĩndjwÿnh ma. ⁸ Bẽnjadjwÿr djwÿnh ne gwaj baje markumrêx. Dja gwaj batĩn ne ar babari Bẽnjadjwÿr djwÿnh maro baba. Ne tyn Bẽnjadjwÿr djwÿnh ma. Kam dja gwaj batĩn ne ar baba jabej nàr batyk jabej. Kwãrĩk wãnh rã'ã. Bẽnjadjwÿr djwÿnh ne gwaj baje mar nhym arÿm gwaj bajo kra.

⁹ Mÿj kadjy ne Kritu tyn akubyn tĩn ne? Bir, kute me tykmê me tĩn kunĩmã Bẽnjadjwÿr djwÿnh ne meo ba kadjy. Ja kadjy ne tyn akubyn tĩn ne.

¹⁰ Ga kam ar aje Jeju kukwakam me'õo ar akamyja mÿkam dja gar mÿjja'õ mÿr jabej ar akamymã axwe jarẽn ar amã kurêo aba? Djãm ar abê memã axwe pãnh jarẽnh djwÿnh got? Kati. Dja gwaj bakunĩ Kritu kabem dja nhym ta arÿm gwaj bamã bajaxwe pãnh jarẽnho nhÿ. Kwãrĩk wãnh ga akamymã axwe jarẽnh kêt. ¹¹ Amrêbê me

bakukãmãre kute 'ã pi'òk no'òk kòt dja gwaj kabem djan amikòt kum amijarê. Nãm memã kum,

“Běnjadjwỳr djwỳnh ne memã arěn memã kum,
 ‘Itĩn ne ar iba. Djãm itĩn ne ar iba kêt ne ba ikaběn kajgo?
 Itĩn ne ar ibakumrêx ne ba me amã ikaběn ne. Me
 kunĩ dja me ikabem kônkrão nhỹn kunĩ amikòt
 imã amijarê.’

Nãm ã Běnjadjwỳr djwỳnh ane.”

Nãm me bakukãmãre ã memã anen arỳm 'ã pi'òk no'òk ne. ¹² Ga, pi'òk no'òkja kòt gwaj banhĩ pỳnh kòt gwaj baje Metĩndjwỳnhmã amikòt amijarěnhmãja pumũ.

¹³ Dja gar aje meo akamy kwỳja ma. Me kwỳ kute amim Jeju mar rerekreja ma. Kwãrĩk wãnh mỳjja'õ mỳr jabej ar amã kurê kêt. Dja gar atemã amijo tẽn ar akamy'ã amim,

—Ba on Metĩndjwỳnhmã amijangri tỳx. Ikamy ne ipumũnho ba. Nok ba ren tu ikamy nokrekam mỳjjao iban ren Metĩndjwỳnhbê ikamyo akêx. Ba on amijangri tỳx. Ba ren kubê o akêx ne ren kam ije mrãmri ne mỳjja kute me par tok nhym me rôròk pyræk, ane. Dja gar ã amim anen ã ar akamy maro ane.

¹⁴ Nhym me kute mỳjja kurdjwỳ. Djãm me kute mỳjja'õ krẽn arỳm Metĩndjwỳnhmã axwe? Arkati. Ja ne ba ije Běnjadjwỳr djwỳnh Jeju kaběnkòt markumrêx. Nhym be, dja ar akamy kwỳ mỳjja 'õ'ã amim,

—Dja ba kukrẽn Metĩndjwỳnhmã ijaxwe, anhỹro ba. Be, akamy jamã ne mrãmri mỳjja punu. ¹⁵ Ga kam tu akamy nokrekam mỳjja ja krẽ nhym kòt arỳm akam kaprĩre ne. Godja ajã amim,

—Nãm mỳjja punure krẽn arỳm Metĩndjwỳnhbê amijo ajkê, ane. Godja ã akamy anen arỳm kaprĩ:re ne. Djãm amã akamy kĩnhkam ne ga tu nokrekam mỳjja krê? Kati. Aje amidjwỳnhbit mar. Kritu kum akamy kĩnh ne kam kadjy ty. Gadjwỳ ga ren amã kĩnh ne ren nokrekam mỳjja

krĕn kĕt. Nhym be, kati. Ga amidjwÿnhbit man amã akamy kĭnh kĕt ne tu nokrekam mÿjja krĕn arÿm akamyo ajkĕ. Kwãrik wãnh o anhÿr kĕt. ¹⁶ Dja ga te mÿjja 'õ'ã amim,

—Kati. Imã ne mexkumrĕx, ane. Nhym me kute ajã, “Axwe”, anhÿr prãm kwãrik wãnh nõ. Dja ga ãm mÿjja pumũ gĕ me ajã anhÿr kĕt.

¹⁷ Metĩndjwÿnh kute gwaj bajo bakam djã ne gwaj baje mÿjja kuro babaja mar tÿx? Nàr, djãm gwaj baje mÿjjao bakõm mar tÿx? Kati. Gwaj baje mar kajgo. Nhym be, kute gwaj bajo bakam gwaj baje bajaxwe kĕt kadjy amimar. Gwaj badjumar mex kadjy baje amimar. Gwaj bakĭnh kadjy baje amimar. Gwaj baje Metĩndjwÿnh Karõ maro babakam ne gwaj bakĭnh kadjy baje amimar. Metĩndjwÿnh kute gwaj bajo bakam mÿjja mex ja kadjy gwaj baje amimar tÿxkumrĕx. ¹⁸ Mÿkam? Bir, me mÿjja mex jao ba ne me Kritumã àpĕnho ba ne arÿm kàjkwakam Metĩndjwÿnho kĭnh nhym pykakam me ar badjwÿ kum me kĭnh.

¹⁹ Gwaj abenmã bakabĕn mex ne badjumar mex kadjy amima. Gwaj abenmã Jeju'ã ajarĕn arÿm mar mexo amũ aben kamĕ. Ja kadjy dja gwaj amima. ²⁰ Djãm ar aje me'õo akamyja mar kĕt ne ar aje adjàkurbit mar ne o ar aje Metĩndjwÿnh bê o akĕxmã? Akamybĕ Metĩndjwÿnh nhõ àpĕnh. Kwãrik wãnh kubĕ o akĕx kĕt. Mrãmri ne me kute mÿjja kunĭ kurkam Metĩndjwÿnhmã mex.

Nhym be, godja gar akamy mar kĕt ne amidjwÿnhbit man arÿm tu nokrekam mÿjja'õ krĕ ne kam arÿm o Metĩndjwÿnh bê o akĕx. Aje kubĕ o akĕxkam arÿm ajaxwe. ²¹ Djãm aje tu mÿjjao aba ne aje tu mry'õ kuro abamã? Nàr djãm ar aje tu uba kangõo akõmo abamã? Nàr djãm ar aje apÿnh mÿjja 'õdjwÿo abamã? Nàr djãm ar aje mÿjjao abakõt ar amã Metĩndjwÿnh bê akamyo akĕx pyma

kêt? Aje o abakôt aje o kubê o akêx pymakam kwãrik wãnh o aba kêt. Dja gar akamy man kwãrik wãnh o aba kêt. Nàr djãm ar aje mỳjja 'õo abakôt ar aje akamymã kaprĩ jadjàr jabej nàr ar aje akamymã Metĩndjwỳnh mar rerekre jadjàr jabej? Kwãrik wãnh o aba kêt. Dja gar akamy ma. Kwãrik wãnh o aba kêt.

²² Apỳnh mỳjja'ã ne gar amim,

—Ije amim Metĩndjwỳnh markam ne mỳjja ja ajmã kute kêt. Ba ren o iba ne ren ijaxwe kêt, anhỳr jabej. Amimãbit dja gar arê gê Metĩndjwỳnhbit ama. Nok gar ren ar akamy mar kêt ne ren tu mỳjjao abao anen ren amim angryk ne ren amim,

—Mỳkam ne ba o iban Metĩndjwỳnh bê ikamyo akêx? ane. Nhym be ar aje amikam ajaxwe'õ mar kêt kam dja gar adjumar mextire. ²³ Godja me'õ kute mỳjja'õ krẽn mã amim,

—Kon. Dja ba kukrẽn arỳm ijaxwe jabej, anen atekam tu krẽn jabej. Djori kam mex? Kati. Arỳm axwe. Mỳkam? Bir, kute Metĩndjwỳnh mar kêt ne tu krẽn kam. Me kute mỳjjao ba kunĩkôt dja me kumrêx o Metĩndjwỳnh ma. Ne kam arỳm o ba. Godja me Metĩndjwỳnh mar kêt ne tu mỳjjao ba jabej arỳm axwe.

15

Me kute Jeju mar rerekreja'ã memã ujarẽn h rã'ã.

Mak 10.45; Kô k 10.24; Pir 2.4

¹ Kam, gwaj baje amim Jeju mar tỳx jabej ne gwaj ren me kute amim mar rerekre jamã baprĩre. Djãm gwaj baje amidjwỳnhbito bakĩnh babamã? Kati. Gwaj meo kĩnh. ² Gwaj bakunĩ banhĩ pỳnhkôt amibu'ã meo kĩnh. Mỳj kadjy? Bir, me mexmã. Me kute Jeju mar mexo kute amũ amikamẽn h ne mar raxmã.

³ Ga, Kritudjwỳ kute amidjwỳnho kĩnh kêtja pumũ. Kute amidjwỳnho kĩnh kêt kôt ne me bakukãmãre Kritu kabẽn jarẽ. Nãm Kritu Bãmmã kum,

“Me kum akurê kôt ne me kum ikurê.”

Nãm ã Kritu Bãmmã ane nhym me bakukãmãre memã arẽ nhym me arỳm 'ã pi'ôk no'ôk ne. Nhym kam tũ:mrãm me bakamingrãnyrekam Kritu katon ar ba nhym me arỳm kum kurê. Kum kurê nhym arỳm amidjwỳnho kĩnh kêt. Gwaj badjwỳ kwãrik wãnh amidjwỳnhbito kĩnh kêt.

⁴ Metĩndjwỳnh ne mã me bakukãmãreo djuw mexo ba nhym me mã me'ã ajarẽn mã me'a pi'ôk no'ôko ba. Mỳj kadjy? Bir, dja gwaj pi'ôk jarẽn mã amijã kabẽn kunĩ maro baba. Ja kadjy ne me 'ã pi'ôk no'ôk ne. Dja gwaj amijã kabẽn kunĩ man arỳm tu amim Jeju mar tỳx ne. Nhym kam te apỳnh gwaj bakaprĩ djari gwaj bajo ba gwaj tu amim Jeju mar tỳx rã'ãn 'ã badjukanga kêt. Ne kam mã amijã kabẽn kunĩ man te bakaprĩn akubyn bakĩnh ne. Bakĩnh ne arỳm amiwỳr kamnhix tỳx. Ja kadjy ne me me bakukãmãre'ã ajarẽn me'ã pi'ôk no'ôk ne.

⁵ Metĩndjwỳnh ne kute amijamãr 'iry ne kute memã tỳx jangjênh nhym me kute amim mar tỳx ne kĩnh. Nã bãm mã kum ar ajo a'uw gê ar amã akabẽn mextire jadjã. Ar aje Jeju Kritu kôt ar amijo abakam gê ar amã akabẽn mextire jadjã gar axikôt abenmã akabẽn mextire jarẽ. ⁶ Ne kam axikôt anhõkre kadjwỳnhbê Metĩndjwỳnh ra:x ne uma:ja man arỳm me kunĩmã arẽnho amirĩt ne. Ja kadjy ne ba ã Metĩndjwỳnhmã ar ajo idjà'wỳro ane. Metĩndjwỳnhbê ne Bẽnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu Bãm.

Metĩndjwỳnh kum me bajtemdjwỳ kĩnh.

Kar 10.34; Rô 9.24; Gar 3.28; Ep 2.16

⁷ Kam dja gar abeno anhõbikwa kute Kritu gwaj bajo õbikwa pyræk. Ar aje memã Metĩndjwỳnh raxo amirĩt kadjy ar abeno anhõbikwa.

⁸ Ba kam ajte ar amã arẽ gar ama. Kàjkwakam Metĩndjwỳnh ne amrẽbê mebê idjaer kukãmãremã mỳjja jarẽ. Me my kà rênhamã arẽ. Nãm memã apỳnh mỳjja jarẽnh mãmđji. Nhym kam kôt Jeju Kritu nã kurũm katon ar ba. Me bakamingrãnyrekam ar ba. Ar ba:n arỳm mebê idjaermã àpênh ar ba. Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã apỳnh mỳjja jarẽnh kôt ne memã àpênh ar ban mỳjja nhipêxo ba. Nhym me arỳm omũn amim,

—Mrãmri ne Metĩndjwỳnh kabênkumrẽx. Ga, Jeju arỳm kôt memã àpênh ar baja pumũ. Metĩndjwỳnh kute me bakukãmãremã arẽnh kôt àpênh ar baja pumũ. Nãm me Jeju pumũn arỳm ã amim ane.

⁹ Jeju memã mỳjja pumũnh kêt nhipêxo ba:, me punuo mexo ba: nhym me bajtemdjwỳ arỳm omũ. Me kute Metĩndjwỳnh raxmã kator ne abenmã kum,

—Djãm Metĩndjwỳnh ukapri ngri got? Mrãmri ne ukapri:kumrẽx, anhỳr kadjy. Ja kadjy ne me bajtemdjwỳ arỳm mỳjja pumũnh kêt kwỳ pumũ:. Djãm mebê idjaerbit ne me kute Metĩndjwỳnh raxmã katorn kum rax jarẽnhmã? Kati. Me bajtemdjwỳ ne me kute raxmã katorn kum rax jarẽnhmã. Me bakukãmãre ne amrẽbê: ja jarẽ. Me bajtem kute Metĩndjwỳnhmã rax jarẽnhja jarẽ. Kritu kàjkwakam Bãmmã amijarẽn kum,

“Me bajtem nhipôkri dja ba memã ajã idjujarẽnho amirĩt ne apyma'ã ngre.”

Nãm ã Kritu Bãmmã me bajtem jarẽnho ane nhym me arỳm 'ã pi'ôk no'ôk ne. ¹⁰ Nhym kam me bakukãmãre 'ôdjwỳ me bajtemmã kum,

“Me abajtem, me on õ me wỳnh kôt akĩnhkumrẽx.”

Nãm ã memã ane nhym me arỳm 'ã pi'ôk no'ôk ne.

¹¹ Nhym kam me bakukãmãre 'ôdjwỳ me bajtemmã kum, “Me abajtem kunĩ dja ga me Bẽnjadjwỳr djwỳnhmã mex-tire jarẽ.

Apÿnh me aba djà kunîkôt ar abaja kum mextire jarë.”
 Nãm ã me bajtemmã ane nhym me ajte 'ã pi'ôk no'ôk
 ne. ¹² Nhym kam Idjaijdwÿ me bakukãmãremã me ajarë.
 Nãm Kritu'ã arê nhingrôt jakren memã kum,
 “Dja me bakukãmãre Djexe tàmdjwÿ'õ kato. Tũ:mràm me
 kamingrãnyrekam kato. Me kute mrãmri ne pÿ 'yr
 nhym tũmràm ajte arêkam ingrãn abatãnh pyrãk.
 Dja ã tàmdjwÿ'õ katorn ar bao anen arÿm kubê
 Bënjadjwÿrbê kumkati. Ne kam arÿm apÿnh
 me ba djàri meo ba. Nhym kam me bajtem arÿm
 tu amim kamnhÿkumrëx.”

Nãm ã Idjaij me bakukãmãremã ane. Me bakukãmãreja
 kunÿ ne me me bajtem jarë. Metÿndjwÿnh kum me kaprÿ
 nhym me kute kum rax jarënhmãja jarë.

¹³ Metÿndjwÿnh ne kute memã amak bôn timer nhym me
 kute amiwÿr ò myÿja mex kamnhÿxo ba. Gê ar amã
 ajamak bô gar tu amim Kritu markumrëx. Ne kam
 arÿm kôt ar akÿnhti:ren ar adjumar mexti:re. Nhym kam
 Metÿndjwÿnh Karô ar amã atÿx jadjà gar amiwÿr kamnhÿx
 tÿx ne. Ja kadjy ne ba ã kum ar ajo idjà'wÿro ane.

Paur kute me bajtem kadjy àpênh'ã amijarënh.

¹⁴ Akmere, àpnhÿre ar, djãm ar amex kêt ne ba ar amã
 ikabën? Kati. Ar ga ne gar arÿm amextire ne ar aje
 Metÿndjwÿnh mar mexkumrëx. Ne kam aje abenmã 'ã
 karô mar mexkumrëx. Tãm ne ba arÿm ije markumrëx.
¹⁵ Ije ar amã pi'ôk no'ôkkam ne ba itÿx ne ar amã 'ã karô.
 Te ar aje arÿm ikabën mar jabej ba akubyn ar amã arê gar
 ajte ama. Metÿndjwÿnh ne tu kum ikaprÿn tu imã idjàpênh
 djà'ã karô ba arÿm kabën kôt ar amã ikabën jarë.

¹⁶ Ije me bajtemmã Metÿndjwÿnh'ã ujarënh ny jarënh
 iba kadjy ne imã Kritu Jejumã idjàpênh'ã karô. Mÿj
 kadjy? Bir, ije Metÿndjwÿnh kÿnh kadjy. Ije 'ÿr me

bajtemo akêx nhym me kum mexmã. Dja me tu amim Jeju markumrêx nhym Metĩndjwỳnh Karõ arỳm meo mex. Tãm dja Metĩndjwỳnh kĩnhkumrêx.

¹⁷ Krite Jeju kute imã tỳx jadjàrkam ne ba me b-jtemmã Metĩndjwỳnh kabẽn jarẽnho iba. Idjapênh djà jakam ne ba ikĩnhkumrêx ne ar amã 'ã amijarẽnho amirĩtkumrêx. ¹⁸ Kum idjapênhkam ne ba Krite kuk-wakam mỳjja pumũnh kêt kumex nhipêx. Krite kuk-wakam ije mỳjja nhipêxbit dja ba 'ã amijarẽ. Me bajtem kute kabẽn mar ne kôt amijo ba kadjy ne ba memã kabẽn jarẽ. Nã bãm memã kabẽn jarẽn kôt mỳjja kwỳ nhipêx nhym me arỳm omũ. Omũn arỳm kabẽn man kôt ar amijo ba.

¹⁹ Metĩndjwỳnh Karõ 'itỳxkôt ne ba mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx. Ne me punuo mex. Nhym me karõ punu meo ba ba me nêje me ano nhym me arỳm memã ire. Nã bãm mỳjja pumũnh kêt kwỳ nhipêx nhym me te kute marmã kam no tyn kume:x ne arỳm Metĩndjwỳnh raxmã kato. Ba kam kàj bê memã Krite'ã ujarênh ny jarẽnho iba:. Djeruxarêkam arẽnho iba:n amũ apỳnh pykakam me ba djàri kunĩ kôt o iba:n o inhipôk ne. Ne arẽnho iba:n arỳm pykabê Irrij'ỳr arẽnho bôx.

²⁰ Ba ne ba me kute Krite mar kêtjamã arẽ. Me kute memã Krite'ã ujarênh ny jarênh kêtjamã ne ba ije kàj bê memã arênh prãm:kumrêx. Me'õ kumrêx kute memã 'ã ujarênh ny jarênh nhym me arỳm kute mar. Me jamã ne ije arênh prãm ngrire. Me ujarênh nhiby ije ajte memã arênh prãm ngrire. Amũ me kute mar kêt jamãbit ije kàj bê memã arênh prãm:kumrêx. Ga, me'õ arỳm kute kikre nhipêxmõ kraxja pumũ. Nhym kam me'õdjwỳ arỳm 'ỳr bôx ne omũ. Omũn ajte iby ipêx prãm kêt. Badjwỳ ije me arỳm kute mar jamã ajte arênh prãm ngrire. Me kute mar kêt jamãbit ne ije arênh prãm:kumrêx. ²¹ Ije me amã ja

jarēnh kôt ne me amrêbê: me bakukãmãremã arēn memã kum,

“Me kute memã 'ã ujarēnh kêt jamã dja me memã 'ã ajarē nhym me arÿm kuma.

Me kute mar kêt ja dja me arÿm kraxkôt prïne amijã kuma.”

Nãm me ã me bakukãmãremã ane nhym me arÿm 'ã pi'ók no'ók ne. Ba 'ã pi'ók no'ók pumün arÿm ije me kute mar kêt jamã arēnh prãm kumrêx. ²² Me kute memã arēnh kêt jamã ije arēnh prãm kam ne ba pyka jakam amikrà ar o iban te ar awÿr ikrà krãptĩ ne.

Me õ krĩrãxbê Rôma 'ÿr tēm kadjy kute memã amijarēnh.

²³ Nhym be, jakam arÿm ne ba pyka ja kunĩkôt memã Kritu'ã ajarēn arÿm inomã kumē nhym me arÿm kuma. Amrêbê ne ba ar awÿr ikrà nhym ijã amex krãptĩ apêx. Jakam dja ba wãm ar awÿr tēn bõx ne ²⁴ ar akam dja. Dja gwaj kam abeno bakĩho bakrĩ:n bakrĩ kãjbê 'iry.

Ba kam arÿm amũ pykabê Êpanha'ÿr tē. Êpanha'ÿr itēm kadjy dja gar ikôt o kangõn 'ÿr ijano. Ba kam arÿm 'ÿr tē. Ja kadjy ne ba amima. ²⁵ Nhym be, ajbir jakam dja ba Djeruxarē'ÿr itēm ne ibõx kumrêx ne Jeju nhõ me jamã pi'ók kaprĩ ngã.

²⁶ Matenimē Akajakam Jeju nhõ me ja ne me kute amũ memã õ pi'ók kaprĩ kwÿ janormã. Djeruxarēkam me kute amim Jeju mar kwÿ ne me õ mÿjja kêt ne ar ba nhym me kute memã anormã. ²⁷ Me ta ne me kute memã anormã. Mrãmri me kute memã õr prãm kam mexkumrêx. Djeruxarēkam me kute amim Jeju mar ja ne me kumrêx Kritu'ã ujarēnh nyo ban amũ me bajtemmã arē. Mebê idjaer ne me amũ me bajtemmã Kritu jarē nhym me arÿm tu amim markumrêx ne kĩnhkumrêx. Ne kam me kute amikutã memã õ pi'ók kaprĩ janor prãm kumrêx.

²⁸ Dja ba me'ÿr pi'ôk kaprïo bôx ne memã kungã. Me kïnh djã ja memã kungã arÿm akubyn tẽ. Akubyn pykabê Êpanha'ÿr tẽ. 'ÿr tẽ:n krïraxbê Rôma kumrëxkam ar akam bôx. Ne kam amũ pykabê Êpanha'ÿr tẽ. ²⁹ Ije Kritu mar raxkôt ikï:nhkumrëx. Ar akam ibôx ne ije pñne ar amã Kritu'ã ujarënh ny jarënhkam dja gar ikudjwa akïnhkumrëx. Tãm ne ba arÿm kuma.

³⁰ Akmere, àpnhïre ar, Bënjadjwÿr djwÿnhbê Jeju Kritu kabënkôt, Metïndjwÿnh Karõ kum gwaj bajabêja kabënkôt ne ba ar amã arẽ. Dja gar Metïndjwÿnhmã ijo adjà'wÿr 'ãno dja. Ba ne ba idjàpënh tÿx ar iba. Kum ijo adjà'wÿr 'ãno djan o iro'ã apên ikôt o kangõ.

³¹⁻³² Dja gar kum,

—Djünwã, arÿm Paur pykabê Djudëjakam tẽmmã. Kam me kwÿ kute amar kêt ne ar ba. Dja ga mebê utã. Gêdja krïraxbê Djeruxarëkam tën Jeju nhõ me jamã me õ pi'ôk kaprï ngã. Dja ga memã kïnh jadjã gê me kum me kïnh ne amim me õ pi'ôk kaprï by. Djünwã, aje mrãmri Paur ar ikam bôx'ã amim karõ jabej amrë ar iwÿr ano gê kïnh ne ar ikam bôxkumrëx. Dja bar kam Paur kôt abenmã tÿx jangijn Jeju kôt ar amijo iban 'ã idjukanga kêt, ane. Dja ga ã kum ijo adjà'wÿro ane. ³³ Metïndjwÿnh ne kute memã umar mex jangjênh djwÿnh. Jakam ba kum ar ajo a'uw gê ar akunï mẽ amijo kajkep rä'ã ne. Tãm ne ja.

16

Kute apÿnh õbikwamã kute amikabën mex janor.

¹ Gwaj bakanikwÿnh Bebi ije ar amã arënhmã. Bebi ne mexkumrëx ne krïraxbê Xekrerekam me kute amim Jeju mar kadjy àpënh ba. Me kute Jejukôt ar aben pydjio baja kadjy àpënh ba. ² Dja gar amã kïnh ne kum akabën mex jarẽ. Bënjadjwÿr djwÿnh Jeju nhõ me ja ne me kum aben jabê. Dja gar me kudjwa amã Bebi jabê. Godja gar

àpênh'ô'ã omũ nhym Bebi kum ar aje kôt o kangõnh prãm jabej tu kôt o kangõ. Ta ne me krãptĩ:kôt o kangõ. Badjwỳ ikôt o kangõ. Dja gar pãnh kôt o kangõ.

³ Ne ajte amũ Prixiramẽ Akwire arkum ikabẽn mex jarẽ. Nãm ar iro'ã Kritu Jejumã àpênh ba. ⁴ Ar ta ne ar inêje memã kabẽn. Nãm me te umati tã nhym arkum amijã ma kêt ne tu me'ỳr tẽn inêje memã kabẽn. 'Ã ne ba arkum ukapĩ: jarẽ. Me bajtem kute amim Jeju mar kunĩ, apỹnh me kute Jejukôt ar aben pydjio ba djãri ne me ajte arkum ukapĩ jarẽ.

⁵ Ar õ kikrekam me kute amim Jeju mar ne ar aben pydjio bawãdjwỳ. Me wãmãdjwỳ dja gar ikabẽn mex jarẽ. Wãkam imã inhõbikwa kĩnh. Kubê Epenexu. Dja gar kum ikabẽn mex jarẽ. Pykabê Adjikkam ne Epenexu kumrẽx Kritu'ỳr amijo akẽx.

⁶ Dja gar ajte Marijmã ikabẽn mex jarẽ. Marij ne gwaj bakadjy àpênh rax.

⁷ Dja gar ajte wãkam inhõbikwa Tõnikumẽ Djunijmẽ arkum ikabẽn mex jarẽ. Ar wã ne me ar iro'ã ar ibê ijê. Jeju kute ar anorja ne ar abenmã Tõnikumẽ Djunij ar arẽ:n kute ar mar tỳx. Ar kumrẽx Kritu'ỳr amijo akẽx. Ba kam badjwỳ 'ỳr amijo akẽx.

⁸ Æpritumẽ ne bar imã Bẽnjadjwỳr djwỳnh jabê. Kam imã Æpritu jabê. Ar kum ikabẽn mex jarẽ.

⁹ Ne ajte Ubanumã ikabẽn mex jarẽ. Ubanu Kritu kadjy gwaj bakôt àpênh ar ba. Etakidjwỳ imã kĩnh. Dja gar ajte kum ikabẽn mex jarẽ.

¹⁰ Ne ajte Aperimãdjwỳ ikabẽn mex jarẽ. Aperi ne Kritumã àpênh mexkumrẽx nhym me arỳm kôt kuma. Dja gar ajte Artobur nhõ kikrekam ar wãdjwỳmã ikabẽn mex jarẽ.

¹¹ Ne ajte inhôbikwa Erodjiãomã ikabên mex jarê. Ne Naxixu nhõ kikrekam ar kute Bënjadjwÿr djwÿnh marjamã ajte ikabên mex jarê.

¹² Gwaj bakanikwÿnh Kripenamê bakanikwÿnh Kripodjamã dja gar ajte arkum ikabên mex jarê. Nãm ar Bënjadjwÿr djwÿnhmã àpênh ar ba. Dja gar ajte Pexirmã kum ikabên mex jarê. Me kum me bakanikwÿnh kÿnh. Pexir ne Bënjadjwÿr djwÿnhmã àpênh ra:x.

¹³ Nhym Rupumê nã ar. Badjwÿ ne ba o inã. Dja gar ajte arkum ikabên mex jarê. Bënjadjwÿr djwÿnh ne amijo Rupu pytàn ar o ba.

¹⁴ Dja gar ajte Axikritumê Prekôtimê Erimanhmê Patubamê Erimijmê ar ro'ã gwaj baje aro bakamyja arkum ikabên mex jarê.

¹⁵ Ne Pirogumê Djurijmê Nerumê Neru kanikwÿnhmê Orïpamê ar ro'ã Jeju nhõ me ja kunimê dja gar arkum ikabên mex jarê.

¹⁶ Ne abenwÿr bôx ne abeno arôrôk ne aben pa krij. Apÿnh me kute amim Kritu mar ne kôt ar aben pydjio ba djãri ne me ar amã kabên mex jarê.

Me kute aminêje me 'ãno ãm'ã memã karõ.

¹⁷ Akmere, àpnhïre ar, gora ikabên ma. Arÿm ne gar aje Metïndjwÿnh kabên kukràdjà mar katàt. Dja me'õ ar bôx ne kupa'ã ajte ar amã atemã myjja'õ jarê. Ne abenbê ar ajo bikjêr prãm ne Metïndjwÿnhbê ar ajo akêx prãm. Gora ar aminêje me 'ãno djan memã akàx. ¹⁸ Mÿkam? Bir, djãm me wã ne me gwaj banhõ Bënjadjwÿr djwÿnhbê Kritumã apê? Kati. Nãm me amidjwÿnhbit man mã axwe. Ne kute me noo biknor kadyj prïne memã me kabêno irô mex. Ne memã 'êx ne kabên mexkumrêx. Nhym me no rerekreja kum me kabên kÿnhkumrêx.

¹⁹ Nhy m be ar ga ne gar aje Metĩndjwỳnh mar mex nhy m me kunĩ kute abenmã ar ajarēho ipòk ba ar ama. Ne kam ar akam ikĩnhkumrēx. Kam, dja gar mỳjja mexbit ma. Kwārĩk wānh mỳjja punu mar kêt.

²⁰ Metĩndjwỳnhkôt me umar mexkumrēx. Ta dja ar amã tỳx jadjà nhy m Xatanaj te ar amã apnê. Kôt ar ajaxwemã te ar amã apnê gar amijāno dja. Arỳm aje Xatanajmã rerek jadjarmã. Aje mrāmri ne aparo Xatanaj krā kajyr pyrāk. Arỳm aje Xatanajmã rerek jadjār 'yr.

Gê Bēnjadjwỳrbê Jeju tu kum ar akaprĩn ar ajo ba. Tām ne ja.

²¹ Ximoxi ikôt àpēnhja ne ar amã kabēn mex jarē. Inhōbikwa Juxumē Djaxōmē Xopatudjwỳ ar amã kabēn mex jarē.

²² Ba ibê Texu ne ba Paur kukwakam pi'òk ja no'òk. Nã bām tu amim Bēnjadjwỳr djwỳnh markumrēx. Ne amũ ar amã ikabēn mex jarē.

²³ Gajudjwỳ ne ar amã kabēn mex jarē. Jakam ar ije amim Jeju mar ne kôt ar aben pydjio ibaja kunĩ ne bar mã Gaju nhō kikrekam bōx nhy m mã ar ikunĩo djuw mex.

Eraxumē gwaj bakamy Kwatu ar amã kabēn mex jarē. Eraxu ne kute krĩrax jakam bēnjadjwỳrmã pi'òk kaprĩ pumũnh djwỳnh. ²⁴ Gê Bēnjadjwỳr djwỳnhbê Jeju Kritu tu kum ar akunĩ kaprĩ:kumrēx ne ar ajo ba.

²⁵ Dja ar amã tỳx jadjà. Amrēbê ne ba kàj bē memã Jeju Kritu'ã ajarē nhy m 'ã ujarēnh arỳm ar awỳr bōx gar tu amim markumrēx. Ar aje tu amim markumrēxkam dja ar amã tỳx jadjà gar kôt ar amijo aban 'ã adjukanga kêt. Amrēbê ne Kritu'ã ujarēnh nyja me bakukāmārebê bipdjur tũm. Nhy m kam me kute arēnh kêt kumrēx. ²⁶ Nhy m kam ajbir jakam Metĩndjwỳnh arỳm gwaj bamã Kritu'ã ujarēho amirĩtkumrēx. Amrēbê: ne Metĩndjwỳnh kukwakam kabēn jarēnh djwỳnh Kritu'ã

pi'ôk no'ôk gwaj jakam, 'âtũ:mkam amim arën arým kuma. Metĩndjwýnh tĩn ne ar ba rã'ã: rã'ã ne. Kabẽn kôt ne gwaj apýnh pyka djari kunĩkôt memã Kritu'ã ajarẽ nhym kunĩkôt me arým 'ã ujarënh ma. Dja me kwý tu amim Kritu markumrëx ne kabẽn markumrëx ne kôt ar amijo ba. Ja kadjy ne gwaj memã 'ã ajarẽ.

²⁷ Metĩndjwýnh pydji ne amak me:xkumrëx ne no me:xkumrëx. Ba kum meo a'uw gê memã amak bô. Me kute tu amim Jeju Kritu markumrëxkôt gê memã amak bô. Dja memã amak bô nhym me kunĩ arým kum rax jarënh rã'ã: rã'ã ne. Tãm ne ja.

Metĩndjwỳnh Kute Memã Kabẽn Ny Jarẽnh New Testament in Kayapó (BR:txu:Kayapó)

copyright © 2012 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Kayapó

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

Kayapó [txu], Brazil

Copyright Information

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation text is made available to you under the terms of the Creative Commons License: Attribution-Noncommercial-No Derivative Works. (<http://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/3.0/>) In addition, you have permission to port the text to different file formats, as long as you do not change any of the text or punctuation of the Bible.

You may share, copy, distribute, transmit, and extract portions or quotations from this work, provided that you include the above copyright information:

You must give Attribution to the work.

You do not sell this work for a profit.

You do not make any derivative works that change any of the actual words or punctuation of the Scriptures.

Permissions beyond the scope of this license may be available if you contact us with your request.

The New Testament

in Kayapó

© 2012, Wycliffe Bible Translators, Inc. All rights reserved.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2014-04-27
